

บทที่ 3

สถานการณ์ทางการค้าผลไม้สดระหว่างประเทศไทย สหภาพเมียนมาร์ และสปป.ลาว

ในบทนี้มีเป้าหมายที่จะอธิบายถึงสถานการณ์ทางการค้าผลไม้สดระหว่างประเทศไทยกับสหภาพเมียนมาร์ และสปป.ลาว โดยมีแหล่งข้อมูลที่สำคัญจากกรมศุลกากร กระทรวงพาณิชย์ของไทยเป็นหลัก และได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องข้อมูลโดยการตรวจสอบซ้ำกับฐานข้อมูลจากสำนักงานสถิติการเกษตรของสหภาพเมียนมาร์ และสปป.ลาว และฐานข้อมูล Global Trade Atlas ในด้านสถานการณ์การผลิตและบริโภคผลไม้สดสหภาพเมียนมาร์ และสปป.ลาวนั้น จะอาศัยข้อมูลจากสำนักงานสถิติการเกษตร กรมวิชาการเกษตร ร่วมกับการสำรวจภาคสนาม (Field Survey) และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) บุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องในโซ่อุปทานผลไม้สด เพื่อการส่งออกของไทยในตลาดสหภาพเมียนมาร์และสปป.ลาว อาทิ ประธานหอการค้า จ.ตาก นายด่านศุลกากรแม่สาย นายด่านศุลกากรเชียงแสน นายด่านศุลกากรการเชียงของ นายด่านศุลกากรแม่สอด ประธานหอการค้า 10 จังหวัดภาคเหนือตอนบน ผู้ประกอบการนำเข้าผลไม้สดจากประเทศเมียนมาร์ และ สปป.ลาวรวมถึง สภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมสปป.ลาว นักวิชาการในสหภาพเมียนมาร์และสปป.ลาว เป็นต้น ซึ่งในบทนี้ได้มีการแบ่งบทวิเคราะห์ด้านต่างๆ โดยจะแยกข้อมูลออกเป็นประเด็นตามประเทศที่ศึกษา ดังนี้

3.1 สหภาพเมียนมาร์

- 3.1.1 ข้อมูลโดยรวมของสหภาพเมียนมาร์
- 3.1.2 สภาพเศรษฐกิจ สังคม ของสหภาพเมียนมาร์
- 3.1.3 ข้อมูลทั่วไปของภาคเกษตรกรรมสหภาพเมียนมาร์
- 3.1.4 มูลค่าการค้า ส่งออกและนำเข้าของสหภาพเมียนมาร์
- 3.1.5 การส่งออก การนำเข้า และการผลิตสินค้าเกษตรของสหภาพเมียนมาร์
- 3.1.6 การค้าผลไม้สดระหว่างไทยและสหภาพเมียนมาร์

3.2 สปป.ลาว

- 3.2.1 ข้อมูลโดยรวมของสปป. ลาว
- 3.2.2 สภาพเศรษฐกิจ สังคม ของสปป.ลาว
- 3.2.3 ข้อมูลทั่วไปของภาคเกษตรกรรมของสปป.ลาว
- 3.2.4 มูลค่าการค้า ส่งออกและนำเข้าของสปป.ลาว
- 3.2.5 การส่งออก การนำเข้า และการผลิตสินค้าเกษตรของสปป.ลาว
- 3.2.6 การค้าผลไม้สดระหว่างไทยและสปป.ลาว

3.3 เปรียบเทียบสหภาพเมียนมาร์ สปป.ลาว และจีน

- 3.3.1 ตลาดผลไม้ในสหภาพเมียนมาร์ สปป.ลาว และจีน
- 3.3.2 ระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทย สปป.ลาว สหภาพเมียนมาร์ และจีน

3.4 สรุปโอกาสและอุปสรรคผลไม้ไทยในตลาดสหภาพเมียนมาร์และสปป. ลาว

ทั้งนี้ข้อมูลพื้นฐานของประเทศเมียนมาร์ และสปป.ลาวในบทนี้ จะถูกนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรคของผลไม้ไทยในตลาดเมียนมาร์ และสปป.ลาว ในบทถัดไป ซึ่งจะประกอบด้วย การวิเคราะห์ถึงข้อมูลเบื้องต้นด้านการค้าระหว่างประเทศ ภาพรวมทางเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละประเทศ ที่จะเป็นพื้นฐานข้อมูลก่อนที่จะเข้าสู่เรื่องราวของการเกษตรและการค้าผลไม้สด รวมถึงความสำคัญในด้านคู่ค้าในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนของแต่ละประเทศที่มีอิทธิพลต่อประเทศไทยอีกด้วย โดยในบทนี้จะมีการอธิบายถึงความสำคัญของ สหภาพเมียนมาร์และสปป.ลาว ในฐานะประเทศคู่ค้า รวมถึงแสดงข้อมูลสินค้านำเข้า-ส่งออก และผลิตผลของแต่ละประเทศคู่ค้า รวมถึงระบบการจัดการโลจิสติกส์ที่ช่วยให้ข้อมูลด้านการจัดการการขนส่งตามช่องทางต่างๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมข้อมูลการนำเข้า-ส่งออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.1 สหภาพเมียนมาร์

3.1.1 ข้อมูลโดยรวมของสหภาพเมียนมาร์

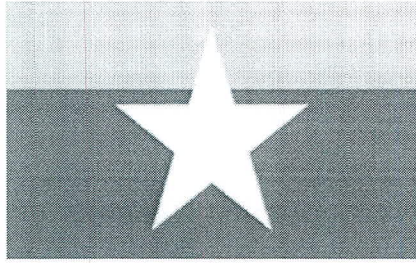
ที่มา องค์การสหประชาชาติ, 2555

รูปที่ 3.1 แผนที่สหภาพเมียนมาร์

ข้อมูลพื้นฐานสหภาพเมียนมาร์

ที่ตั้ง	ทิศเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือติดกับ จีน ทิศตะวันออกเฉียงใต้ติดกับ สปป.ลาวและไทย ทิศตะวันตกติดกับ อินเดีย และบังกลาเทศ ทิศใต้ติดกับ ทะเลอันดามัน และ อ่าวเบงกอล
พื้นที่	657,740 ตารางกิโลเมตร (ประมาณ 1.3 เท่าของไทย)
ประชากร	54.58 ล้านคน (พ.ศ. 2555)
เมืองหลวง	เนปีดอว์
หน่วยเงินตรา	จ๊าด (ประมาณ 24 จ๊าดเท่ากับ 1 บาท ณ ปี 2556)
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP)	54.1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ (พ.ศ. 2555)
อัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของ GDP	อัตราเฉลี่ยร้อยละ 2.9 ต่อปี
ท่าเรือที่สำคัญ	ท่าเรือย่างกุ้ง ท่าเรือทวาย
การค้าชายแดน(ด่านที่สำคัญ)	ด่านสังฆะบุรี ด่านแม่สอด ด่านระนอง
ผลไม้ส่งออกที่สำคัญมาไทย	มะพร้าว
ผลไม้นำเข้าที่สำคัญจากไทย	ลำไย แอปเปิ้ล

ที่มา จากการรวบรวมของผู้วิจัยจากหลายแหล่งข้อมูล

สหภาพเมียนมาร์

สหภาพเมียนมาร์มีพื้นที่ประมาณ 657,740 ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ 1.3 เท่าของประเทศไทย มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 54.58 ล้านคน ในปี 2555 โดยเมืองหลวงตั้งอยู่ที่ เมืองเนปิดอว์ และเมียนายเต็ง เสง เป็นนายกรัฐมนตรี ในปี 2555 ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ของสหภาพเมียนมาร์อยู่ที่ประมาณ 54.1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

สหภาพเมียนมาร์มีอาณาเขตติดต่อกับชายแดนกับประเทศดังต่อไปนี้

ทิศเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือติดกับ จีน

ทิศตะวันออกเฉียงใต้ติดกับ สปป.ลาวและไทย

ทิศตะวันตกติดกับ อินเดีย และบังกลาเทศ

ทิศใต้ติดกับ ทะเลอันดามัน และ อ่าวเบงกอล

เนื่องด้วยสภาพพื้นที่ที่ติดต่อกับประเทศที่มีการค้าสำคัญอย่างจีนและไทย สหภาพเมียนมาร์จึงเป็นเมืองผ่านของสินค้าสำคัญระหว่างการค้ากับไทย จีน สปป.ลาว และ ยังเป็นประตูการค้าสู่กลุ่มประเทศ BIMSTEC ทั้งอินเดียและบังกลาเทศอีกด้วย นอกจากนี้สหภาพเมียนมาร์ยังมีท่าเรือที่สำคัญได้แก่ ท่าเรือย่างกุ้งและท่าเรือทวายที่กำลังอยู่ในการดำเนินการสร้าง

การค้าระหว่างสหภาพเมียนมาร์และไทยส่วนใหญ่ ญ่เป็นรูปแบบการค้าชายแดน โดยมีด่านที่สำคัญ ได้แก่ ด่านสังขละบุรี แม่สอด ระนอง และแม่สาย โดยมีสินค้าสำคัญได้แก่ มะพร้าว ซึ่งเป็นผลไม้สำคัญที่สหภาพเมียนมาร์ทำการส่งออกมายังไทย และนอกจากนี้ไทยยังมีสินค้าส่งออกสู่สหภาพเมียนมาร์ซึ่งผลไม่สำคัญจากไทย ได้แก่ ลำไย แอปเปิ้ล เป็นต้น

3.1.2 สภาพเศรษฐกิจ สังคม ของสหภาพเมียนมาร์

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 รัฐบาลพม่า(ชื่อในขณะนั้น) ได้เปลี่ยนระบบเศรษฐกิจจากที่เคยดำเนินการโดยรัฐบาลทหาร มาสู่ระบบตลาดมากขึ้นโดยสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในระบบการผลิตและการจัดการมากขึ้น ส่งผลให้ช่วงปี พ.ศ. 2533 – 2538 เศรษฐกิจขยายตัวสูงเฉลี่ยถึงร้อยละ 8 โดยมีภาคเกษตรเป็นภาคเศรษฐกิจสำคัญ ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าว มีสัดส่วนกว่าร้อยละ 50 ของ GDP และเกิดการจ้างงานในภาคเกษตรกว่าร้อยละ 60 อย่างไรก็ตาม หลังจากปี พ.ศ. 2539 เป็นต้นมา เศรษฐกิจสหภาพเมียนมาร์เข้าสู่การชะลอตัว ซึ่งเกิดจากปัญหาดินฟ้าอากาศ การขาดแคลนปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืช รวมไปถึงปัญหาความไม่มั่นคงทางการเมือง นอกจากนี้ยังถูกมาตรการคว่ำบาตรต่างๆจากนานาประเทศ เพื่อตอบโต้ปัญหาสิทธิมนุษยชน ส่งผลให้ปัญหาทางการเมืองและเศรษฐกิจย่ำแย่ลงไปอีก (วรินธร ทวีศร, 2542)

จนกระทั่งผลการเลือกตั้งซ่อมของประเทศเมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2555 ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ในประเทศ โดยการเลือกตั้งครั้งนั้นผู้นำพรรคฝ่ายค้านของประเทศ นางอองซาน ซูจี ที่เพิ่งได้รับอิสรภาพจากรัฐบาลเมื่อปี พ.ศ. 2553 ภายหลังจากถูกจำกัดเสรีภาพเป็นเวลากว่า 20 ปี ได้ชนะการเลือกตั้งอย่างท่วมท้น และรัฐบาลเมียนมาร์ยอมประกาศรับรองอย่างเป็นทางการผลการเลือกตั้งซึ่งเป็นชัยชนะของพรรคฝ่ายค้าน

ผลจากการดำเนินการของรัฐบาลเมียนมาร์ในเหตุการณ์ดังกล่าว ทั้งการปล่อยตัวนางอองซาน ซูจี และการยอมรับรองผลการเลือกตั้งถึงชัยชนะของพรรคฝ่ายค้าน เป็นสัญญาณแสดงถึงจุดเริ่มต้นของความพยายามในการเป็นประชาธิปไตย และเปิดประเทศมากขึ้นของรัฐบาล ส่งผลให้นานาชาติเริ่มระงับมาตรการคว่ำบาตรต่างๆที่เคยมีกับสหภาพเมียนมาร์ เช่น สหภาพยุโรป หรือ อียู ได้ยกเลิกมาตรการคว่ำบาตร เช่นเดียวกันกับสหรัฐอเมริกา ที่ได้ผ่อนปรนมาตรการคว่ำบาตรและเริ่มให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจ (สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า, 2555) นอกจากนี้รัฐบาลเมียนมาร์ยังคงส่งสัญญาณถึงการเปิดประเทศและดึงดูดชาวต่างชาติให้เข้ามายังสหภาพเมียนมาร์อย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดเคาท์ดาวน์ครั้งแรกเป็นประวัติศาสตร์ของประเทศ และการจัดคอนเสิร์ตของศิลปินต่างชาติในประเทศเป็นครั้งแรกของประเทศ

อย่างไรก็ตาม ด้านข้อมูลทางเศรษฐกิจที่แสดงการเติบโตของอาทิ GDP อัตราเงินเฟ้อและสถิติอื่นๆของสหภาพเมียนมาร์นั้นแสดงข้อมูลที่นำเสนอใจด้านการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้นในแต่ละปี โดยเฉพาะ GDP และมูลค่าการนำเข้าส่งออก ที่น่ามีมูลค่าสูงขึ้น ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 สถิติด้านการเติบโตทางเศรษฐกิจ (GDP) ของสหภาพเมียนมาร์

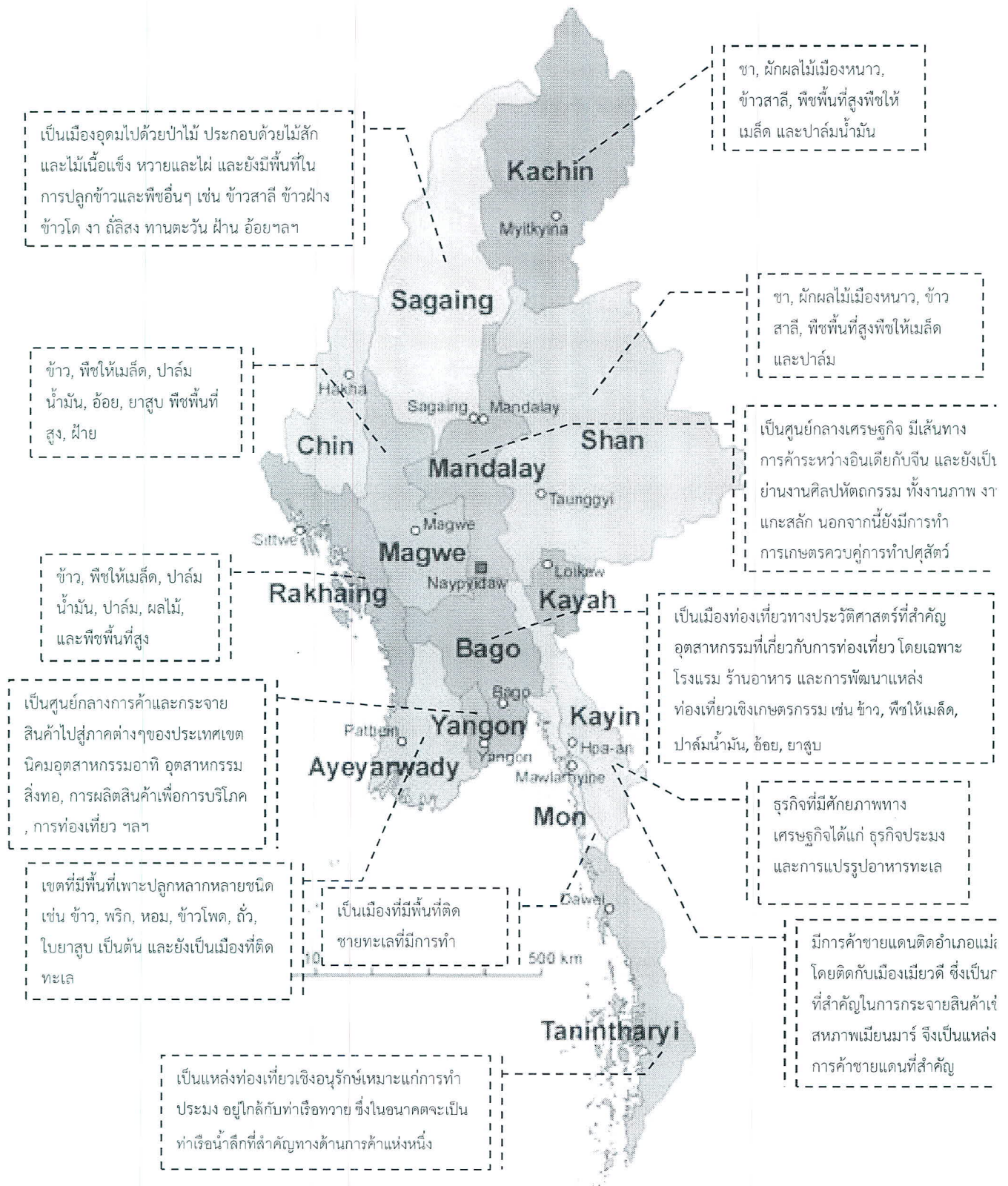
ปี	2551	2552	2553	2554	2555
GDP (พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)	31.37	35.23	45.38	51.44	54.05
อัตราเงินเฟ้อ %	22.5	8.2	8.2	4	5.8
ประชากร (ล้านคน)	51.17	51.54	51.93	52.35	52.80
GDP ต่อหัว (ดอลลาร์สหรัฐฯ)	533.453	587.274	741.666	824.192	848.873
มูลค่าส่งออก (ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)	6,200.15	5,820.65	6,287.20	8,284.85	8,322.68
มูลค่านำเข้า (ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)	6,234.76	6,271.04	8,836.13	12,225.48	15,158.68
ดุลการค้า (ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)	-34.61	-450.40	-2,548.93	-3,940.63	-6,835.99

ที่มา รวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก International Monetary Fund, World Bank และ Global trade atlas, 2556

ภาพรวมทางเศรษฐกิจของสหภาพเมียนมาร์ในปัจจุบัน

ปัจจุบันรัฐบาลของสหภาพเมียนมาร์ได้ดำเนินการปฏิรูปทางเศรษฐกิจผ่านการดำเนินนโยบายผ่อนปรนและส่งเสริมทางการค้าและการลงทุน รวมถึงการปรับเปลี่ยนกฎระเบียบและเงื่อนไขทางเศรษฐกิจให้มีลักษณะสากล อันมีรูปธรรมอย่างชัดเจน ผ่านการยกเลิกประกาศนำเข้าสินค้าต้องห้าม 15 รายการ ได้แก่ ผงชูรส น้ำหวาน เครื่องดื่ม ขนมอบกรอบทุกชนิด เหล้า เบียร์ บุหรี่ ผลไม้ทุกชนิด ผลิตภัณฑ์พลาสติกสำหรับใช้ในครัวเรือนและใช้ส่วนตัวทุกชนิด ทั้งนี้ได้ประกาศยกเลิกในปลายปี 2554 และปรับเปลี่ยนอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราของรัฐให้มีความสอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริง ตลอดจนการปรับปรุงกฎหมายการลงทุนจากต่างประเทศและการส่งเสริมการลงทุน บรรยายภาพทางการเมืองและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่เริ่มเปิดกว้าง รวมถึงแนวโน้มของการปรับปรุงกฎระเบียบและนโยบายให้เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุนที่มากขึ้น ส่งผลให้ภาพรวมทางเศรษฐกิจของสหภาพเมียนมาร์ในช่วงเวลานี้มีทิศทางที่ดีขึ้น จากข้อมูลของธนาคารโลกในปี 2554 พบว่า สหภาพเมียนมาร์มีประชากรประมาณ 61.12 ล้านคน เพิ่มขึ้นจาก 46 ล้านคนในปี 2549 โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยต่อปี คิดเป็นร้อยละ 1.1 ต่อปี (Asian Development Bank- ADB 2013) ผลผลิตมวลรวมประชาชาติของสหภาพเมียนมาร์ (GDP) มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเช่นเดียวกัน กล่าวคือมีอัตราการเติบโตอยู่ที่ประมาณร้อยละ 3-4 ต่อปี ซึ่งทางธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank- ADB) ได้คาดการณ์การเติบโตดังกล่าวจะมีแนวโน้มที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในปี 2556 นอกจากนี้เงินทุนสำรองของประเทศได้เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก 3,638 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2550 เพิ่มขึ้นเป็น 5,233 และ 7,903 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2552 และ 2554 ซึ่งมีการคาดการณ์ว่าเงินทุนสำรองมีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้นอีก จากดุลการค้าระหว่างประเทศของสหภาพเมียนมาร์ที่ยาวตัว และการปรับปรุงทางด้านการคลังของประเทศ รวมถึงการขอรับความช่วยเหลือทางการเงินจากองค์กรระหว่างประเทศ

3.1.3 ข้อมูลทั่วไปของภาคเกษตรกรรมสหภาพเมียนมาร์

ที่มา รวบรวมโดยผู้วิจัย จากหลายแหล่งข้อมูล

รูปที่ 3.2 แผนที่เมืองสำคัญทางการเกษตรกรรมในสหภาพเมียนมาร์

สหภาพเมียนมาร์มีพื้นที่ในการเพาะปลูกผลไม้ค่อนข้างมากจากรูปที่3.2 ทั้งในรัฐคะฉิ่น, ยะไข่, พะโค, ตะนาวศรี, รัฐมอญ, รัฐกะเหรี่ยง, รัฐคะยา, ย่างกุ้ง ผลไม้ที่นิยมเพาะปลูก เช่น สับปะรด ทูเรียน เงาะ มะม่วง เม็ดมะม่วงหิมพานต์ มะพร้าว ชา อโวคาโด สาลี่ ส้ม ส้มเปลือกหนา สตอเบอร์รี่ และผักนานาชนิด อาทิ แครอท กะหล่ำปลี และถั่วต่างๆ

ในรัฐมอญและรัฐกะเหรี่ยงเป็นพื้นที่ที่มีการปลูกทุเรียน มังคุด และเงาะ เนื่องจากเขตชายแดนของสองรัฐนี้อยู่ติดกับภาคใต้ของไทย และภูมิอากาศมีความใกล้เคียงกัน ซึ่งเป็นพื้นที่ชายฝั่งและพื้นที่ราบสูง จึงทำให้สหภาพเมียนมาร์สามารถปลูกผลไม้ชนิดเหล่านั้นได้

ภาคเกษตรกรรมเป็นภาคส่วนทางเศรษฐกิจที่สำคัญเป็นอันดับสูงสุดของสหภาพเมียนมาร์ โดยมีมูลค่าคิดเป็นร้อยละ 58 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และร้อยละ 48 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด(กรมส่งเสริมการส่งออก, 2555) นอกจากนี้ประชากรเกินครึ่งก็อยู่ในภาคเกษตรกรรมเช่นกัน

พื้นที่เพาะปลูกของสหภาพเมียนมาร์คิดเป็นประมาณร้อยละ 20 ของพื้นที่ทั้งประเทศ โดยที่ส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณสามเหลี่ยมปากแม่น้ำอิระวดีที่มีความอุดมสมบูรณ์และเหมาะสมตามธรรมชาติ ทว่าลักษณะการเพาะปลูกและเกษตรกรรมในปัจจุบันยังคงเป็นการเกษตรแบบยังชีพหรือดั้งเดิม เช่น การเลี้ยงไก่แบบปล่อยตามธรรมชาติ เป็นต้น แต่ทั้งนี้รัฐบาลพยายามในการยกระดับการทำเกษตรเพื่อเพิ่มผลผลิต ดังจะเห็นได้จากการวางแผนยุทธศาสตร์ในการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรให้แก่ประเทศ นอกจากนี้ รัฐบาลสหภาพเมียนมาร์ได้เริ่มให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบชลประทาน การปรับปรุงพันธุ์พืช และการเพิ่มผลผลิตต่อพื้นที่ แต่ยังค่อนข้างน้อย (UNDP, 2012) นอกจากนี้ การเข้ามาของการทำการเกษตรแบบพันธะสัญญา (Contract Farming) และการเพาะปลูกแบบขนาดใหญ่ของเอกชนสหภาพเมียนมาร์และเอกชนต่างชาติ เช่น เอกชนมาเลเซีย ปลูกปาล์มน้ำมันทางตอนใต้ เอกชนไทยพืชพลังงานทดแทนทางตอนเหนือ เป็นต้น ส่งผลให้การเกษตรของสหภาพเมียนมาร์มีการเปลี่ยนแปลงพอสมควรในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา

พื้นที่การเพาะปลูกทางเกษตรกรรมของสหภาพเมียนมาร์นั้นจะขึ้นอยู่กับภูมิประเทศในแต่ละรัฐ ซึ่งจะปลูกพืชแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้สหภาพเมียนมาร์มีพื้นที่สำหรับการทำเกษตรกรรมค่อนข้างมาก และสามารถปลูกพืชได้หลายชนิด เช่น ข้าว ปาล์ม ยาสูบ อ้อย และผลไม้ต่างๆ เป็นต้น ซึ่งจะแสดงรายละเอียดในแต่ละเมือง ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 เมืองสำคัญทางการเกษตรกรรมในสหภาพเมียนมาร์

เมือง	อธิบายเมือง	การเกษตร
ย่างกุ้ง	- อดีตเมืองหลวงของสหภาพเมียนมาร์ ปัจจุบันเป็นศูนย์กลางการค้าและกระจายสินค้าไปสู่ภาคต่างๆของประเทศ - มีเขตนิคมอุตสาหกรรม อาทิ อุตสาหกรรมสิ่งทอ , การผลิตสินค้าเพื่อการบริโภค, การท่องเที่ยว ฯลฯ - มีความพร้อมด้านสาธารณูปโภคมากกว่าเมืองอื่นๆ - พฤติกรรมผู้บริโภคในย่างกุ้งส่วนใหญ่เป็นชาวเมียนมาร์ที่มีกำลังซื้อที่สูง นิยมบริโภคสินค้าที่มีคุณภาพ	ถั่วนานาชนิด, ฝ้าย ,มะนาว, พริก, ยาสูบ, ข้าว, ปาล์ม
เมืองหงสาวดี (บาโก)	- เป็นเมืองท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ อุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวจึงน่าจับตามอง โดยเฉพาะ โรงแรม ร้านอาหาร และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม	ข้าว, พืชให้เมล็ด, ปาล์มน้ำมัน, อ้อย, ยาสูบ
เมืองท่าตอน (รัฐกะเหรี่ยง)	- เป็นเมืองชายฝั่งทะเลทางตอนใต้ของสหภาพเมียนมาร์ - ธุรกิจที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจได้แก่ ธุรกิจ	ทุเรียน, มังคุด, เงาะ, ข้าว, พืชให้เมล็ด, ปาล์มน้ำมัน และปาล์ม

เมือง	อธิบายเมือง	การเกษตร
	ประมง และการแปรรูปอาหารทะเล	
เมืองเมาะละ หมั่ง (รัฐมอลู)	- เป็นเมืองที่มีพื้นที่ติดชายทะเลที่มีการทำ เกษตรกรรม	ยางพารา, สิ่งทอ
เมืองเมียวดี (รัฐกะเหรี่ยง)	- เมืองการค้าชายแดนติดอำเภอแม่สอด เป็นเมือง การค้าที่สำคัญในการกระจายสินค้าเข้าสู่ สหภาพเมียนมาร์ จึงเป็นแหล่งการค้าชายแดนที่ สำคัญ	ทุเรียน, มังคุด, เงาะ, ข้าว, พืชให้เมล็ด, ปาล์มน้ำมัน และปาล์ม
เกาะสอง	- เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เหมาะแก่การทำ ประมง	-
เมืองพุกาม (รัฐอิรวดี)	- เป็นเมืองประวัติศาสตร์ของสหภาพเมียนมาร์ เป็นที่ตั้งของเจดีย์หมื่นองค์ ซึ่งเป็นมรดกโลก - ธุรกิจที่มีศักยภาพ ได้แก่ ธุรกิจท่องเที่ยว	-
เมืองพินอูหวิน (เมือง มณฑลพะโล่)	- ตั้งอยู่ในเขตปริมณฑลของมณฑลพะโล่ มีพื้นที่ที่ เหมาะสม แก่การทำเกษตร - รัฐบาลได้ส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้าไปลงทุนปลูก กาแฟ	กาแฟ, ส้ม, ผักต่างๆ
เมืองมณฑลพะโล่	- เมืองใหญ่อันดับสองที่เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจ ของเขตสหภาพเมียนมาร์ตอนบน (รัฐชิน รัฐกะ ฉิ่น และรัฐฉาน) - เป็นเส้นทางการค้าระหว่างอินเดียกับจีน - ใจกลางเมืองมีตลาดเซโจ ซึ่งเป็นศูนย์กลางทาง การค้าทางตอนใต้ของเมืองเป็นย่านงาน ศิลปหัตถกรรม ทั้งงานภาพ งานแกะสลัก - เป็นเมืองอยู่ชานน้ำของสหภาพเมียนมาร์ ตอนบน	กล้วย, มะม่วง, พลัม, องุ่น, ถั่ว, ข้าว, ข้าว สาเล่, กระเทียม, ชา, กาแฟ, อ้อย, ใบ ยาสูบ, พริก, หอม ฯลฯ
เขตอิรวดี	- ตั้งอยู่ภาคกลางตอนล่างของสหภาพเมียนมาร์ เป็นเขตที่มีพื้นที่เพาะปลูกหลากหลายชนิด และ ยังเป็นเมืองที่ติดทะเล	ข้าว, พริก, หอม, ข้าวโพด, ถั่ว, ใบยาสูบ
เขตสะกาย	- เป็นเมืองอุดมไปด้วยป่าไม้ ประกอบด้วยไม้สัก และไม้เนื้อแข็ง หวายและไผ่ และยังมีพื้นที่ใน การทำเกษตร	ข้าวสาเล่ ข้าวฝาง ข้าวโด งา ถั่วลิสง ทานตะวัน ฝ้าย อ้อย ถั่ว ยาสูบ มันฝรั่ง ปาล์ม และผักต่างๆ นอกจากนี้ตามแถบ ภูเขา ยังมีการปลูกชาเขียวอีกด้วย
เขตมากวี	ตั้งอยู่ในพื้นที่แห้งแล้งทางภาคกลางของสหภาพเมียนมาร์ จึงไม่เป็นที่นิยมในการทำเกษตรกรรมมากนัก	ข้าว, พืชให้เมล็ด, ปาล์มน้ำมัน, อ้อย, ยาสูบ พืชพื้นที่สูง, ฝ้าย
รัฐกะฉิ่น	เป็นเขตปกครองหนึ่งที่ตั้งอยู่ทางตอนเหนือสุดของ สหภาพเมียนมาร์พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงและภูเขา เหมาะแก่การเพาะปลูกชา	ชา, ผักผลไม้เมืองหนาว, ข้าวสาเล่, พืช พื้นที่สูงพืชให้เมล็ด และปาล์มน้ำมัน
รัฐกะยา	เป็นรัฐที่อยู่ติดกับจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีการเพาะปลูกใน ท้องถิ่นในระดับครัวเรือน	สวนผลไม้, และพืชพื้นที่สูง
รัฐชิน	รัฐชินเป็นรัฐที่ตั้งอยู่ทางตะวันตกของสหภาพเมียนมาร์ ภูมิประเทศเป็นที่ราบสูง นิยมปลูกพืชไร่หมุนเวียน	พืชบนพื้นที่สูง, พืชไร่หมุนเวียน และผลไม้

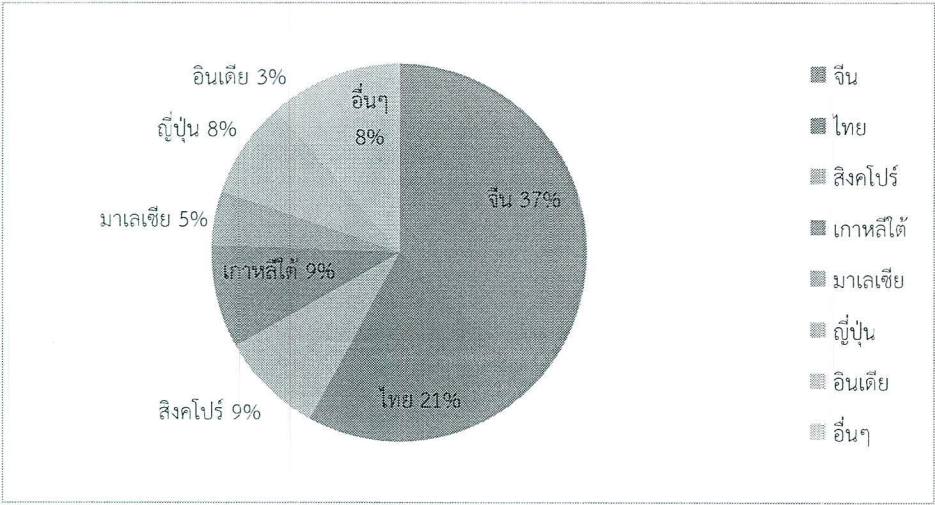
เมือง	อธิบายเมือง	การเกษตร
รัฐยะไข่	รัฐยะไข่เป็นรัฐที่ตั้งอยู่ทางตะวันตกของสหภาพเมียนมาร์มีพื้นที่ติดทะเล พืชที่ปลูกส่วนใหญ่คือปาล์ม และพืชที่ให้เมล็ด	ข้าว, พืชให้เมล็ด, ปาล์มน้ำมัน, ปาล์มสวน, ผลไม้, และพืชพันธุ์ที่สูง
รัฐฉาน	เป็นรัฐที่เต็มไปด้วยภูเขาสูงนิยมปลูกชา, ผักผลไม้เมืองหนาว, ข้าวสาลี, พืชพันธุ์ที่สูงพืชให้เมล็ด และปาล์ม	ชา, ผักผลไม้เมืองหนาว, ข้าวสาลี, พืชพันธุ์ที่สูง, พืชให้เมล็ด และปาล์ม

ที่มา รวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และการรวบรวมข้อมูลจากหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.1.4 มูลค่าการค้า ส่งออกและนำเข้าของสหภาพเมียนมาร์

ปัจจุบันการค้าระหว่างประเทศของสหภาพเมียนมาร์นั้นมีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยมีการจับตามองจากทั่วโลกมานานกว่า 10 ปี ซึ่งสังเกตได้จาก เมื่อปี 2545 การส่งออกทั้งหมดมีสัดส่วนรวมเพียงร้อยละ 50 และร้อยละ 78 สำหรับการนำเข้าเท่านั้น แต่ทว่าในปี 2554 มีสัดส่วนการนำเข้าและส่งออกมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด (รูปที่ 3.3) ซึ่งคู่ค้าที่สำคัญของสหภาพเมียนมาร์ยังคงเป็นประเทศจีนและไทย

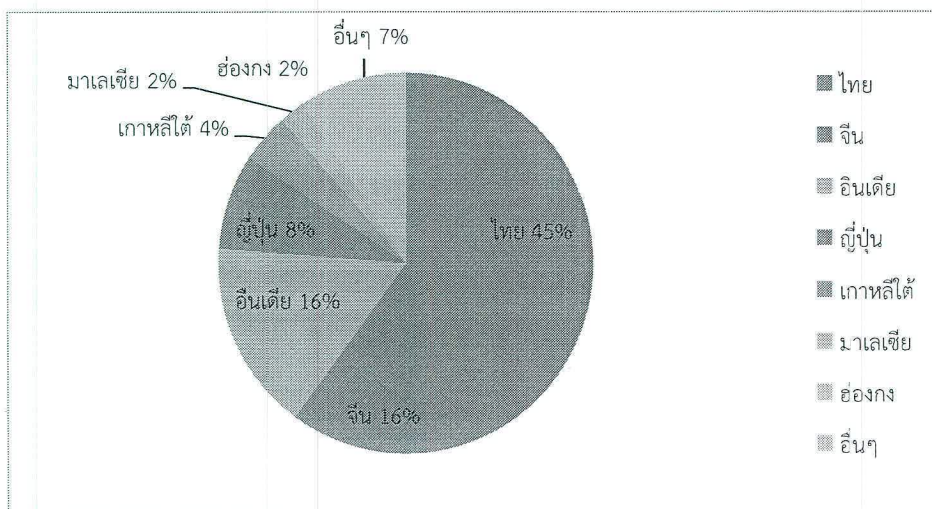
ทั้งนี้จากข้อมูลสถิติแสดงคู่ค้าในการนำเข้าของสหภาพเมียนมาร์ (รูปที่ 3.3) ซึ่งถ้าวรมสัดส่วนทางการค้าของประเทศจีน และ ไทย พบว่ามีสัดส่วนทางการค้าสูงถึงเกือบร้อยละ 60 ของการนำเข้าทั้งหมดในปี 2555 (จีนร้อยละ 37 และ ไทยร้อยละ 21) ส่วนสิงคโปร์ มีสัดส่วนร้อยละ 9 ด้านเกาหลีใต้มีสัดส่วนการค้าอยู่ที่ร้อยละ 9 เช่นกัน นอกจากนี้มาเลเซียมีสัดส่วนที่ร้อยละ 5 ตามมาด้วย ญี่ปุ่น อินเดีย และประเทศอื่นๆ สำหรับมูลค่าการนำเข้ารวมของสหภาพเมียนมาร์นั้นสูงถึง 15,158.68 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (Global Trade Atlas,2012) ดังตารางที่ 3.3

ที่มา คำนวณโดย ผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

รูปที่ 3.3 ประเทศคู่ค้าในการนำเข้าของสหภาพเมียนมาร์ ปี 2555

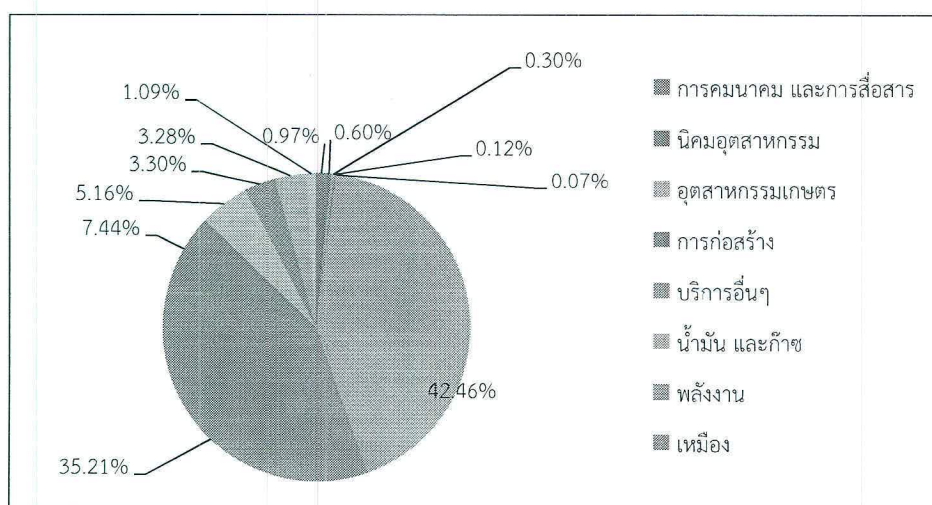
ด้านการส่งออก ในปี 2555 พบว่าสหภาพเมียนมาร์ มีคู่ค้าที่สำคัญได้แก่ ประเทศไทย ซึ่งครองสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 45 ส่วนประเทศจีนและอินเดียมีสัดส่วนร้อยละ 16 ส่วนญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ มีสัดส่วนที่ร้อยละ 9 และ 4 ตามลำดับ ซึ่งมูลค่าการค้ารวมในการส่งออกของสหภาพเมียนมาร์มีมากถึง 8,322.68 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (Global Trade Atlas,2012) ดังรูปที่ 3.4

ที่มา คำนวณโดย ผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

รูปที่ 3.4 ประเทศคู่ค้าในการส่งออกของสหภาพเมียนมาร์ ปี 2555

สหภาพเมียนมาร์มีการเปิดประเทศและมีการเปิดเสรีทางการลงทุนให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนมากขึ้นสัดส่วนการลงทุนของผู้ประกอบการแยกตามประเภทธุรกิจ แสดงให้เห็นปริมาณของการลงทุนจากชาวต่างประเทศ FDI ซึ่งสามารถแบ่งสัดส่วนได้ดังนี้ ธุรกิจประเภทน้ำมันและก๊าซจะครอบคลุมสัดส่วนประมาณร้อยละ 42 และธุรกิจประเภทพลังงานคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 35 ส่วนที่เหลือจะเป็นการลงทุนประเภทอื่นที่มีขนาดไม่มากนัก ประกอบไปด้วย การคมนาคมและการสื่อสาร นิคมอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมเกษตร การก่อสร้าง เหมือง โรงงานอุตสาหกรรม โรงแรมและการท่องเที่ยว อสังหาริมทรัพย์ ปศุสัตว์และการประมง และบริการอื่นๆ ที่รวมกันแล้ว มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 22.33 เท่านั้น แสดงให้เห็นว่าการลงทุนในธุรกิจประเภทน้ำมันและก๊าซ รวมทั้งพลังงาน มีอิทธิพลต่อการลงทุนจากชาวต่างชาติในสหภาพเมียนมาร์อย่างเห็นได้ชัด ดังรูปที่ 3.5 ยอดลงทุนรวม 31,957 ล้านดอลลาร์สหรัฐ(Directorate of Investment and Company Administration, 2554)

ที่มา คำนวณโดย ผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Directorate of Investment and Company Administration, 2554

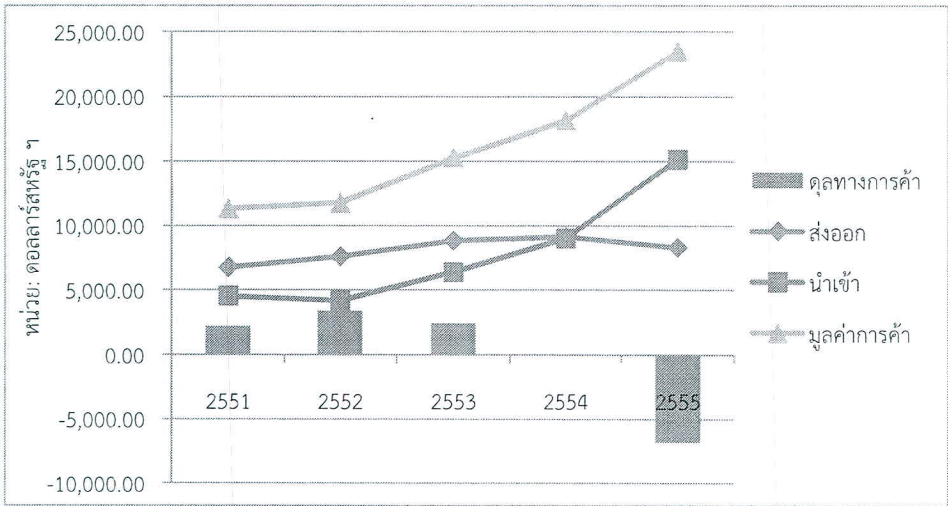
รูปที่ 3.5 สัดส่วนการลงทุนของผู้ประกอบการในสหภาพเมียนมาร์แยกตามประเภทธุรกิจ

นอกจากสัดส่วนการลงทุนภายในประเทศเมียนมาร์แล้ว ตัวชี้วัดทางเศรษฐกิจที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง คือ มูลค่าการค้า ซึ่งรวมถึงมูลค่าการนำเข้า- ส่งออก และดุลการค้า ดังที่แสดงในตารางที่ 3.3 ซึ่งจากการศึกษา พบว่า ตั้งแต่ปี 2551- 2555 มูลค่าการค้าของสหภาพเมียนมาร์มีอัตราเพิ่มสูงขึ้นทุกปี ซึ่งในปี 2555 มีมูลค่าการค้าสูงถึง 23,481.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งนับว่ามีมูลค่าสูงที่สุด ด้านการส่งออกและการนำเข้ามีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในปี 2555 นั้นมีปริมาณนำเข้าถึง 15,159.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และส่งออก 8,323.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งถือว่าเป็นปีแรกในรอบ 5 ปี ที่สหภาพเมียนมาร์ขาดดุลการค้า และจากข้อมูลดังกล่าวสามารถนำมาคำนวณแนวโน้มในการนำเข้า ส่งออก มูลค่าการค้ารวมและดุลการค้าของเมียนมาร์ ในช่วงปี 2551-2555 ได้ดังรูปที่ 3.6

ตารางที่ 3.3 มูลค่าการส่งออก-นำเข้า และความสมดุลทางการค้าของสหภาพเมียนมาร์ (ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)

ปี	ส่งออก	นำเข้า	มูลค่าการค้า	ดุลทางการค้า
2551	6,778.9	4,543.5	11,322.3	2,235.4
2552	7,586.9	4,181.4	11,768.3	3,405.5
2553	8,861.0	6,412.7	15,273.7	2,448.3
2554	9,135.6	9,035.1	18,170.7	100.5
2555	8,323.7	15,159.7	23,481.4	-6,836

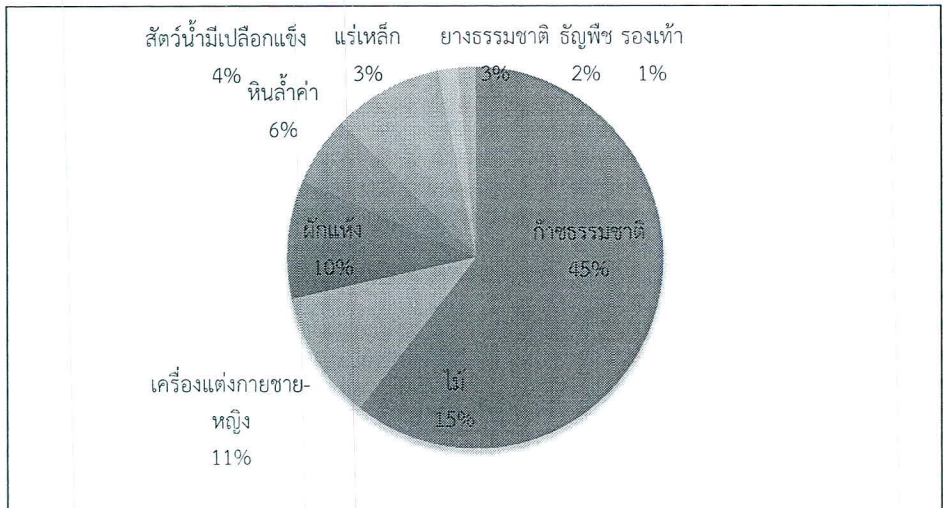
ที่มา รวบรวมโดยผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Ministry of National Planning and Economic Development (MNPED) และ Global trade atlas, 2556

ที่มา จำนวนโดยผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Ministry of National Planning and Economic Development (MNPED) และ Global trade atlas, 2556

รูปที่ 3.6 มูลค่าการส่งออก-นำเข้า และความสมดุลทางการค้าของสหภาพเมียนมาร์ (ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)

สินค้าส่งออกที่สำคัญของสหภาพเมียนมาร์ในปัจจุบัน ได้แก่ ก๊าซธรรมชาติ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 45 ของมูลค่าส่งออก ซึ่งมีมูลค่าอยู่ที่ 3,449.43 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมา คือ ไม้ มีสัดส่วนเป็นอันดับสอง (คิดเป็นร้อยละ 15) มีมูลค่า 1,165.18 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ตามด้วยเครื่องแต่งกายชาย-หญิง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 11 มีมูลค่า 832.98 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และผักแห้ง มีมูลค่า 760.20 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ (รูปที่ 3.7และตารางที่ 3.4)

ที่มา คำนวณโดย ผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

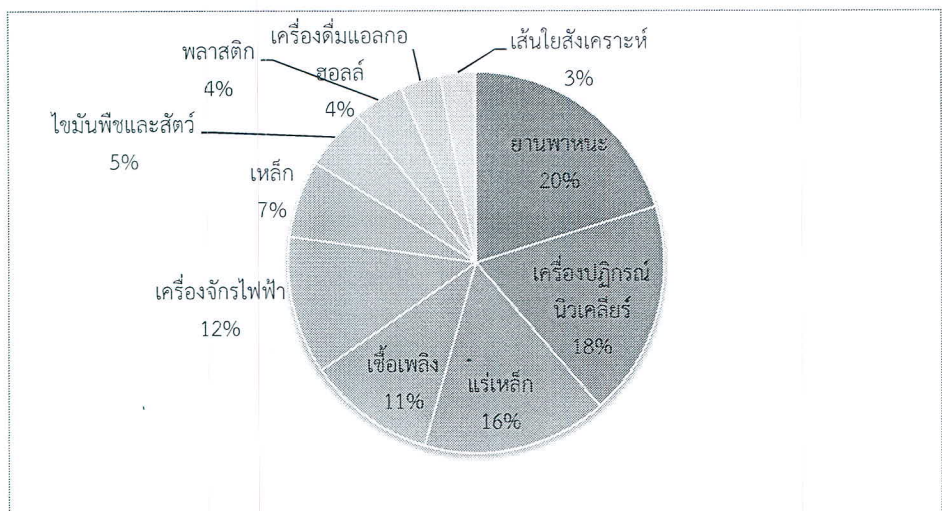
รูปที่ 3.7 สัดส่วนสินค้าส่งออกของสหภาพเมียนมาร์ปี 2555

ตารางที่ 3.4 สินค้าส่งออกสำคัญของสหภาพเมียนมาร์ ปี 2555

ลำดับที่	สินค้าส่งออก	มูลค่า (ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)	ส่วนแบ่ง %
1	การเกษตร	3,449.34	45
2	ไม้	1,165.18	15
3	เครื่องแต่งกายชาย-หญิง	832.98	11
4	ผ้า	760.20	10
5	หิปล้าค่า	450.31	6
6	สัตว์น้ำมีเปลือกแข็ง	282.38	4
7	แร่เหล็ก	231.92	3
8	ยางธรรมชาติ	200.05	3
9	ธัญพืช	127.78	2
10	รองเท้า	115.50	1
รวมทั้งหมด		7,615.66	100

ที่มา รวบรวมโดย ผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

ด้านการนำเข้าสินค้าของสหภาพเมียนมาร์พบว่า ในปี 2555 สหภาพเมียนมาร์มีนำเข้าสินค้าประเภทยานพาหนะเป็นส่วนใหญ่ มีมูลค่า 2,089.44 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 20 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด อันดับสองคือ เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ มีมูลค่า 1,894.99 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 18 เช่นเดียวกับแร่เหล็ก มีมูลค่า 1,639.33 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 16 และเครื่องจักรไฟฟ้ามีสัดส่วนร้อยละ 11 ส่วนเหล็ก ไขมันพืชและสัตว์ พลาสติก เส้นใยสังเคราะห์ และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีสัดส่วนร้อยละ 7 ร้อยละ 5 ร้อยละ 4 ร้อยละ 4 และร้อยละ 3 ตามลำดับ ดังตารางที่ 3.5 และรูปที่ 3.8

ที่มา: คำนวณโดย ผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

รูปที่ 3.8 สัดส่วนสินค้านำเข้าของสหภาพเมียนมาร์ปี 2555

ตารางที่ 3.5 สินค้านำเข้าสำคัญของสหภาพเมียนมาร์ ปี 2555

ลำดับที่	สินค้านำเข้า	มูลค่า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)	ส่วนแบ่ง %
1	ยานพาหนะ	2,089.43	20
2	เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์	1,894.99	18
3	แร่เหล็ก	1,639.33	16
4	เชื้อเพลิง	1,132.51	11
5	เครื่องจักรไฟฟ้า	1,210.75	12
6	เหล็ก	681.36	7
7	ไขมันพืชและสัตว์	554.71	5
8	พลาสติก	441.14	4
9	เครื่องดื่มแอลกอฮอล์	360.10	4
10	เส้นใยสังเคราะห์	319.32	3
รวมทั้งหมด		10,323.63	100

ที่มา: รวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก UN comtrade, 2556

3.1.5 การส่งออก การนำเข้า และการผลิตสินค้าเกษตรของสหภาพเมียนมาร์

ในการผลิตสินค้าประเภทเกษตรของสหภาพเมียนมาร์นั้น จากการศึกษาพบว่า สหภาพเมียนมาร์มีการผลิตข้าวเปลือกเป็นจำนวนมาก และจากสถิติการเพาะปลูกพบว่าจะมีปริมาณและมูลค่าสูงที่สุดในบรรดาสินค้าเกษตรอื่น ซึ่งข้าวเปลือกมียอดการผลิตข้าวเปลือกเป็นมูลค่าสูงถึง 7,994.76 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และมีปริมาณมากถึง 32.80 ล้านตัน แตกต่างจากอันดับสอง คือ ถั่ว ซึ่งมีมูลค่า 1,601.37 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และมีปริมาณ 3.72 ล้านตัน ถัดมาเป็นข้าวเปลือก อย่างไรก็ตามพบว่า สหภาพเมียนมาร์มีการผลิตผลไม้สดยังไม่สูงมากนัก ซึ่งมีปริมาณการผลิตอยู่ที่ 1.52 ล้านตัน และมีมูลค่า 532.21 ล้านดอลลาร์สหรัฐเท่านั้น ดังตารางที่ 3.6

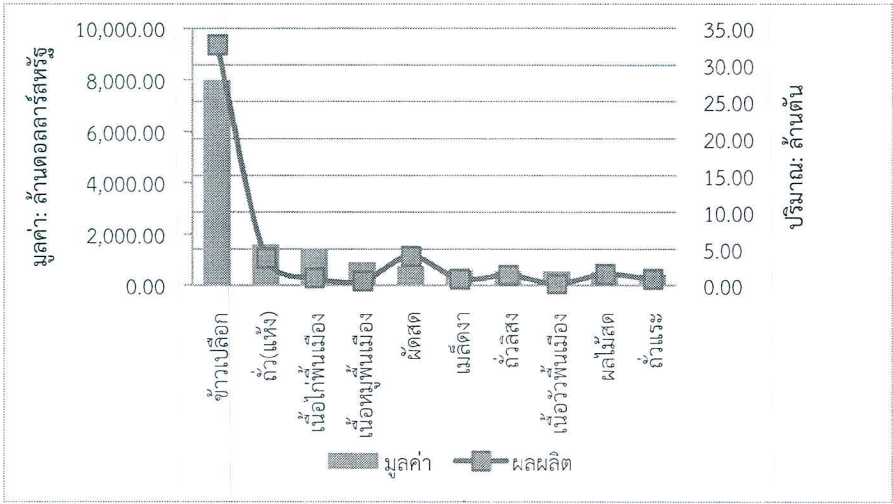
แม้สหภาพเมียนมาร์จะมีการผลิตผลไม้สดประมาณ 1.52 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่ากว่า 532.21 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2554 ซึ่งถือว่าการผลิตผลไม้สดยังคงไม่เป็นที่แพร่หลายมากนัก และผลไม้สดไม่ถือเป็นสินค้าหลักในการส่งออกไปตลาดต่างประเทศของเมียนมาร์ นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจุบันเมียนมาร์ยังมีศักยภาพในการปลูกผลไม้สดไม่สูงมากนัก โดยเฉพาะ

อย่างยิ่งการขาดปัจจัยการผลิตที่ทันสมัย อาทิ เทคโนโลยีการผลิตและการเก็บเกี่ยว ซึ่งส่งผลให้การส่งออกผลไม้ของเมียนมาร์ยังไม่พัฒนาอย่างเต็มที่

ตารางที่ 3.6 ปริมาณและมูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตรของสหภาพเมียนมาร์ ปี 2554

ลำดับ	สินค้า	ผลผลิต	ผลผลิต
		(มูลค่าล้านดอลลาร์สหรัฐ)	(ล้านตัน)
1	ข้าวเปลือก	7,994.76	32.80
2	ถั่ว(แห้ง)	1,601.37	3.72
3	เนื้อไก่พื้นเมือง	1,446.70	1.02
4	เนื้อหมูพื้นเมือง	899.68	0.59
5	ผักสด	749.26	3.98
6	เมล็ดงา	572.16	0.86
7	ถั่วลิสง	561.29	1.39
8	เนื้อวัวพื้นเมือง	556.63	0.21
9	ผลไม้สด	532.21	1.52
10	ถั่วแระ	437.21	0.84
11	นมวัวสด	405.68	1.30
12	อ้อย	295.94	9.40
13	ไข่ห่าน	283.70	0.34
14	หอมหัวใหญ่แห้ง	237.63	1.13
15	ถั่วชิกพี	218.71	0.47
16	หมาก	211.43	0.12
17	เมล็ดทานตะวัน	210.35	0.79
18	กล้วย	196.30	0.95
19	ไผ่ฝ้าย	192.94	0.14
20	เนื้อเป็ดพื้นเมือง	151.47	0.09

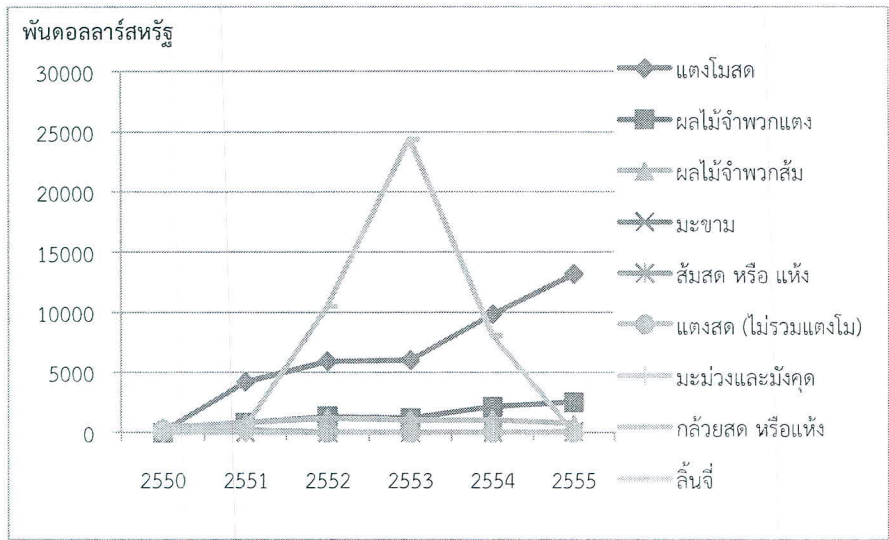
ที่มา รวบรวมโดยผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก UNITED NATIONS , 2554

ที่มา รวบรวมโดยผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก UNITED NATIONS, 2554

รูปที่ 3.9 ปริมาณและมูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตรของสหภาพเมียนมาร์ ปี 2554

ถึงแม้ว่าสหภาพเมียนมาร์จะมีการเพาะปลูกข้าวและถั่วเป็นพืชผลหลัก ส่วนผลไม้ก็ยังมีการเพาะปลูกในประเทศแต่ไม่มากนัก อย่างไรก็ตามปัจจุบันเมียนมาร์ได้มีการส่งออกผลไม้สดและแห้งที่บางชนิดไปสู่ตลาดประเทศเพื่อนบ้าน อาทิ จีน เป็นต้น ผลไม้สดที่สหภาพเมียนมาร์ส่งออกไปสู่ตลาดต่างประเทศ ได้แก่ แดงโม ผลไม้จำพวกแตง ผลไม้จำพวกส้ม มะขาม แดงสด มะม่วง มังคุด ลิ้นจี่และฝรั่ง ทั้งนี้จากสถิติการส่งออกผลไม้สดของเมียนมาร์ พบว่าผลไม้ที่มีมูลค่าส่งออกสูงที่สุดในปี 2555 ได้แก่ แดงโมสด มีมูลค่าส่งออกมากถึง 13,161.86 พันดอลลาร์สหรัฐฯ ตามมาด้วยผลไม้จำพวกแตง มีมูลค่าส่งออก 2,510.58 พันดอลลาร์สหรัฐฯ และ ผลไม้จำพวกส้ม 758.22 พันดอลลาร์สหรัฐฯ ส่วนผลไม้สดที่สหภาพเมียนมาร์มีมูลค่าส่งออกสูงต่อนีออนนั้น ได้แก่ กล้วยสดหรือแห้ง แดงโม และผลไม้จำพวกแตง ดังรูปที่ 3.10 และตารางที่ 3.7 ต่อไปนี้

ที่มา คำนวณโดย ผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

รูปที่ 3.10 มูลค่าส่งออกผลไม้สดของสหภาพเมียนมาร์สู่ตลาดโลก ปี 2550-2555 (หน่วย: พันดอลลาร์สหรัฐฯ)

ตารางที่ 3.7 มูลค่าส่งออกผลไม้สดของสหภาพเมียนมาร์สู่ตลาดโลก ปี 2550-2555 (หน่วย: พันดอลลาร์สหรัฐฯ)

รหัสศุลกากร	รายการสินค้า	2550	2551	2552	2553	2554	2555
08071100	แดงโมสด	128.24	4,201.63	5,934.7	6,025.61	9,823.07	13,161.86
08071990	ผลไม้จำพวกแตง	0	799.05	1,319.09	1,183.68	2,141.39	2,510.58
08051010090	ผลไม้จำพวกส้ม	443.93	816.89	1,175.39	1,051.48	1,048.74	758.22
08109060000	มะขาม	0	0	0	0	0	71.53
08051000	ส้มสด หรือ แห้ง	0	0	0	0	0	62.48
08071900	แดงสด (ไม่รวมแดงโม)	173.66	238.30	19.76	0.19	1.16	16.47
0804502000	มะม่วงและมังคุด	0	0.91	0	0	2.99	8.24
08030000	กล้วยสด หรือแห้ง	0	544.65	10,486.75	24,383.47	8,068.83	3.41
081090290	ลิ้นจี่	0	0	0	0	0	6.94
08055000	มะนาวฝรั่ง	0	0.77	0.53	0.33	0.05	0.58

ที่มา รวบรวมโดย ผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

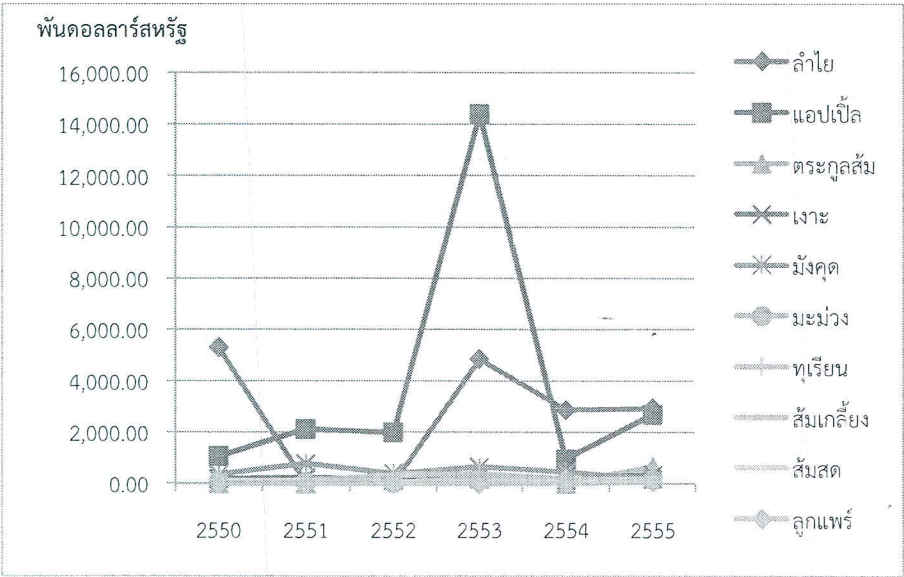
นอกจากสหภาพเมียนมาร์จะมีการส่งออกผลไม้สดสู่ตลาดเพื่อนบ้านแล้วยังพบว่า ปัจจุบันสหภาพเมียนมาร์มีศักยภาพในการส่งออกผลไม้แปรรูปที่ผ่านกระบวนการอบแห้ง ได้แก่ ลูกพีชแห้ง มะขามแห้ง และผลไม้อื่นๆอบแห้ง ผลไม้อบแห้งที่มีศักยภาพที่สุดได้แก่ ลูกพีชอบแห้งมีมูลค่าส่งออก 8,806.55 พันดอลลาร์สหรัฐฯ ตามมาด้วยมะขาม มีมูลค่าส่งออก 5,405.74 พันดอลลาร์สหรัฐฯ และยังมีผลไม้แห้งอื่นๆอีก ดังตารางที่ 3.8

ตารางที่ 3.8 มูลค่าส่งออกผลไม้ที่มีศักยภาพของสหภาพเมียนมาร์สู่ตลาดโลก ปี 2550-2555 (หน่วย: พันดอลลาร์สหรัฐฯ)

รหัสศุลกากร	รายการผลไม้	2550	2551	2552	2553	2554	2555
08134010	ลูกพีชแห้ง	4,035.33	3,857.19	2,998.86	6,809.28	6,904.86	8,806.55
0813402000	มะขามแห้ง	0	1,001.29	898.24	782.38	1,478.51	5,405.74
08045020	ฝรั่ง มะม่วง มังคุด แห้ง	25.360	2,173.55	3,684.02	2,683.43	3,152.15	3,247.85
08134090	ทุเรียน ลิ้นจี่ และผลไม้อื่นๆอบแห้ง	566.13	6,528.11	3,257.73	5,120.86	68.66	2.36
0813401000	มะละกออบแห้ง	0	0	288.05	0	0	1.32

ที่มา รวบรวมโดย ผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

อย่างไรก็ตามผลไม้ที่สหภาพเมียนมาร์ไม่นิยมเพาะปลูกหรือไม่สามารถเพาะปลูกได้ภายในประเทศนั้น มีการนำเข้าจากต่างประเทศเช่นกัน ซึ่งตลาดหลักในการนำเข้าได้แก่ ไทยและจีน ผลไม้สดที่สำคัญที่สหภาพเมียนมาร์นำเข้านั้นได้แก่ ลำไย แอปเปิ้ล ผลไม้จำพวกส้มชนิดต่างๆ เงาะ มังคุด มะม่วง และทุเรียน เป็นต้น โดยผลไม้สดที่มีศักยภาพในการนำเข้าสู่ตลาดสหภาพเมียนมาร์นั้น ได้แก่ ลำไย มีมูลค่าการนำเข้าอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีต และในปี 2555 นั้นมีมูลค่าการนำเข้ามากถึง 2,932.16 พันดอลลาร์สหรัฐฯ ตามมาด้วย แอปเปิ้ล มีมูลค่าการนำเข้า 2,678.96 พันดอลลาร์สหรัฐฯ นอกจากนี้ยังมี ทุเรียน มังคุด เงาะ และ ผลไม้จำพวกส้ม ที่มีศักยภาพในตลาดผู้บริโภคของสหภาพเมียนมาร์ดังรูปที่ 3.11 และตาราง 3.9 ต่อไปนี้

ที่มา คำนวณโดย ผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

รูปที่ 3.11 มูลค่านำเข้าผลไม้สดของสหภาพเมียนมาร์จากตลาดโลก ปี 2550-2555 (หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐฯ)

ตารางที่ 3.9 มูลค่านำเข้าผลไม้สดของสหภาพเมียนมาร์จากตลาดโลก ปี 2550-2555 (หน่วย: พันดอลลาร์สหรัฐฯ)

รหัสศุลกากร	รายการสินค้า	2550	2551	2552	2553	2554	2555
08134010000	ลำไย	5,295.83	0	0.29	4,848.56	2,863.85	2,932.16
08081000000	แอปเปิ้ล	1,058.23	2,119.92	1,979.75	14,385.68	946.57	2,678.96
08052090	ตระกูลส้ม	0	0	127.39	191.91	0	657.12
08109030000	เงาะ	174.58	227.10	151.79	271.15	137.53	342.64
08045030000	มังคุด	348.09	767.25	384.54	645.03	452.18	165.56
08045020001	มะม่วง	103.54	45.94	20.85	114.75	96.99	142.73
08106000000	ทุเรียน	35.17	103.09	326.67	386.25	175.01	134.65
08051010001	ส้มเกลี้ยง	70.21	137.31	26.37	197.83	68.55	86.22
08051010	ส้มสด	25.45	68.57	29.29	34.57	22.75	82.03
08083000000	ลูกแพร์	0	0	0	0	0	54.79

ที่มา รวบรวมโดย ผู้วิจัย โดยใช้อ้างอิงข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

นอกจากผลไม้สดที่มีการนำเข้าสู่สปป.ลาวแล้ว ปัจจุบันผลไม้แห้งหลายชนิดถือเป็นสินค้าที่มีศักยภาพ และยังเป็นที่นิยมของผู้บริโภคชาวเมียนมาร์ ซึ่งปัจจุบันมีการนำเข้าผลไม้แห้งหลายรายการ โดยในปี 2555 ผลไม้ที่สหภาพเมียนมาร์นำเข้าหลัก ได้แก่ ทุเรียนแห้ง ตามด้วย องุ่นอบแห้ง และมะขามอบแห้ง เป็นต้น ดังตาราง 3.10

ตารางที่ 3.10 มูลค่านำเข้าผลไม้แห้งของสหภาพเมียนมาร์จากตลาดโลก ปี 2550-2555 (หน่วย: พันดอลลาร์สหรัฐฯ)

รหัสศุลกากร	รายการผลไม้	2550	2551	2552	2553	2554	2555
08134090001	ทุเรียนแห้ง	0	0	103	149	103.68	401.75
08062000	องุ่นแห้ง	799	520	12.59	5.85	101.21	199.09
08134020000	มะขามแห้ง	317.92	475.39	182.47	103.56	11.32	14.20
08030000	กล้วยแห้ง	0	0	0	0	0	10.94
08043000	สับปะรด สดหรือแห้ง	0	0.31	0	0.04	0.18	8.30
08062000000	องุ่นแห้ง	0	0	0.12	0	1.35	6.60
08041000	อินทผลัม สดหรือแห้ง	0.50	0.41	0.37	0.68	1.12	3.50
08045020	ฝรั่ง มะม่วง มังคุด แห้ง	25.11	0.22	0	0	0	1.16

ที่มา รวบรวมโดย ผู้วิจัย โดยใช้อ้างอิงข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

ทั้งนี้ หากพิจารณาข้อมูลการค้าและการนำเข้าสินค้าเกษตรของสหภาพเมียนมาร์ พบว่า ประเทศไทยและประเทศจีนถือเป็นตลาดหลักในการนำเข้าสินค้าเกษตร โดยในปี 2555 สหภาพเมียนมาร์มีการนำเข้าสินค้าการเกษตรจากประเทศไทย คิดเป็นมูลค่า 13.19 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มจากปี 2554 เกือบเท่าตัว ซึ่งในปี 2554 สหภาพเมียนมาร์มีการนำเข้าสินค้าเกษตรจากไทย คิดเป็นมูลค่า 7.05 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ด้านการนำเข้าสินค้าจากประเทศจีนในปี 2555 นั้นสหภาพ

เมียนมาร์นำเข้าสินค้าจากจีน คิดเป็นมูลค่า 0.89 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ รวมแล้วในปี 2555 สหภาพเมียนมาร์นำเข้าสินค้าเกษตรจากประเทศจีนและไทย คิดเป็นมูลค่า 14.09 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯดังตารางที่ 3.11

ตารางที่ 3.11 ข้อมูลการนำเข้าสินค้าเกษตรรวม (รหัส 08) ของสหภาพเมียนมาร์ (สินค้าประเภทผลไม้และถั่วที่สามารถรับประทานได้) (หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)

ประเทศ	2550	2551	2552	2553	2554	2555
ไทย	10.68	9.60	7.45	12.45	7.05	13.19
จีน	0.51	0.76	1.03	0.40	0.09	0.89
รวม	11,191,848	10,360,356	8,484,963	12.85	7.14	14.09

ที่มา รวบรวมโดย ผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

3.1.6 การค้าผลไม้สดระหว่างไทยและสหภาพเมียนมาร์

ประเทศไทยมีภาพรวมแนวโน้มการส่งออกผลไม้รหัสศุลกากร 08 (สินค้าประเภทผลไม้และถั่วที่สามารถรับประทานได้) สู่สหภาพเมียนมาร์ที่ลดลงในบางชนิดและเพิ่มขึ้นในบางชนิด ทั้งนี้ในปี 2550 มีมูลค่าการส่งออกสู่สหภาพเมียนมาร์สูงถึง 299 ล้านบาท แต่มีแนวโน้มที่จะลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในปี 2554 มีการนำเข้าผลไม้จากไทยมีลดลงจาก ปี 2552 เหลือเพียงมูลค่า 10.92 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4.9 ทั้งนี้อาจจะมีสาเหตุหลักจากปัจจัย 2 ด้านคือ ด้านปัจจัยภายในประเทศ คือ การที่รัฐบาลสหภาพเมียนมาร์ได้มีการส่งเสริมการบริโภคผลไม้ภายในประเทศ รวมถึงนโยบายส่งเสริมความเข้มแข็งทางการเกษตร ซึ่งทำให้เกิดการพัฒนาด้านการเกษตรโดยเฉพาะไม้ผลเป็นอย่างมากในปัจจุบัน อันจะเป็นการเพิ่มโอกาสทางการค้าของผลไม้สดของประเทศสหภาพเมียนมาร์ในการแข่งขันในอนาคต และอีกปัจจัยที่สำคัญคือ ปัจจุบันเมียนมาร์ได้มีการนำเข้าผลไม้จากจีน เพิ่มขึ้น

ปัจจุบันสหภาพเมียนมาร์มีการนำเข้าผลไม้จากไทยหลายชนิด ได้แก่ ลำไย แอปเปิ้ล ทูเรียนอบแห้ง เงาะ มังคุด ทุเรียน มะม่วงสด และมะขามเป็นต้น ทั้งนี้ลำไยถือเป็นผลไม้ที่มีศักยภาพในการส่งออกไปยังสหภาพเมียนมาร์ ในปี 2550 มีมูลค่าส่งออกมากถึง 5,295.83 พันดอลลาร์สหรัฐฯ (Global Trade Atlas, 2013) แต่ในปี 2554 และ 2555 มีมูลค่าการส่งออกที่ลดลงร้อยละ 45 โดยประมาณทั้งนี้สหภาพเมียนมาร์เริ่มมีการปลูกลำไยในประเทศบ้างแล้ว ผลไม้ที่มีมูลค่าส่งออกสู่สหภาพเมียนมาร์รองมาจากลำไย ได้แก่ แอปเปิ้ล ซึ่งแอปเปิ้ลนับว่าเป็นผลไม้ที่มีแนวโน้มที่ดี ซึ่งมูลค่าการนำเข้าของสหภาพเมียนมาร์มีการเพิ่มขึ้นทุกปี ตั้งแต่ปี 2550 มีมูลค่าการนำเข้าประมาณ 941.11 พันดอลลาร์สหรัฐฯ และในปี 2555 มีมูลค่าการส่งออกสู่สหภาพเมียนมาร์มากถึง 2,183.24 พันดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นมูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 131.98 จากปี 2550 นอกจากนี้เงาะ ทุเรียน ทุเรียนอบแห้ง มะม่วงสด และฝรั่ง มีแนวโน้มที่ดีในการส่งออกสู่สหภาพเมียนมาร์และมีโอกาสในการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกในอนาคต ดังตารางที่ 3.12

ตารางที่ 3.12 มูลค่าส่งออกผลไม้ที่สำคัญของไทยสู่สหภาพเมียนมาร์ ปี 2550 – 2555 (มูลค่า: พันดอลลาร์สหรัฐฯ)

อันดับ	รหัสศุลกากร	ผลไม้	2550	2551	2552	2553	2554	2555
1	08134010000	ลำไย	5,295.83	-	0.29	4,848.56	2,863.85	2,932.16
2	08081000000	แอปเปิ้ล	941.11	1,279.05	988.1	1,140.84	829.91	2,183.24
3	08134090001	ทุเรียนอบแห้ง	-	-	0.1	0.15	103.68	388.95
4	08109030000	เงาะ	174.58	227.1	151.79	271.15	137.53	342.64
5	08045030000	มังคุด	348.09	767.25	384.54	645.03	452.18	165.56
6	08106000000	ทุเรียน	35.17	103.09	326.67	386.25	175.01	147.45

อันดับ	รหัสศุลกากร	ผลไม้	2550	2551	2552	2553	2554	2555
7	08045020001	มะม่วงสด	103.54	45.94	20.85	114.75	96.99	142.73
8	08134020000	มะขาม	317.92	475.39	182.47	103.56	11.32	14.2
9	08045010000	ฝรั่ง	0.19	1.24	1.03	3.1	1.45	9.72
10	08132000000	ลูกพรุน	-	1.12	2.97	4.55	9.34	8.68
11	08109020000	ลิ้นจี่	3.44	5.13	9.45	22.52	12	7.77
12	08109010000	ลำไย (รวมถึง มาตาคุซิง)	11.66	14.56	48.12	36.67	12.14	4.2

ที่มา รวบรวมโดย ผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

โครงสร้างตลาดในสหภาพเมียนมาร์นั้น ส่วนใหญ่เป็นตลาดระดับท้องถิ่นหรือชุมชน ที่มีขนาดกลางถึงขนาดเล็ก ผลไม้มีจำหน่ายโดยทั่วไปตามท้องตลาดส่วนใหญ่จะมีที่มาจาก 2 แห่งหลัก ได้แก่ การนำเข้าจากประเทศไทยและประเทศจีน และยังมีผลไม้บางส่วนที่เพาะปลูกภายในประเทศ ผลไม้สดที่ได้รับความนิยมและมีจำหน่ายอย่างแพร่หลายในสหภาพเมียนมาร์นั้น ได้แก่ มะขาม แอปเปิ้ล ส้ม และทุเรียน เป็นต้น ดังรูปการค้าผลไม้ในตลาดชุมชนของสหภาพเมียนมาร์

ที่มา การสำรวจ

รูปที่ 3.12 ตลาดผลไม้สดในชุมชนของสหภาพเมียนมาร์

ในส่วนถัดไปจะเป็นการอธิบายถึงสถานการณ์การตลาดของผลไม้ไทยในตลาดสหภาพเมียนมาร์โดยแบ่งตามชนิดของผลไม้ 4 ชนิดที่เป็นกรณีศึกษา ได้แก่ ทุเรียน มังคุด เงาะ และกล้วยไข่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1.6.1 สถานการณ์ทุเรียนในสหภาพเมียนมาร์

จากการศึกษา พบว่า การผลิตทุเรียนในประเทศไทยนั้น มีแนวโน้มลดลง แต่อย่างไรก็ตามก็ยังคงมีการส่งออกไปต่างประเทศเป็นจำนวนมาก จากการศึกษাপริมาณการส่งออกทุเรียนไทยไปสหภาพเมียนมาร์ พบว่าการส่งออกทุเรียนของไทยไปยังเมียนมาร์นั้นมีความผันผวน ตั้งแต่ปี 2549 จนถึงปี 2555 ปริมาณมาณการส่งออกจะมีอัตราการขยายตัวในบางปีและบางปีการส่งออกจะลดลง ดังตารางที่ 3.13

ตารางที่ 3.13 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกทุเรียนไทยสู่สหภาพเมียนมาร์ในปี 2548-2555

ปี	สหภาพเมียนมาร์			
	ปริมาณ (ตัน)	Δ % ปริมาณการส่งออก	มูลค่า (พันบาท)	Δ % มูลค่าส่งออก
2548	2.29		44.12	
2549	316.24	13,710	3,247.23	7,260
2550	110.43	(65)	1,134.79	(65)
2551	365.02	231	3,347.36	195
2552	612.65	68	11,139.16	233
2553	287.89	(53)	12,066.40	8
2554	184.81	(36)	5,313.82	(56)
2555	295.17	60	4,588.75	(14)

ที่มา คำนวณโดย ผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

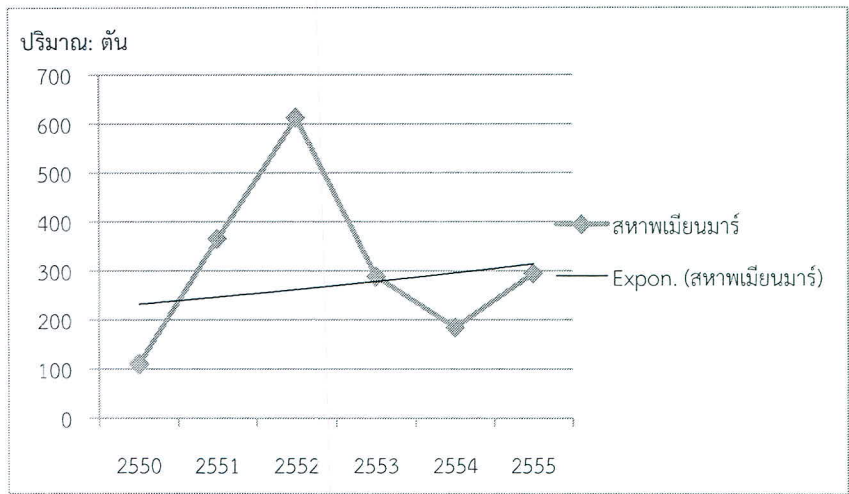
จากสถิติปริมาณการส่งออกทุเรียนจากไทยสู่ตลาดสหภาพเมียนมาร์พบว่าประเทศไทยส่งออกทุเรียนไปยังเมียนมาร์ได้น้อยลงในช่วงปี 2552 -2554 อย่างไรก็ตามในปี 2555 การส่งออกมีการขยายตัวมากขึ้นจากเดิมอย่างเห็นได้ชัด และหากพิจารณาถึงมูลค่าการส่งออกทุเรียนจากไทยสู่สหภาพเมียนมาร์ จะพบว่ามูลค่าการส่งออกทุเรียนของไทยนั้นมีความผันผวนเช่นกัน อันเนื่องมาจากราคาของทุเรียนในตลาดไทยและตลาดคู่แข่ง

ที่มา สํารวจโดยผู้วิจัย

รูป 3.13 พ่อค้าทุเรียนชาวเมียนมาร์ ในตลาดย่างกุ้ง

และจากการวิเคราะห์แนวโน้มของการส่งออกทุเรียนไปสหภาพเมียนมาร์ (รูปที่ 3.14) พบว่า แนวโน้มการส่งออกทุเรียนไทยไปยังเมียนมาร์ยังอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างดี และหากพิจารณาจากเส้นแนวโน้มการส่งออก จะพบว่าการส่งออกทุเรียนไทยไปยังสหภาพเมียนมาร์มีทิศทางที่เพิ่มสูงขึ้น แสดงถึงทิศทางการส่งออกทุเรียนไทยไปยังสหภาพเมียนมาร์ที่มีการขยายตัวในอนาคต ดังรูปที่ 3.14 ที่แสดงแนวโน้มปริมาณการส่งออกทุเรียนของไทยไปยังสหภาพเมียนมาร์

ที่มา คำนวณโดย ผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

รูปที่ 3.14 แนวโน้มปริมาณการส่งออกทุเรียนของไทย กับสหภาพเมียนมาร์ปี 2550-2555 (หน่วย: ตัน)

3.1.6.2 สถานการณ์มังกุดในสหภาพเมียนมาร์

สถานการณ์การผลิตและการส่งออกมังกุดของไทยนั้น แม้ผลผลิตในแต่ละปีจะมีความผันผวนมาก แต่ไทยยังคงสามารถรักษาระดับการผลิตและการส่งออกไว้ได้เป็นอย่างดี และสิ่งที่จับตามองคือ เนื้อที่ให้ผลผลิตของมังกุดไทยในปัจจุบันนั้นมีจำนวนมากขึ้นทุกปี ต่างจากผลไม้ชนิดอื่นๆที่จะปรับตัวลดลง ดังนั้น มังกุดจึงเป็นสินค้าที่น่าจับตามองอีกชนิดหนึ่งที่สามารถเพิ่มระดับการผลิตและการส่งออกให้สูงกว่าเดิมได้ไม่ยาก

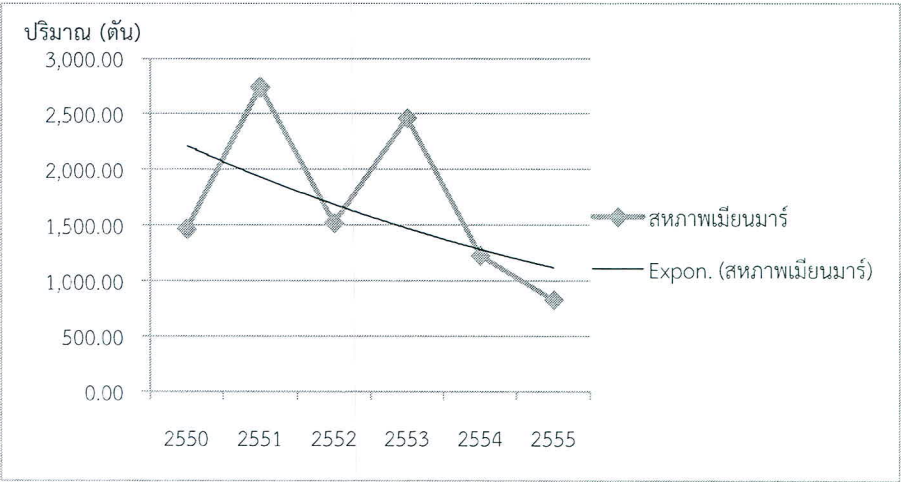
จากการศึกษาข้อมูลการส่งออกมังกุดของไทยไปตลาดสหภาพเมียนมาร์ พบว่า การส่งออกของประเทศไทยไปสหภาพเมียนมาร์ ตั้งแต่ปี 2550 – 2555 มีอัตราที่ผันผวนค่อนข้างมาก และจากสถิติการส่งออกในปี 2555 เมื่อเทียบกับปริมาณการส่งออกมังกุดจากไทยไปสหภาพเมียนมาร์ในปีที่ผ่านมา พบว่า การนำเข้ามังกุดของสหภาพเมียนมาร์ในปี 2555 นั้นลดลงต่ำกว่าทุกปีเกือบเท่าตัว ดังตารางที่ 3.14 ที่แสดงถึงปริมาณและมูลค่าการส่งออกมังกุดไทยไปสหภาพเมียนมาร์ ในปี 2548-2555

ตารางที่ 3.14 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกมังกุดไทยไปสหภาพเมียนมาร์ในปี 2548-2555

ปี	สหภาพเมียนมาร์			
	ปริมาณ (ตัน)	Δ % ปริมาณการส่งออก	มูลค่า (พันบาท)	Δ % มูลค่าส่งออก
2548	873.28		14,740.62	
2549	1,058.35	21	10,095.48	(32)
2550	1,463.77	38	14,606.60	45
2551	2,739.91	87	26,247	80
2552	1,518.63	(45)	14,024.39	(47)
2553	2,461.33	62	24,698.73	76
2554	1,229.30	(50)	16,743.08	(32)
2555	828.13	(33)	9,812.34	(41)

ที่มา คำนวณโดย ผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

จากการวิเคราะห์แนวโน้มของปริมาณการส่งออกของม้งคุดไปยังสหภาพเมียนมาร์ (รูปที่ 3.15) เห็นได้ชัดว่า มีการส่งออกมีความผันผวนและมีแนวโน้มที่ลดลง แสดงให้เห็นถึงความไม่แน่นอนในการส่งออกม้งคุดไปที่สหภาพเมียนมาร์ อย่างไรก็ตามในช่วงปี 2554 – 2555 มีปริมาณการส่งออกลดลงอย่างชัดเจน ซึ่งต่ำกว่าในปี 2551 เป็นอย่างมาก และหากสังเกตจากเส้นแนวโน้มแบบถ่วงน้ำหนักแล้วปริมาณการส่งออกม้งคุดในช่วง 5 ปีหลังมีทิศทางที่ลดลงอย่างมากและอาจจะมีผลกระทบอย่างมากต่อผู้ค้าม้งคุดไทยที่ส่งออกไปยังตลาดเมียนมาร์ในอนาคต

ที่มา คำนวณโดย ผู้วิจัย โดยใช้อ้างอิงข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

รูปที่ 3.15 แนวโน้มปริมาณการส่งออกม้งคุดของไทย กับสหภาพเมียนมาร์ปี 2550-2555 (หน่วย: ตัน)

3.1.6.3 สถานการณ์เจาะในสหภาพเมียนมาร์

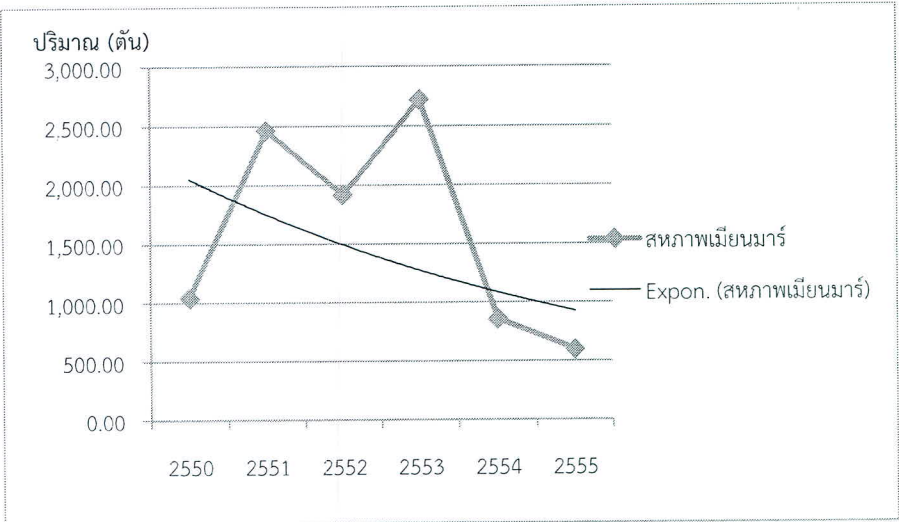
จากสถิติการส่งออกเจาะของไทยไปยังสหภาพเมียนมาร์ (ตารางที่ 3.15) พบว่าตั้งแต่ปี 2551 มีอัตราการส่งออกเจาะสู่สหภาพเมียนมาร์ในอัตราที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง จากปริมาณประมาณ 200 ตัน เพิ่มขึ้นในอัตราที่ไม่มากนักในปี 2553 และมีการลดลงของปริมาณการส่งออกในปี 2554 สำหรับในปี 2555 ที่ผ่านมามาประเทศไทย มีปริมาณการส่งออกเจาะไปยังสหภาพเมียนมาร์ลดลงอย่างเห็นได้ชัด

ตารางที่ 3.15 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเจาะไทยสู่สหภาพเมียนมาร์ในปี 2548-2555

ปี	สหภาพเมียนมาร์			
	ปริมาณ (ตัน)	Δ % ปริมาณการส่งออก	มูลค่า (พันบาท)	Δ % มูลค่าส่งออก
2548	309.15		3,741.52	
2549	838.73	171	13,956.41	273
2550	1,041.97	24	19,236.20	38
2551	2,456.90	136	44,232.17	130
2552	1,915.28	(22)	35,905.78	(19)
2553	2,717.47	42	45,155.30	26
2554	857.07	(68)	17,568.29	(61)
2555	600.10	(30)	12,399.17	(29)

ที่มา คำนวณโดย ผู้วิจัย โดยใช้อ้างอิงข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

และหากพิจารณาถึงแนวโน้มปริมาณการส่งออกเงาะประเทศไทยกับสหภาพเมียนมาร์ (รูปที่ 3.16) จะเห็นได้ว่า แนวโน้มการส่งออกของเงาะจากไทยไปสหภาพเมียนมาร์นั้น มีทิศทางที่ลดลงเช่นเดียวกันกับมังคุด ทั้งนี้จะเป็นผลมาจาก นโยบายการส่งเสริมการบริโภคผลไม้ภายในประเทศของสหภาพเมียนมาร์ รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการบริโภค ของชาวเมียนมาร์ที่ให้ความสำคัญกับรูปลักษณ์ภายนอกของสินค้าที่มีคุณภาพมากขึ้น เนื่องจากเงาะมีอายุการเก็บรักษาไม่ นาน อีกทั้งผิวจะเปลี่ยนสีได้ง่าย กอปรกับพฤติกรรมการนิยมบริโภคผลไม้ที่นำเข้าจากจีนมีมากขึ้น

ที่มา: คำนวณโดย ผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

รูปที่ 3.16 แนวโน้มปริมาณการส่งออกเงาะของไทย กับสหภาพเมียนมาร์ปี 2550-2555 (หน่วย: ตัน)

3.1.6.4 สถานการณ์กล้วยไข่ในสหภาพเมียนมาร์

ในปี 2550-2555 สถานการณ์การผลิตของกล้วยไข่ในไทยนั้น จะพบว่าเนื้อที่การผลิตมีจำนวนที่ไม่มากนัก และมีจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผลผลิตก็มีจำนวนลดลงอย่างมาก โดยเฉพาะในปี 2553-2554 จำนวนของผลผลิตมีจำนวนลดลงเป็นเท่าตัว แต่ผลผลิตต่อไร่ของกล้วยไข่ยังคงปริมาณไว้ได้ไม่ต่างจากเดิมมากนัก

กล้วยเป็นผลไม้ที่มีความสำคัญและมีอยู่ทั่วไปในสหภาพเมียนมาร์ กล้วยสามารถเจริญเติบโตได้ในทุกพื้นที่ของ สหภาพเมียนมาร์ และกล้วยให้ผลผลิตตลอดทั้งปี ซึ่งผลผลิตกล้วยทั้งหมดจะถูกบริโภคภายในประเทศ ชาวเมียนมาร์มีการใช้ ประโยชน์จากกล้วยในหลายรูปแบบคล้ายกับประเทศไทย ได้แก่ การกินผลสุก นำมาประกอบเป็นขนมหวาน กล้วยตากแห้ง ทานกับข้าวเหนียวและมะพร้าวฝอย เป็นต้น นอกจากนี้ กล้วยยังถูกใช้ในพิธีทางศาสนา โดยเฉลี่ยทุกๆครัวเรือนจะต้องใช้ กล้วยประมาณ 6 หวีต่อปี (Sein Hla Bo, 2003) สำหรับการประกอบพิธีการทางความเชื่อ ส่งผลให้อุปสงค์ของกล้วยใน สหภาพเมียนมาร์ค่อนข้างสูง

ซึ่งในสหภาพเมียนมาร์จะมีแหล่งเพาะปลูกกล้วย ในเขตพื้นที่ อีรวดี สะกาย บาโก มณฑลสะเลย์ และฉาน ซึ่งเขตพื้นที่ ที่ปลูกกล้วยไข่มากที่สุดคือ 21,056 เฮกเตอร์ มีพื้นที่เก็บเกี่ยว 21,037 เฮกเตอร์ และมีผลผลิต 237,322 ตัน ส่วนพื้นที่ที่มี พื้นที่น้อยที่สุด คือ ชาน มีพื้นที่เพาะปลูก 4,087 เฮกเตอร์ พื้นที่เก็บเกี่ยว 3,631 เฮกเตอร์ และมีผลผลิตเพียง 22,258 ตัน เท่านั้น ดังตารางแสดงข้อมูล ตารางที่ 3.16

ตารางที่ 3.16 ปริมาณและพื้นที่การเพาะปลูกกล้วยในสหภาพเมียนมาร์ ปี 2546

เขตพื้นที่	พื้นที่เพาะปลูก (เฮกเตอร์)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (เฮกเตอร์)	ผลผลิต (ตัน)
Ayeyarwady	21,056	21,037	237,322
Sagaing	7,036	6,165	57,866
Bago	4,515	4,492	47,696
Mandalay	3,092	3,073	33,919
Shan	4,087	3,631	22,258

ที่มา Sein Hla Bo, 2546

สำหรับทิศทางการส่งออกกล้วยของไทยสู่สหภาพเมียนมาร์นั้น ยังมีข้อจำกัดหลายประการ เนื่องจากในสหภาพเมียนมาร์นั้นมีศักยภาพในการเพาะปลูกกล้วยชนิดต่างๆ ในประเทศได้เป็นอย่างดี และผู้บริโภคชาวเมียนมาร์ยังนิยมการบริโภคกล้วยในประเทศที่ กล้วยไข่จึงไม่ใช่สินค้านำเข้าหลักของสหภาพเมียนมาร์ในการทำการค้ากับประเทศไทย แต่อย่างไรก็ตามกล้วยของไทยปัจจุบันได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในผู้บริโภคชาวจีน ซึ่งถือเป็นโอกาสทางการค้าของไทยในอนาคต ซึ่งอาจจะมีการส่งออกกล้วยของไทยผ่านเส้นทาง R3B ไปยังกลุ่มผู้บริโภคชาวจีนที่มีอาณาเขตติดต่อกับเมียนมาร์อีกด้วย

ในส่วนถัดไปเป็นการสรุปแนวโน้มการค้าผลไม้ทั้ง 4 ชนิด โดยประกอบไปด้วย ทูเรียน มังคุด เงาะ กล้วยไข่ ซึ่งจะกล่าวถึงศักยภาพของผลไม้ที่ส่งออกจากประเทศไทยไปสหภาพเมียนมาร์ เพื่อนำมาวิเคราะห์อุปสรรคและโอกาสในการส่งออกได้ในส่วนถัดไป (ตารางที่ 3.17)

ตารางที่ 3.17 สรุปแนวโน้มการค้าผลไม้ 4 ชนิดระหว่างประเทศไทยและสหภาพเมียนมาร์

สหภาพเมียนมาร์		
ผลไม้	แนวโน้ม	รายละเอียด
ทูเรียน	↑	การส่งออกทูเรียนจากประเทศไทยไปสหภาพเมียนมาร์มีแนวโน้มว่าจะมีปริมาณและมูลค่าการส่งออกที่มากขึ้น แม้ว่าในช่วงระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมาจะมีการปรับลดมูลค่าการส่งออกทูเรียนไปสหภาพเมียนมาร์เล็กน้อย แต่ถึงกระนั้นทูเรียนยังคงเป็นสินค้าที่มีแนวโน้มในการส่งออกเพิ่มขึ้นในระดับที่ดี
มังคุด	↓	มูลค่าการส่งออกมังคุดสู่สหภาพเมียนมาร์อยู่ในระดับที่ไม่ผันผวนมากนัก แต่แนวโน้มปริมาณการส่งออกปรับตัวลดลง แต่อย่างไรก็ตามสหภาพเมียนมาร์นั้นมิใช่ข้อจำกัดในเรื่องการผลิตมังคุด เพราะขาดเทคโนโลยีมาประยุกต์ในการทำเกษตรกรรมสมัยใหม่ ทำให้สหภาพเมียนมาร์ยังไม่สามารถผลิตมังคุดที่มีคุณภาพได้
เงาะ	↓	เนื่องจากสหภาพเมียนมาร์เริ่มมีการเพาะปลูกเงาะเพื่อบริโภคภายในประเทศเพิ่มขึ้น ส่งผลให้การส่งออกเงาะของประเทศไทยสู่ตลาดของสหภาพเมียนมาร์มีการผันผวน และลดน้อยลงอย่างเห็นได้ชัด
กล้วยไข่	?	สหภาพเมียนมาร์ไม่มีการนำเข้ากล้วยไข่จากประเทศไทย แต่ทั้งนี้ยังถือเป็นผลไม้ที่มีโอกาสเนื่องจากเป็นที่นิยมของผู้บริโภคชาวจีน

ที่มา ผู้วิจัย

ทั้งนี้ในส่วนของการวิเคราะห์ข้ออุปทานของผลไม้สด 4 ชนิดได้แก่ ทูเรียน มังคุด เงาะ และกล้วยไข่ ที่ประกอบไปด้วยบทวิเคราะห์และคำอธิบายบทบาทของผู้เล่นในข้ออุปทานของผลไม้ ในส่วนของต้นน้ำ กลางน้ำ และ ปลายน้ำ ของสหภาพ

เมียนมาร์ จะถูกอธิบายอย่างละเอียดในบทถัดไป และนอกจากนี้ทางผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลการค้าทั่วไปของสหภาพเมียนมาร์ และประเทศไทย ที่ประกอบไปด้วยข้อมูลการค้าระหว่างประเทศของสหภาพเมียนมาร์และไทย บทบาทการค้าของสหภาพเมียนมาร์กับประเทศในกลุ่มอาเซียน ข้อมูลสถิติการนำเข้าและการส่งออกของสหภาพเมียนมาร์ ข้อมูลสถิติการค้าชายแดนระหว่างไทยและสหภาพเมียนมาร์ รวมถึงเส้นทางการค้าและระบบโลจิสติกส์ของสหภาพเมียนมาร์ ซึ่งทางผู้วิจัยได้รวบรวมเสริมไว้ในส่วนของภาคผนวก เพื่อให้ผู้ที่สนใจได้นำมาประกอบการศึกษาเรื่องสถานการณ์การค้าระหว่างสหภาพเมียนมาร์ และประเทศไทย

3.2 สปป.ลาว

3.2.1 ข้อมูลโดยรวมของสปป. ลาว

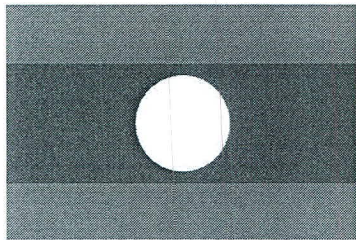

ที่มา องค์การสหประชาชาติ, 2555

รูปที่ 3.17 แผนที่สปป. ลาว

ที่ตั้ง	ทิศเหนือ ติดกับ จีน (505 กิโลเมตร) ทิศตะวันออก ติดกับ เวียดนาม (2,069 กิโลเมตร) ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ติดกับ สหภาพเมียนมาร์ (236 กิโลเมตร) ทิศตะวันตก ติดกับ ไทย (1,835 กิโลเมตร) ทิศใต้ ติดกับ กัมพูชา (535 กิโลเมตร)
พื้นที่	230,800.0 ตารางกิโลเมตร
ประชากร	6.64 ล้านคน (พ.ศ. 2555)
เมืองหลวง	เวียงจันทน์
หน่วยเงินตรา	กีบ (ประมาณ 250 บาทเท่ากับ 1 บาท ณ ปี 2556)
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP)	8.9 millions US\$ (2555)
อัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริงของ GDP	อัตราเฉลี่ยร้อยละ 8.1 ต่อปี

รายได้บุคคล (GDP per Capita)	2,866 ดอลลาร์สหรัฐ (2555)
ท่าเรือที่สำคัญ	ไม่มี (Landlocked)
การค้าชายแดน(ด่านที่สำคัญ)	ด่านหนองคาย มุกดาหาร เชียงของ
ผลไม้ส่งออกที่สำคัญมาไทย	กล้วย มะขาม
ผลไม้นำเข้าที่สำคัญจากไทย	ทุเรียน มังคุด ลำไย

สปป. ลาว

ปัจจุบันสปป.ลาวมีประชากรประมาณ 6.58 ล้านคนและมีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 230,800 ตารางกิโลเมตร ทั้งนี้พื้นที่การเกษตรทั้งหมดของประเทศมีประมาณ 22,770 ตารางกิโลเมตรในปี 2555 (Trade Economics, 2013) สปป.ลาวมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งหมด 5ประเทศดังนี้

- สปป.ลาวมีทิศเหนือติดกับ จีน (505 กิโลเมตร)
- ทิศตะวันออกติดกับเวียดนาม (2,069 กิโลเมตร)
- ทิศตะวันตกเฉียงเหนือติดกับสหภาพเมียนมาร์ (236 กิโลเมตร)
- ทิศตะวันตกติดกับไทย (1,835 กิโลเมตร)
- ทิศใต้ติดกับ กัมพูชา(535 กิโลเมตร)

เนื่องจากสภาพพื้นที่ติดต่อกับหลายประเทศ ทำให้สปป.ลาว เปรียบเสมือนเส้นทางหลักสายหนึ่งที่ไว้เชื่อมต่อระบบขนส่งสินค้าจากหลายประเทศที่มีชายแดนติดต่อกับ สปป.ลาว

3.2.2 สภาพเศรษฐกิจ สังคม ของสปป.ลาว

สปป.ลาว มีการใช้นโยบายจินตนาการใหม่ (NEM : New Economic Mechanism) เข้ามาปฏิรูปเศรษฐกิจเสรี เน้นความสำคัญของราคาที่เป็นไปตามกลไกตลาด และการบริหารเชิงธุรกิจมากขึ้น ในปี 2554-2558 สปป.ลาวจะอยู่ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 และได้ตั้งเป้าไว้ว่าจะนำพาประเทศออกมาจากบัญชีรายชื่อประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุด (Least Developed Countries : LDCs) ให้ได้ภายในปี 2563 โดยสปป.ลาว ได้รับการสนับสนุนและช่วยเหลือทางการเงินจากประเทศต่างๆ เพื่อใช้ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค โดยองค์กรและสถาบันระหว่างประเทศ 20 แห่ง องค์กรรัฐบาลและสถานเอกอัครราชทูตประเทศต่างๆ 43 แห่ง องค์กรเอกชนระหว่างประเทศ 43 แห่ง นำไปสู่การขยายตัวรองรับการเติบโตทางเศรษฐกิจ เนื่องจากรายรับของรัฐบาล สปป.ลาวมีค่อนข้างจำกัด (คู่มือการค้าและการลงทุนสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว,2556 และ กรมส่งเสริมการส่งออก, 2554)

จากการพัฒนาของสปป.ลาว ทำให้อัตรา GDP ของสปป.ลาวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยในปี 2555 มีอัตรา GDP 8.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปี 2554 ซึ่งมี GDP พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ อยู่ที่ 7.9 และปี 2553 ที่มี GDP พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯอยู่ที่ 6.5 ดังตารางที่ 3.18

ตารางที่ 3.18 เครื่องชี้วัดเศรษฐกิจ สปป.ลาว

	ปี 2553	ปี 2554	ปี 2555
GDP (พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)	6.5	7.9	8.9
GDP per capita (ดอลลาร์สหรัฐฯ)	2,449	2,659	2,866
Real GDP growth (%)	7.9	8.3	8.4

ที่มา สำนักพัฒนาการตลาดต่างประเทศ, 2555

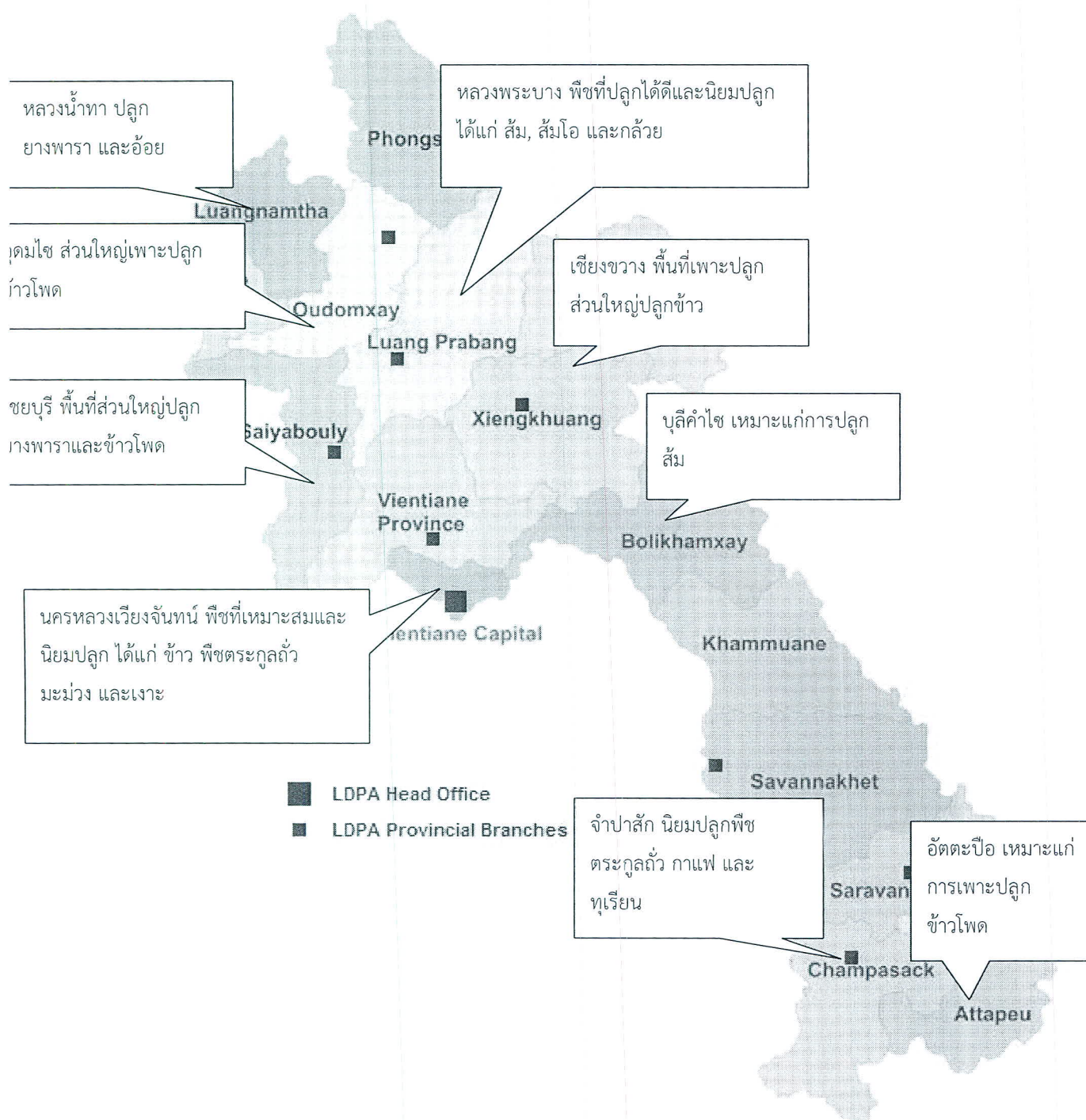
ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) ของสปป.ลาว เติบโตอย่างต่อเนื่อง การนำเข้า-ส่งออกสินค้า ก็มีการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกัน ซึ่งการเติบโตดังกล่าวสามารถแสดงให้เห็นถึงเศรษฐกิจของ สปป.ลาว กำลังอยู่ในช่วงเติบโตเพื่อเตรียมความพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจในอนาคต นอกเหนือจากการเติบโตของ GDP ยังมีมูลค่าการนำเข้าและส่งออกที่เพิ่มขึ้น ที่มีผลต่อรายได้ของประชากรภายในประเทศ รวมถึงอัตราการจ้างงานที่เกิดขึ้น จากตาราง 3.19 จะเห็นได้ว่าจากปี 2553 ประชาชนในสปป.ลาว มีรายได้ 2,449 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อคน/ปี ซึ่งในปี 2554 จะเห็นได้ว่าประชาชนในสปป.ลาว มีรายได้เพิ่มขึ้น เป็น 2,866 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อคน/ปี ในปี 2555 ถึงแม้ว่ารายได้ของประชาชนใน สปป.ลาวจะไม่ได้สูงมากนัก เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนาอื่น แต่แนวโน้มของเศรษฐกิจและรายได้ของประชาชนใน สปป.ลาว ที่เพิ่มขึ้นและย่อมส่งผลดีต่อการค้าการลงทุนภายในประเทศ

ตารางที่ 3.19 สถิติด้านดุลการค้าของสปป.ลาว

รายละเอียด	2551	2552	2553	2554	2555
GDP (ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)	5,443.93	5,832.88	7,181.44	8,226.92	9,298.93
มูลค่าส่งออก	1,121.26	1,107.09	1,713.73	2,514.46	2,767.17
มูลค่านำเข้า	2,394.88	2,420.27	3,049.28	3,896.57	5,347.66
ดุลการค้า	-1,273.63	-1,313.18	-1,335.55	-1,382.11	-2,580.49

ที่มา คำนวณและรวบรวมโดยผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก World Bank - Global trade atlas, 2556

3.2.3 ข้อมูลทั่วไปของภาคเกษตรกรรมของสปป.ลาว

ที่มา จากการสำรวจ สัมภาษณ์และรวบรวมมาจากเอกสารเผยแพร่หลายแหล่ง

รูปที่ 3.18 แผนที่เมืองสำคัญทางการเกษตรในสปป.ลาว

ปัจจุบันสปป.ลาวให้ความสำคัญกับภาคการเกษตรเพิ่มขึ้นอย่างมากในหลายสินค้าเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวซึ่งคิดเป็นรายได้ประมาณร้อยละ 40 ของ GDP และมีการจ้างงานสำหรับการผลิตข้าวคิดเป็นร้อยละ 80 ของจำนวนแรงงานทั้งหมด ทั้งนี้สปป.ลาวมีระบบเศรษฐกิจที่พึ่งพาการเกษตรเป็นหลักโดยคิดเป็นส่วนแบ่งร้อยละ 51 ของ GDP และมีแรงงานในภาคเกษตรจำนวน 1.8 ล้านคน ในช่วงที่ผ่านมาสปป.ลาวได้มีการสำรวจสำมะโนประชากรที่อยู่ในภาคการเกษตรและพบว่าร้อยละ 79.7 ของจำนวนประชากรที่ทำการสำรวจ ทำฟาร์มและมีพื้นที่ในครอบครองโดยเฉลี่ยคนละ 16.2 เฮกเตอร์และเกษตรกรร้อยละ 97 มีที่ทำกินเป็นของตนเอง โดยมีพื้นที่ร้อยละ 93 ของพื้นที่ทั้งหมดเป็นพื้นที่ปลูกข้าวซึ่งใช้ทำข้าวเหนียวและพืชอื่นๆ ไว้สำหรับบริโภคในครัวเรือน (สำนักเกษตรต่างประเทศ, 2554)

การเกษตรที่สำคัญด้านอื่นๆของสปป.ลาว ได้แก่ การปลูกมะม่วง มะพร้าว ถั่วลิสง หนุ่ย และมะขาม ซึ่งมีพื้นที่ปลูกคิดเป็นร้อยละ 23, 17, 17, 11 และ 11 ของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมดตามลำดับ โดยร้อยละ 8 เป็นพื้นที่ที่ใช้สำหรับเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ซึ่งร้อยละ 71 ใช้สำหรับเลี้ยงปลา

สปป.ลาวมีพื้นที่ที่ใช้ในการปศุสัตว์คิดเป็นร้อยละ 31 มาจากการทำฟาร์มกระบือ หมู และไก่ร้อยละ 48, 49 และ 73 ตามลำดับ และการเกษตรกรรมส่วนใหญ่คือการผลิตเพื่อใช้ในการบริโภคภายในครัวเรือน เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ของการผลิตข้าวอย่างยั่งยืน เนื่องจากมีอากาศที่เหมาะสมสำหรับการเพาะปลูก นอกจากนี้ยังมีการทำการเกษตรแบบผสมผสานไปกับการปลูกข้าว เช่น ปลูกผักสวนครัวเลี้ยงหมูและทำสวนผลไม้ เป็นต้น

หากพิจารณาด้านการลงทุน สปป.ลาวให้การส่งเสริมในปัจจุบันทางด้านการเกษตร ได้แก่ การปลูกข้าวโพด อ้อย ยางพาราและไม้อุตสาหกรรมต่างๆ รวมทั้งการปลูกกาแฟเพื่อส่งออก โครงการเลี้ยงสัตว์และแปรรูปเพื่อส่งออก การผลิตยางและผลิตภัณฑ์ยางพาราเพื่อส่งออก และเนื่องจากการพัฒนาด้านการเกษตรและการขยายตัวของภาคเกษตรเพื่อการค้าของ สปป.ลาวในปัจจุบัน ตลาดเครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกลยังเป็นที่ยอมรับของเกษตรกรลาวซึ่งเป็นที่น่าจับตามองเพราะเทคโนโลยีการเกษตรจะเข้าไปมีบทบาทและทดแทนแรงงานคนลาวในภาคเกษตรอย่างมากในอนาคต เทคโนโลยีชั้นกลางก็จะมาทดแทนขั้นเบื้องต้น

สินค้าเกษตรที่สำคัญของสปป.ลาว ได้แก่ ผัก ข้าวโพด กาแฟ อ้อย ยาสูบ ฝ้าย ชา ถั่ว กระบือ หมู ปศุสัตว์ สัตว์ปีก มันเทศ สินค้าเกษตรที่มีศักยภาพในการลงทุน ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวโพดหวาน ถั่วเหลือง มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน กาแฟ ยางพาราและไม้ยูคาลิปตัส ซึ่งอ้อยและน้ำตาลเป็นสินค้าที่ไทยเข้าไปลงทุนด้วยมูลค่าสูงที่สุด โดยมี 2 บริษัทน้ำตาลใหญ่คือ บริษัทน้ำตาลมิตรผลจำกัดและบริษัทน้ำตาลขอนแก่น จำกัด (มหาชน) นอกจากนี้น้ำตาลยังเป็นหนึ่งในสินค้าที่มีศักยภาพสูงในแง่ของโอกาส เพราะสปป.ลาวสามารถส่งออกสู่สหภาพยุโรปในอัตราภาษีร้อยละ 0 ทั้งนี้หากพิจารณาถึงผลไม้เศรษฐกิจของสปป.ลาว ในปัจจุบัน พบว่า สปป.ลาว มีผลไม้ที่สำคัญ ได้แก่ มะม่วง มะพร้าว ถั่วลิสง หนุ่ย และมะขาม เป็นต้น โดยสปป.ลาวมีการปลูกมะม่วงร้อยละ 23 มะพร้าวร้อยละ 17 ถั่วลิสงร้อยละ 17 หนุ่ยร้อยละ 11 และมะขามร้อยละ 11 แต่ยังมีผลผลิตต่อเฮกตาร์ค่อนข้างต่ำ เนื่องจากเทคโนโลยีที่จะช่วยในการผลิตค่อนข้างล้าหลัง (สำนักเกษตรต่างประเทศ, 22 กันยายน 2554)

นอกจากนี้จากการศึกษายังพบว่า ปัจจุบันมีบริษัทต่างชาติได้เข้าไปลงทุนทำการเกษตรโดยใช้ระบบเกษตรพันธะสัญญา (contract farming) ในหลายพื้นที่และหลายชนิดสินค้าเกษตรของ สปป.ลาว ซึ่งรวมถึงนักลงทุนจากประเทศไทย เกษตรพันธะสัญญาจึงมีบทบาทมากขึ้นในภาคการเกษตรของสปป.ลาวในปัจจุบัน ซึ่งจากการสำรวจพื้นที่ในแขวงตอนใต้ของ สปป.ลาว ซึ่งเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การผลิตผักและผลไม้ของลาว พบว่าประเทศไทยได้มีการเข้าไปลงทุนโดยใช้ระบบเกษตรพันธะสัญญาในหลายสินค้าเกษตร ซึ่งสามารถสรุปได้ดังตาราง 3.20

ตารางที่ 3.20 แขวงใต้ของสปป.ลาวที่บริษัทไทยเข้าไปทำ Contact Framing

แขวง	การทำ Contract Framing จากไทย
แขวงสะหวันนะเขต	ยูคาลิปตัส, อ้อย, ยางพารา, พืชเลี้ยงสัตว์ อาทิ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์, ถั่วเหลือง
แขวงคำม่วน	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
แขวงสาละวัน	ถั่วเหลือง, ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์, เมล็ดละหุ่ง, ถั่วลิสง, กะหล่ำปลี, กัลยน้ำว่า, มะขามเปียก, ผักกาดขาว, ฝ้าย, ลูกเดือย, มันเทศ, ชিং, บล็อกโคลี่
แขวงจำปาสัก	ถั่วเหลืองถั่วเขียว, ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์, มันเทศ, ชিং, ถั่วลิสง, กะหล่ำปลี, กัลยน้ำว่า, ถั่วลิสง, มะขามเปียก, ผักกาดขาว, ฝ้าย, ลูกเดือย, มันเทศ, บล็อกโคลี่, งาดำ, หน่อไม้ฝรั่ง, พริก, มะเขือเทศ, พักแน้ว, เห็ดหอม, สตอเบอร์รี่, อโวคาโด, ผักกาดขาว, เมล็ดละหุ่ง ส้ม

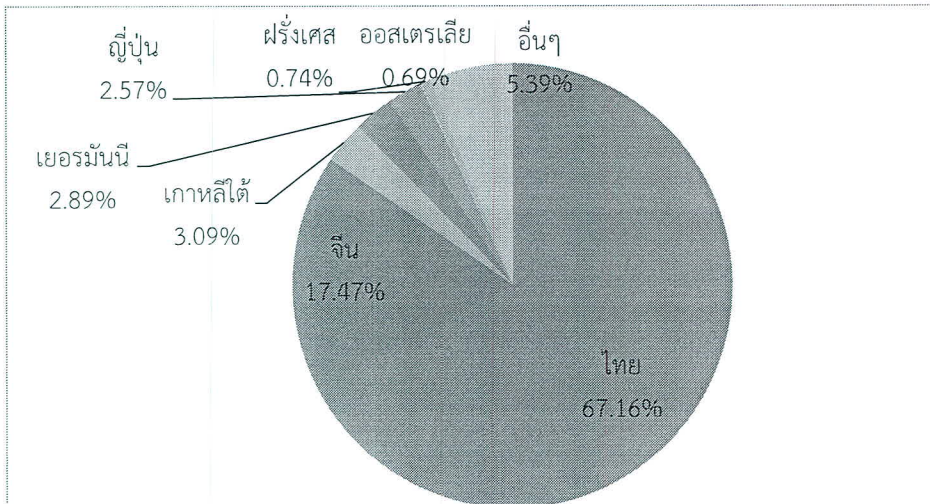
ที่มา จากการสำรวจและสัมภาษณ์กงสุลใหญ่ ณ แขวงสะหวันนะเขต และเอกสารเผยแพร่หลายแหล่ง

จากตาราง 3.20 แสดงให้เห็นว่าบริษัทจากไทยที่เข้าไปทำ Contact Framing แขวงทางใต้ของ สปป.ลาว โดยส่วนใหญ่จะใช้ระบบ Contact Framing กับพืชประเภทล้มลุก อาทิ ถั่วเหลืองถั่วเขียว อ้อย ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ผักกาด กัลยน้ำว่า เป็นต้น และก็มีการทำ Contact Framing กับไม้ยืนต้นเช่น ยางพารา ไม้ยูคาลิปตัส ทั้งนี้ในส่วนของผลไม้บริษัทไทยได้เริ่มเข้าไปลงทุนในการปลูกผลไม้เศรษฐกิจ อาทิ ส้ม เป็นต้น

3.2.4 มูลค่าการค้า ส่งออกและนำเข้าของสปป.ลาว

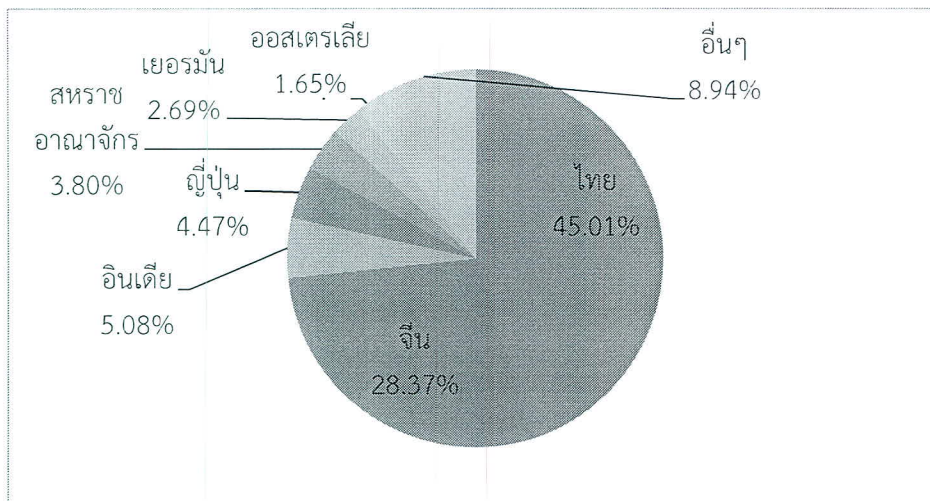
สปป.ลาว มีการส่งออกสินค้าไปยังประเทศต่างๆทั่วโลกกว่า 60 ประเทศ ระดับมูลค่าการส่งออกระหว่าง 2550 ถึง 2555 เพิ่มขึ้นจาก 1.85 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เป็น 5.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 186 โดยมีประเทศไทยและจีนเป็นคู่ค้าหลัก ซึ่งมีส่วนสัดส่วนในตลาดการส่งออกของสปป.ลาว ถึง ร้อยละ 84 ในปี 2555 เฉพาะประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออกจาก สปป.ลาว ถึงร้อยละ 67.16 ดังรูปที่ 3.19 ซึ่งถือเป็นตลาดการส่งออกอันดับ1 ของสปป.ลาว จากมูลค่าการส่งออกทั้งหมด

สปป.ลาวถึงแม้จะมีการเกษตรเป็นอุตสาหกรรมหลักในประเทศ แต่เนื่องด้วยพื้นที่เพาะปลูกที่มีอยู่อย่างจำกัดจึงทำให้ต้องนำเข้าสินค้าเกษตรบางชนิดจากต่างประเทศ เช่นกัน โดยภาพรวมของการนำเข้าของสปป.ลาวตั้งแต่ปี 2550 ถึง 2555 เพิ่มขึ้นจาก 962 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เป็น 2.8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 191 จากรูปที่ 3.20 จะเห็นได้ว่า สปป.ลาว ได้นำเข้าสินค้าจากประเทศไทยและประเทศจีนเป็นส่วนใหญ่ เมื่อรวมสัดส่วนทางการค้าแล้วมีมากถึงร้อยละ 73 ในปี 2555 สปป.ลาว นำเข้าสินค้าจากไทยมากที่สุดถึง 45% นับเป็นอันดับ 1 อาเซียนและของโลก จะเห็นได้ว่าประเทศในอาเซียนประเทศอื่น แทบไม่มีส่วนร่วมในการนำเข้าของ สปป. ลาวเลย ดังนั้นจึงมีโอกาสด้านข้างสูงในการส่งออกสินค้าจากไทยไปสปป.ลาว

ที่มา คำนวณโดย ผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

รูปที่ 3.19 ประเทศคู่ค้าในการส่งออกของ สปป.ลาว ปี 2555

ที่มา คำนวณโดย ผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

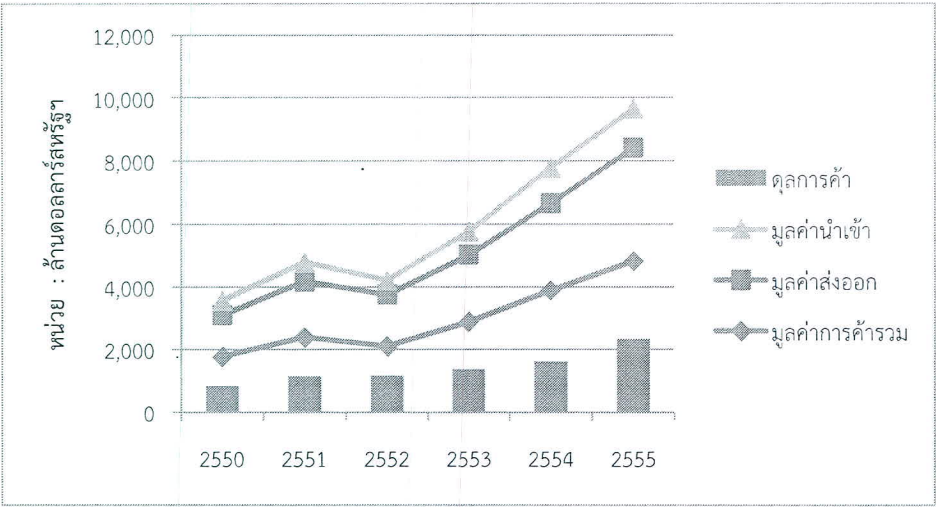
รูปที่ 3.20 ประเทศคู่ค้าในการนำเข้าของ สปป.ลาว ปี 2555

มูลค่าการค้ารวมระหว่างไทย และ สปป.ลาว ตั้งแต่ 2550-2555 มีมูลค่าเฉลี่ยปีละ 2,616.81 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยในปี 2555 มีมูลค่าการค้ารวมระหว่างไทยและ สปป.ลาว 4,826.73 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปี 2554 ร้อยละ 23.82 โดยประกอบไปด้วยมูลค่าการส่งออก 3,588.44 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปี 2554 ร้อยละ 29.65 และมูลค่าการนำเข้า อยู่ที่ 1,238.29 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปี 2554 ร้อยละ 9.55 ส่งผลให้ดุลการค้ามีมูลค่า 2,350.15 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ดังตารางที่ 3.21 และ รูปที่ 3.21 ที่แสดงถึงแนวโน้มในการค้าของประเทศไทยและ สปป.ลาว

ตารางที่ 3.21 มูลค่าการส่งออก นำเข้า และดุลการค้าระหว่างไทยกับสปป.ลาว (มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)

ปี	ปริมาณการค้ารวม		ส่งออก		นำเข้า		ดุลการค้า
	มูลค่า	อัตราการขยายตัว	มูลค่า	อัตราการขยายตัว	มูลค่า	อัตราการขยายตัว	มูลค่า
2550	1,781.13	16.20	1,311.09	29.00	470.04	-8.90	841.05
2551	2,393.02	34.35	1,776.18	35.47	616.84	31.23	1,159.34
2552	2,105.34	-12.02	1,642.63	-7.52	462.71	-24.99	1,179.92
2553	2,885.34	37.05	2,135.93	30.03	749.41	61.96	1,386.52
2554	3,898.21	35.10	2,767.87	29.59	1,130.34	50.83	1,637.53
2555	4,826.73	23.82	3,588.44	29.65	1,238.29	9.55	2,350.15

หมายเหตุ : สัดส่วน = การค้าสองฝ่ายต่อการค้ารวมของไทยทั้งหมด, %Δ = % การเปลี่ยนแปลง
ที่มา รวบรวมโดยผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร, 2556

ที่มา คำนวณโดยผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจากศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร, 2556

รูปที่ 3.21 มูลค่าการส่งออก-นำเข้าและความสมดุลทางการค้าระหว่างไทยและสปป.ลาว ปี 2550-2555

ด้านมูลค่าการส่งออก นำเข้า และดุลการค้าระหว่างไทยกับสปป.ลาวในปี 2555 ไทยนับเป็นคู่ค้าลำดับที่ 1 ของ สปป.ลาว ในขณะที่ สปป.ลาว เป็นคู่ค้าอันดับที่ 22 ของไทยในโลก และอันดับที่ 7 ของไทยในกลุ่มอาเซียนรองจาก มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ และสหภาพเมียนมาร์ โดยมีมูลค่าการค้ารวม 4,848.11 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็น ร้อยละ 1.02 ของมูลค่าการค้ารวมทั้งหมดของไทย จำแนกเป็นมูลค่าการส่งออก 3,609.79 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และมูลค่า การนำเข้า 1,238.28 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งไทยได้ดุลการค้า สปป.ลาว 2,371.51 ล้านดอลลาร์สหรัฐ จากข้อมูลข้างต้นจะ เห็นว่า สปป.ลาว มีการนำเข้าจากประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างมากในช่วงระยะเวลา 6 ปี จึงเป็นไปได้ว่ามูลค่าการค้าระหว่าง ประเทศไทยและสปป.ลาวจะมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในอนาคต (สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงาน ปลัดกระทรวงพาณิชย์, 2555) ดังตารางที่ 3.22

ตารางที่ 3.22 อันดับประเทศคู่ค้าของไทยในอาเซียน ของปี 2555 (มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

อันดับประเทศคู่ค้าของไทยในอาเซียน ของปี 2555									
อันดับ	อันดับ	มูลค่าการค้า		อันดับ	อันดับ	มูลค่าการส่งออก	อันดับ	อันดับ	มูลค่าการนำเข้า
คู่ค้าไทย	ในกลุ่ม	ประเทศ	2555	คู่ค้าไทย	ในกลุ่ม	2555	คู่ค้าไทย	ในกลุ่ม	2555
		โลก	477,108.90			229,518.80			247,590.10
		ASEAN	97,070			56,730.06			40,339.94
4	1	มาเลเซีย	25,531.92	5	1	12,426.08	4	1	13,105.84
5	2	อินโดนีเซีย	19,296.74	6	2	11,209.46	9	2	8,087.28
6	3	สิงคโปร์	18,668.04	7	3	10,835.68	10	3	7,832.36
14	4	เวียดนาม	9,674.13	9	4	6,687.80	18	5	2,986.33
17	5	ฟิลิปปินส์	7,585.37	12	5	4,861.17	20	6	2,724.20
18	6	สหภาพเมียนมาร์	6,801.13	20	8	3,127.14	15	4	3,673.99
22	7	ลาว	4,848.08	17	7	3,609.79	28	7	1,238.29
26	8	กัมพูชา	4,031.71	16	6	3,782.19	54	9	249.52
55	9	บรูไน	632.89	72	9	190.75	42	8	442.14

ที่มา รวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ และ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2556

หมายเหตุ : จัดเรียงลำดับมูลค่าในปี 2555

ทั้งนี้หากพิจารณาถึงมูลค่าการส่งออกสินค้าประเภทต่างๆ ของ สปป.ลาวไปยังตลาดต่างประเทศ พบว่า ในปี 2555 สินค้าที่มีมูลค่าการส่งออกมากที่สุดของ สปป.ลาว คือเครื่องจักรและชิ้นส่วนเครื่องจักรที่มีมูลค่า 517.48 ล้านดอลลาร์สหรัฐซึ่งถือว่ามียุคค่าสูงสุด อันดับสอง คือ แร่ทองแดงและทองแดงเข้มข้นที่มีมูลค่า 480.35 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่วนอันดับสาม เป็นพลังงานไฟฟ้าที่มีมูลค่า 499.66 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อย่างไรก็ตามสินค้าประเภทไม้ยังคงเป็นสินค้าส่งออกที่น่าสนใจเช่นกัน เช่น ไม้ยูคาลิปตัสและไม้แปรรูป มีมูลค่า 132.73 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และ 78.46 ล้านดอลลาร์สหรัฐตามลำดับ (ตารางที่ 3.23)

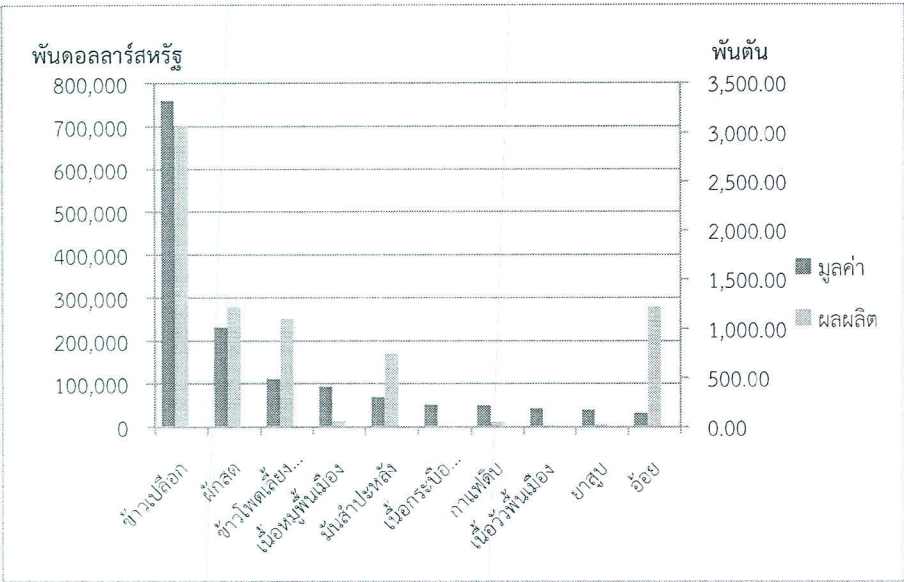
ตารางที่ 3.23 สินค้าส่งออกหลัก 10 อันดับของสปป.ลาวเรียงตามมูลค่าปี 2555 (มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

อันดับที่	รหัสศุลกากร	ชื่อประเภทสินค้า	มูลค่า
1	74031100000	เครื่องจักร และชิ้นส่วนของเครื่องจักร	517.48
2	26030000	แร่ทองแดง และทองแดงเข้มข้น	480.35
3	27160000000	พลังงานไฟฟ้า	499.66
4	44039930	ไม้ยูคาลิปตัสในรูปแบบดิบ หรือยังไม่ตัด	132.73
5	44079910	ไม้แปรรูป หรือตัดตามยาว หั่นและแกะเปลือก	78.46
6	90111	กาแฟที่ยังไม่คั่ว ยังไม่สกัดคาเฟอีน	69.40
7	74031111	ทองแดงบริสุทธิ์ 99.9935 เปอร์เซ็นต์	50.46
8	7108120025	ทองคำที่ไม่ได้ใช้เป็นเงินตรา รวมถึง ชุบทองด้วยทองคำขาว	42.20
9	74031119	ทองแดงกลั่นอื่นๆ	34.14
10	17011410	อ้อยแข็ง ดิบ ไม่เพิ่มรสและสี	32.42

ที่มา รวบรวมโดยผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

3.2.5 การส่งออก การนำเข้า และการผลิตสินค้าเกษตรของสปป.ลาว

จากสถิติการเกษตรในปี 2554 ของสปป.ลาว พบว่า ผลผลิตสินค้าทางการเกษตรที่ผลิตได้มากที่สุดในสปป.ลาว คือ ข้าว ซึ่งคิดเป็นมูลค่า 760,331 พันดอลลาร์สหรัฐ และมีปริมาณผลผลิตจำนวน 3,065.76 พันตันต่อปี ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับสภาพเมียนมาร์ที่ข้าวเป็นสินค้าเกษตรอันดับแรก และอันดับสองคือ ผักสด มีมูลค่าการผลิตสูงถึง 230,910 พันดอลลาร์สหรัฐ และมีปริมาณ 1,225.37 พันตัน ส่วนผลไม้สด มีมูลค่าการผลิต 13,069 พันดอลลาร์สหรัฐ และมีปริมาณการผลิต 37.44 พันตัน (รูปที่ 3.22 และ ตารางที่ 3.24) ซึ่งหากดูจากสถิติดังกล่าวจะพบว่า การผลิตผลไม้ นั้น ยังมีผลผลิตและมูลค่าไม่สูงมากนักถ้าเทียบกับประเทศไทยและสภาพเมียนมาร์

ที่มา รวบรวมโดยผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูล UNITED NATIONS, 2554

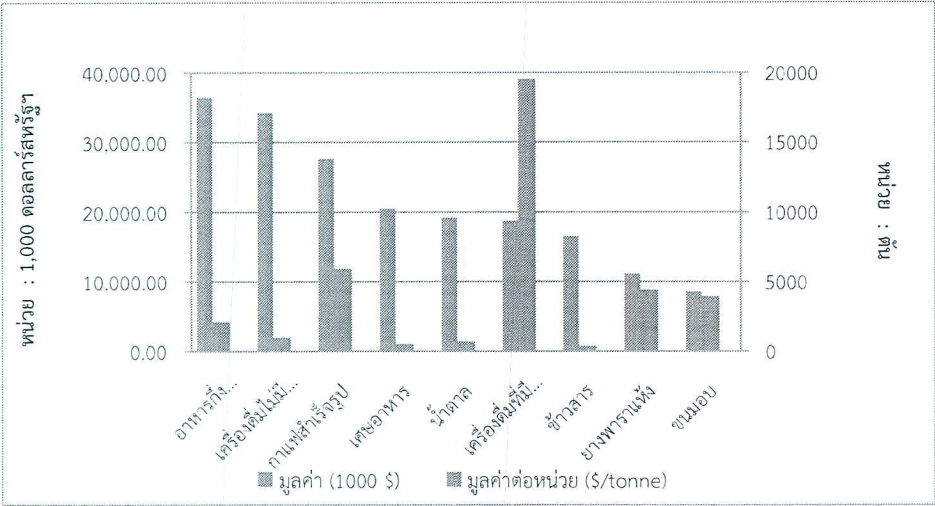
รูปที่ 3.22 ปริมาณและมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรในสปป.ลาว ปี2554

ตารางที่ 3.24 ปริมาณและมูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตรของสปป.ลาว ปี 2554

ลำดับ	สินค้า	มูลค่า (พันดอลลาร์สหรัฐ)	ผลผลิต (พันตัน)
1	ข้าวเปลือก	760,331	3,065.76
2	ผักสด	230,910	1,225.37
3	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	112,268	1,097.99
4	เนื้อหมูพื้นเมือง	94,196	61.28
5	มันสำปะหลัง	69,872	743.19
6	เนื้อกระบือพื้นเมือง	52,408	19.47
7	กาแฟดิบ	50,446	46.95
8	เนื้อวัวพื้นเมือง	42,265	15.65
9	ยาสูบ	40,072	25.16
10	อ้อย	32,101	1,222
11	ถั่วลิสง	30,189	70.20
12	เนื้อไก่พื้นเมือง	28,568	20.06
13	แตงโม	15,643	137.32
14	กล้วย	15,055	53.46
15	สับปะรด	13,884	48.71
16	มันเทศ	13,722	236.68
17	ผลไม้สด	13,069	37.44
18	ไข่ห่าน	12,441	15.00
19	พริกและพริกไทย	11,362	10.37
20	แตงชนิดอื่นๆ	9,997	54.31

ที่มา รวบรวมโดยผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก UNITED NATIONS, 2554

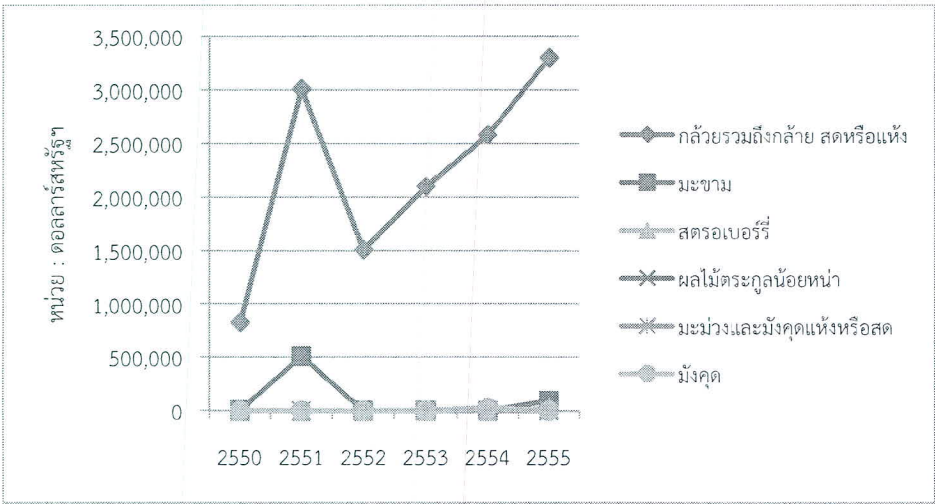
ด้านการนำเข้าของสปป.ลาวนั้นพบว่า สปป.ลาว มีการนำเข้าสินค้าประเภทอาหารสำเร็จรูปเป็นปริมาณและมูลค่าสูงสุด คิดเป็นมูลค่า 36,341 พันดอลลาร์สหรัฐฯ และ ปริมาณถึง 1,748 พันตัน รองลงมาคือ เครื่องดื่ม กาแฟ เป็นต้น (รูปที่ 3.23)

ที่มา รวบรวมโดยผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก UNITED NATIONS, 2554

รูปที่ 3.23 สินค้านำเข้าของสปป.ลาว

ทั้งนี้จากสถิติข้อมูลการส่งออกผลไม้สด ของสปป.ลาว (รูปที่ 3.24 และตารางที่ 3.25) แสดงมูลค่าและปริมาณการส่งออกสินค้าเกษตรรหัส 08 ซึ่งหากพิจารณาจากสถิติ พบว่าหมวดหมู่ผลไม้เป็นสินค้ารหัส 08 ที่ทางสปป. ลาว ส่งออกมากที่สุด โดยมีมูลค่า 3,296,469 ดอลลาร์สหรัฐฯ ได้แก่ กล้วยรวมถึงกล้วย สดหรือแห้ง และผลไม้สดที่มีมูลค่าส่งออกรองมาคือ มะขามมีมูลค่าส่งออก 92,766 ดอลลาร์สหรัฐฯ นอกจากนี้ ยังมีสตอเบอรี่ ผลไม้ตระกูลน้อยหน่า มะม่วงและมังคุด ผลไม้ที่มีศักยภาพในการส่งออกของสปป.ลาว ได้แก่ มะขาม และผลไม้ประเภทกล้วยที่มีมูลค่าส่งออกสู่ตลาดต่างประเทศทุกปีตั้งแต่ปี 2550 ถึง 2555 (Global Trade Atlas, 2556)

ที่มา คำนวณโดยผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

รูปที่ 3.24 มูลค่าส่งออกผลไม้สดของสปป.ลาวสู่ตลาดโลก ปี 2550-2555 (หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐฯ)

ตารางที่ 3.25 มูลค่าส่งออกผลไม้สดของสปป.ลาวสู่ตลาดโลก ปี 2550-2555 (หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐฯ)

รหัสศุลกากร	ชื่อผลไม้	2550	2551	2552	2553	2554	2555
0803	กล้วยรวมถึงกล้วยสดหรือแห้ง	826,970	3,009,873	1,505,955	2,095,149	2,580,457	3,296,496
08109060000	มะขาม	6,051	508,982	135	0	0	92,766
08129090000	สตอเบอรี่	0	0	0	0	0	21,037
08109020	ผลไม้ตระกูลน้อยหน่า	0	0	0	2,257	0	5,745
08045000	มะม่วงและมังคุดแห้งหรือสด	0	0	0	1,173	0	66
08045030	มังคุด	0	0	0	0	29,085	0

ที่มา รวบรวมโดยผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

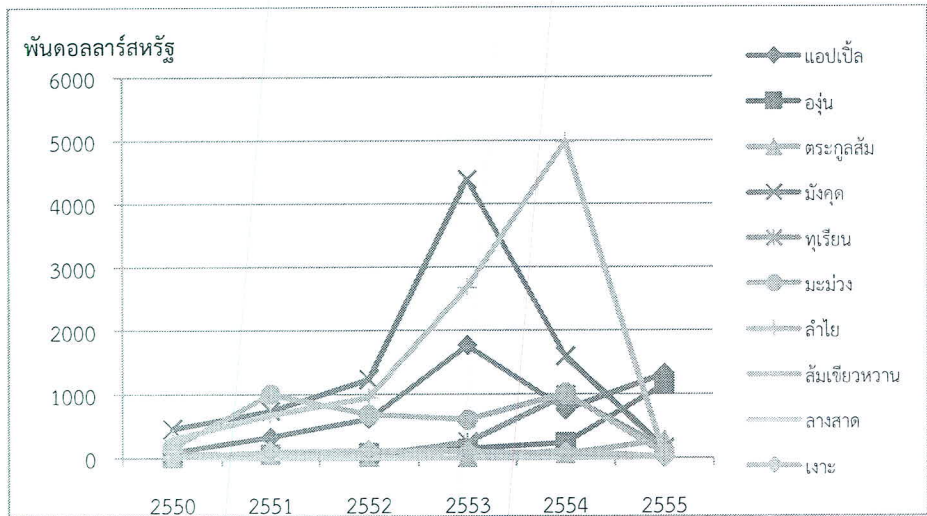
นอกจากนี้สปป.ลาวยังมีการส่งออกผลไม้ที่มีศักยภาพอื่นๆนอกจากผลไม้สดได้แก่ ผลไม้แห้งชนิดอื่นๆ โดยในปี 2555 มีมูลค่าการส่งอยู่มากถึง 4,251,696 ดอลลาร์สหรัฐฯ และยังมีมะขามแห้งที่มีศักยภาพในการส่งออก แต่มูลค่าการส่งออกใน 6 ปี ที่ผ่านมามีแนวโน้มที่ลดลง

ตารางที่ 3.26 มูลค่าส่งออกผลไม้ที่มีศักยภาพของสปป.ลาว สู่ตลาดโลก ปี 2550-2555 (หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐฯ)

รหัสศุลกากร	รายการสินค้า	2550	2551	2552	2553	2554	2555
08109099090	ผลไม้อื่นๆ นอกจากน้อยหน่า ลองกอง ชมพู แห้ง	0	0	0	0	0	4,251,696
08134020000	มะขามแห้ง	202,657	158,219	32,500	89,410	441	2,074

ที่มา รวบรวมโดยผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

ด้านการนำเข้าผลไม้สด ของสปป. ลาว พบว่า ใน ปี 2555 แอปเปิ้ลเป็นผลไม้ที่มีการนำเข้าสู่สปป.ลาว มากที่สุด คิดเป็นมูลค่า 1,316,203 ดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมาคือ องุ่นสด มีมูลค่า 1,134,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ ส่วนพีชตระกูลส้ม มีมูลค่า 275,301 ดอลลาร์สหรัฐฯ (รูปที่ 3.25 และตารางที่ 3.27) อย่างไรก็ตามหากพิจารณาจากสถิติการนำเข้าผลไม้ของสปป.ลาว ในช่วงปี 2552-2554 จะพบว่าผลไม้ที่มีศักยภาพในการนำเข้าสู่ตลาดสปป.ลาวนั้น ได้แก่ แอปเปิ้ล องุ่น ส้ม ทูเรียน มังคุด เงาะ ลำไย และกลางสาด โดยผลไม้สดเหล่านี้มีมูลค่าการนำเข้าเกือบทุกปีตั้งแต่ปี 2550 เป็นต้นมา ดังรูปที่ 3.25 และตารางที่ 3.26 ซึ่งแสดงทิศทางการนำเข้าผลไม้สดของสปป.ลาวจากทั่วโลก

ที่มา คำนวณโดยผู้วิจัย โดยใช้อ้างอิงข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

รูปที่ 3.25 มูลค่านำเข้าผลไม้สดของสปป.ลาวจากตลาดโลก ปี 2550-2555 (หน่วย: พันดอลลาร์สหรัฐ)

ตารางที่ 3.27 มูลค่านำเข้าผลไม้สดของสปป.ลาวสู่ตลาดโลก ปี 2550-2555 (หน่วย: พันดอลลาร์สหรัฐ)

รหัสศุลกากร	ชื่อผลไม้	2550	2551	2552	2553	2554	2555
08081000	แอปเปิ้ล	91.65	317.91	605.48	1,764.43	755.27	1,316.20
080610	องุ่น	8.25	49.54	72.43	134.59	234.72	1,140.46
08052090	ทุเรียน	3.30	47.09	7.29	0.36	61.33	275.30
08045030000	มังคุด	454.12	733.72	1,229.18	4,389.86	1,590.33	150.33
08106000000	ทุเรียน	43.75	57.91	40.33	241.02	978.76	143.47
08045020001	มะม่วง	159.10	999.90	673.83	595.93	1,005.88	57.20
08109010000	ลำไย	292.73	671.95	939.51	2,680.16	4,987.31	32.98
08052000001	ส้มเขียวหวาน	15.70	43.20	1.56	0	103.88	4.80
08109040000	ลำสาดี	0.47	0	0	0	0.27	3.15
08109030000	เงาะ	3.16	91.50	108.28	86.23	67.82	1.39

ที่มา รวบรวมโดยผู้วิจัย โดยใช้อ้างอิงข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

และหากพิจารณาถึงโอกาสสำหรับผลไม้แปรรูปและผลไม้แห้งในตลาด สปป.ลาว พบว่า สปป.ลาวมีการนำเข้าผลไม้แห้งหลายรายการ ได้แก่ ส้มแห้ง มะพร้าวแห้ง และผลไม้แห้งชนิดอื่นๆ สำหรับผลไม้ที่ได้รับความนิยมในการนำเข้านั้นได้แก่ มะพร้าวแห้งที่มีอัตราการขยายตัวในการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นทุกปี และในปี 2555 นี้มีมูลค่าการนำเข้ามะพร้าวแห้งมากถึง 159.91 พันดอลลาร์สหรัฐ นอกจากนี้มะพร้าวแห้งแล้ว ผลไม้ที่เริ่มมีความนิยมในการนำเข้าได้แก่ ส้มแห้ง ในปี 2555 มีมูลค่านำเข้ามากถึง 268.47 พันดอลลาร์สหรัฐ (ตารางที่ 3.28)

ตารางที่ 3.28 มูลค่านำเข้าผลไม้แห้งที่มีศักยภาพของสปป.ลาว สู่ตลาดโลก ปี 2550-2555 (หน่วย: พันดอลลาร์สหรัฐฯ)

รหัสศุลกากร	รายการผลไม้	2550	2551	2552	2553	2554	2555
08052090	ส้มแห้ง	0	0	0	0	47.15	268.47
080119	มะพร้าวแห้ง	3.66	27.08	20.91	53.10	111.72	159.91
08030090004	ผลไม้แห้งอื่นๆ	279.59	72.91	0	0.05	0.15	0

ที่มา รวบรวมโดยผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

3.2.6 การค้าผลไม้สดระหว่างไทยและสปป.ลาว

การค้าผลไม้รหัสศุลกากร 08 (สินค้าประเภทผลไม้และถั่วที่สามารถรับประทานได้) ของสปป.ลาว มีคู่ค้าที่สำคัญ ได้แก่ ประเทศไทยและจีน ซึ่งแนวโน้มการนำเข้าผลไม้รหัสศุลกากร 08 จากประเทศไทยมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจากปี 2550 ถึง ปี 2554 มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 47.52 คิดเป็นมูลค่าการนำเข้าที่เพิ่มขึ้น 114 ล้านบาท และมีการนำเข้าผลไม้จากประเทศจีนที่มีมูลค่า 4.38 ล้านบาท ในปี 2550 แต่ในปี 2553 มีมูลค่าการนำเข้าผลไม้เพิ่มขึ้นเป็น 61.38 ล้านบาท และมีการปรับตัวลดลงของมูลค่าในการนำเข้าผลไม้จากจีนในปี 2554 เหลือ 35.13 ล้านบาท ซึ่งมีมูลค่าการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับในปี 2550 นอกจากนี้ สปป.ลาวยังมีการนำเข้าจากประเทศเวียดนามในอัตราที่เพิ่มขึ้น ซึ่งจากปี 2550 สปป.ลาว มีมูลค่าการนำเข้าผลไม้รหัสศุลกากร 08 จากประเทศเวียดนามเพียง 120,000 บาท แต่ในปี 2553 สปป.ลาวมีมูลค่าการนำเข้าจากเวียดนามถึง 48.51 ล้านบาท อย่างไรก็ตามพื้นที่เพาะปลูกส่วนใหญ่ในสปป.ลาวไม่ได้ปลูกผลไม้เป็นสินค้าหลักจึงมีการนำเข้าจากต่างประเทศที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องดังตารางที่ 3.29

ตารางที่ 3.29 การนำเข้าผลไม้รหัสศุลกากร 08 (สินค้าประเภทผลไม้และถั่วที่สามารถรับประทานได้) ของสปป.ลาว ปี 2550 -2554 (หน่วย: ล้านบาท)

ประเทศ	2550	2551	2552	2553	2554
ไทย	240.36	160.77	168.93	359.04	354.60
จีน	4.38	25.86	23.31	61.38	35.13
เวียดนาม	0.12	78.15	87.36	48.51	-
ประเทศอื่นๆ	3.03	2.58	0.81	4.62	0.24
รวม	247.89	267.36	280.41	473.55	389.97

ที่มา รวบรวมโดยผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

เนื่องด้วยสปป.ลาวมีข้อจำกัดในการเพาะปลูกผลไม้ ทั้งเรื่องเทคโนโลยี และระบบการจัดการด้านการผลิตและการตลาด จึงมีการนำเข้าผลไม้บางชนิดจากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ โดยมีมูลค่าการนำเข้าผลไม้จากไทยเป็นอันดับต้นๆ ผลไม้สำคัญที่นำเข้าจากประเทศไทย ได้แก่ ลำไยอบแห้ง จากข้อมูลสถิติของ Global Trade Atlas ปี 2556 ได้ระบุว่าในปี 2550 มูลค่าการนำเข้าลำไยอบแห้งของสปป.ลาวมีมากถึง 6,512.96 พันดอลลาร์สหรัฐฯ แต่มีอัตราการนำเข้าที่ลดลงเหลือ 2,177.94 พันดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2551 และมีมูลค่าการนำเข้าที่ผันผวนตั้งแต่ปี 2551 เป็นต้นมาอยู่ในกรอบ 800 พันดอลลาร์สหรัฐฯ ถึง 2,100 พันดอลลาร์สหรัฐฯ นอกจากนี้ผลไม้ที่สปป.ลาวนิยมนำเข้าจากไทยยังมี มังคุด ทุเรียน มะขาม และมะม่วงสด ฯลฯ จะสังเกตได้ว่าผลไม้ทุกชนิดที่มีการนำเข้าจะมีมูลค่าลดลงในปี 2555 แต่ผลไม้ที่มีแนวโน้มที่โดดเด่นในปี 2554 ได้แก่ มะม่วงสด ทุเรียน และมังคุด ซึ่งสามารถดูข้อมูลประกอบได้ดังตารางที่ 3.30

ตารางที่ 3.30 มูลค่าผลไม้สำคัญที่ไทยส่งออกสู่ สปป.ลาว ปี 2550 – 2555 (มูลค่า: พันดอลลาร์สหรัฐฯ)

อันดับ	รหัสศุลกากร	ผลไม้	2550	2551	2552	2553	2554	2555
1	08134010000	ลำไยแห้ง	6,512.96	2,177.94	1,279.24	977.19	824.82	1,870.41
2	08045030000	มังคุด	454.12	733.72	1,229.18	4,389.86	1,590.33	150.33
3	08106000000	ทุเรียน	43.75	57.91	40.33	241.02	978.77	143.47
4	08134020000	มะขาม	56.12	73.09	355.06	650.02	285.02	59.35
5	08045020001	มะม่วงสด	159.10	999.90	673.83	595.93	1,005.88	57.20
6	08109010000	ลำไย(รวมถึง มาตากูซิง)	292.73	671.95	939.51	2,680.16	4,987.31	32.98
7	08109040000	ลางสาด, มะเฟือง	0.47	-	-	-	0.27	3.15
8	08109030000	เงาะ	3.16	91.50	108.28	86.23	67.82	1.39
9	08109099002	ลองกอง	-	-	-	-	-	0.65
10	08045020002	มังคุดแห้ง	-	-	-	-	-	0.26
11	08134090001	ทุเรียนแห้ง	3.98	-	-	-	-	-
12	08134090002	ลิ้นจี่แห้ง	-	-	4.10	-	-	-
13	08045010000	ฝรั่ง	80.40	-	-	-	3.33	-
14	08109050000	ขนุน	5.95	111.11	26.25	232.37	144.46	-
15	08109060000	มะขาม	89.06	1.21	18.82	218.38	179.35	-

ที่มา รวบรวมโดยผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

ในส่วนถัดไปจะเป็นการอธิบายถึงสถานการณ์ตลาดผลไม้ของไทยในตลาดสปป. ลาว โดยแบ่งตามชนิดของผลไม้ 4 ชนิด ที่ได้ทำการศึกษาได้แก่ ทุเรียน มังคุด เงาะ และกล้วยไข่ ดังนี้

3.2.6.1 สถานการณ์ทุเรียนไทยในสปป.ลาว

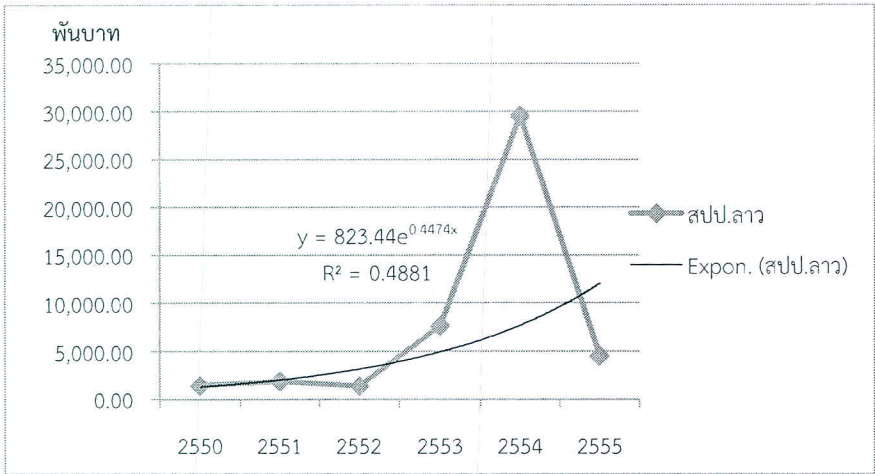
จากการศึกษาพบว่า แนวโน้มปริมาณการส่งออกทุเรียนของไทย ไปยังสปป.ลาว มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วงปี 2550-2554 ในขณะที่ปี 2555 ปริมาณการส่งออกทุเรียนไทยไปยัง สปป.ลาวมีปริมาณที่ลดลง อย่างไรก็ตามหากพิจารณาจากเส้นแนวโน้มการส่งออกทุเรียนของไทย (รูปที่ 3.26) พบว่าการส่งออกทุเรียนยังมีแนวโน้มที่จะขยายตัวเพิ่มขึ้น หากมองถึงโอกาสในการเติบโตของการส่งออกทุเรียนไปยังประเทศเป้าหมาย รวมถึงการเติบโตด้านเศรษฐกิจ กำลังการบริโภคของประชากรภายในประเทศ ฯลฯ ทำให้การขยายตัวในการส่งออกทุเรียนของไทย มีโอกาสในการปรับตัวเพิ่มขึ้นจากเดิม (ตารางที่ 3.31 และรูปที่ 3.26)

ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์และสำรวจตลาดในสปป.ลาว พบว่า ประเด็นหนึ่งที่น่าจับตามองคือ พันธุ์ทุเรียนของไทยที่ทางสปป.ลาวนำไปปลูกที่จำปาสัก ก่อนที่จะนำมาขายในตลาดชายแดนที่จ.อุบลราชธานี นั่นอาจจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การส่งออกทุเรียนมีปัญหาในช่วง 2555 ก็เป็นไปได้

ตารางที่ 3.31 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกทุเรียนไทยสู่สปป.ลาว ปี 2548-2555(ปริมาณ: ตัน, มูลค่า: พันบาท)

ปี	สปป.ลาว			
	ปริมาณ (ตัน)	Δ % ปริมาณการส่งออก	มูลค่า (พันบาท)	Δ % มูลค่าส่งออก
2548	19.73		454.29	
2549	68.18	246	957.79	111
2550	140.61	106	1,431.61	49
2551	99.94	(29)	1,881.98	31
2552	86.01	(14)	1,381.70	(27)
2553	657.44	664	7,637.09	453
2554	2,724.62	314	29,495.47	286
2555	247.60	(91)	4,469.26	(85)

ที่มา คำนวณโดยผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

ที่มา คำนวณโดยผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

รูปที่ 3.26 แนวโน้มปริมาณการส่งออกทุเรียนของไทยไปสปป.ลาว ปี 2550 – 2555 (หน่วย: พันบาท)

3.2.6.2 สถานการณ์มังคุดในสปป.ลาว

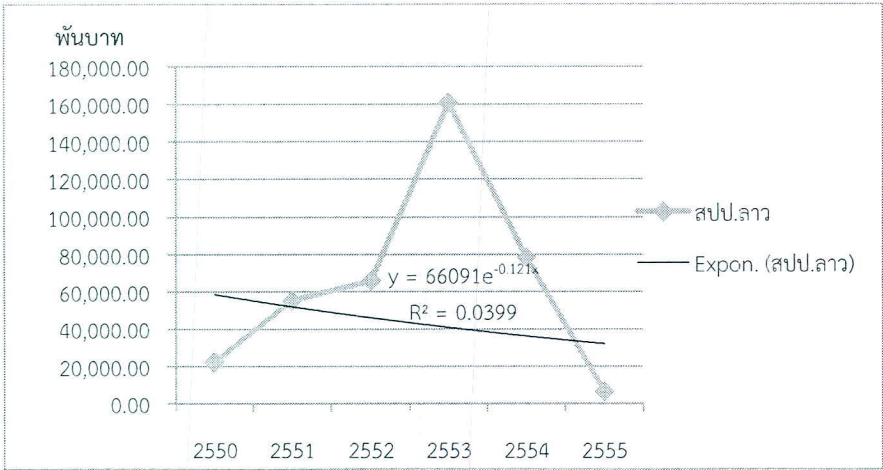
สถิติปริมาณการส่งออกมังคุดของไทยไปสปป.ลาว พบว่า ไทยมีปริมาณการส่งออกมังคุดไปยังสปป.ลาวลดลงอย่างมากเมื่อเทียบกับการส่งออกในปีที่ผ่านมา โดยในปี 2551 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกมังคุดไทยไปยังสปป.ลาวได้เพิ่มขึ้น โดยมีปริมาณการส่งออกเท่ากับ 4,851.82 ตัน และมีอัตราการส่งออกไปยังตลาดสปป.ลาวสูงขึ้นจนกระทั่งตั้งแต่ปี 2554 มีการปรับตัวลดลงของปริมาณการส่งออก และในปี 2555 ที่ผ่านมามีการลดลงของการส่งออกมังคุดที่สูงขึ้น (ตารางที่ 3.32)

ซึ่งหากพิจารณาถึงแนวโน้มการส่งออกมังคุดไปยังสปป.ลาว เห็นได้ชัดว่าการส่งออกมังคุดมีแนวโน้มที่ปรับตัวลดลง (รูปที่ 3.27)

ตารางที่ 3.32 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกมั่งคุดไทยสู่สปป.ลาว ปี 2548-2555(ปริมาณ: ตัน, มูลค่า: พันบาท)

ปี	สปป.ลาว			
	ปริมาณ	Δ % ปริมาณการส่งออก	มูลค่า	Δ % มูลค่าส่งออก
2548	97.58		1,624.97	
2549	1,054.92	981	12,608.54	676
2550	2,079.43	97	22,210.77	76
2551	4,851.82	133	55,234.55	149
2552	6,456.51	33	66,002.50	19
2553	15,956.24	147	160,798.11	144
2554	7,591.06	(52)	78,640.85	(51)
2555	507.24	(93)	6,463.06	(92)

ที่มา คำนวณโดยผู้วิจัย โดยใช้อ้างอิงข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

ที่มา คำนวณโดยผู้วิจัย โดยใช้อ้างอิงข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

รูปที่ 3.27 แนวโน้มปริมาณการส่งออกมั่งคุดของไทยไปสปป.ลาว ปี 2550-2555 (หน่วย: พันบาท)

3.2.6.3 สถานการณ์เจาะในสปป.ลาว

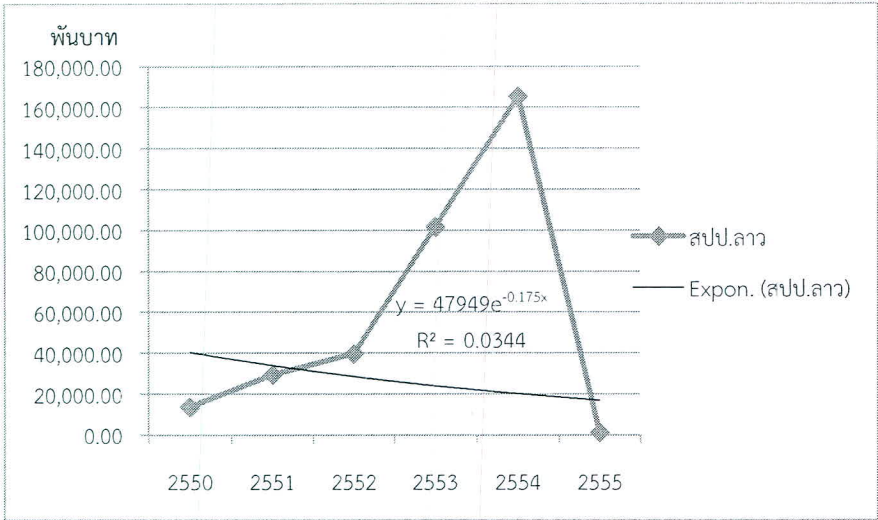
จากสถิติปริมาณการส่งออกเจาะของไทยไปสปป.ลาว พบว่า การส่งออกเจาะของไทยไปยังสปป.ลาวมีการเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างต่อเนื่อง (ตารางที่ 3.33) แต่จะเห็นได้ว่าในปี 2555 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเจาะไทย มีมูลค่าที่ลดลง โดยมีปริมาณการส่งออกเพียง 81.88 ตัน และจากการวิเคราะห์เส้นแนวโน้มถ่วงน้ำหนักทำให้เห็นได้ชัดว่าปริมาณการส่งออกเจาะจากไทยสู่สปป.ลาวนั้นมีแนวโน้มที่ลดลงเช่นกัน(รูปที่ 3.28)

การส่งออกเจาะไปที่สปป.ลาวนั้น มีการปรับตัวขึ้นเรื่อยๆ ในแต่ละปี ก่อนที่จะมียอดสูงสุดในปี 2554 แต่ลดลงอย่างมาก จนกลายเป็นกราฟดิ่ง ดังนั้นผู้ประกอบการไทยควรจะต้องให้ความสำคัญกับประเด็นดังกล่าว และหาแนวทางการพัฒนาการส่งออกเจาะไปยังสปป.ลาวให้เพิ่มมากขึ้น อย่างน้อยเพื่อคงระดับของปริมาณการส่งออกไว้ให้ในระดับที่เป็นมาตรฐาน

ตารางที่ 3.33 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเงาไทยสู่สปป.ลาว ปี 2548-2555(ปริมาณ: ตัน, มูลค่า: พันบาท)

ปี	สปป.ลาว			
	ปริมาณ	Δ % ปริมาณการส่งออก	มูลค่า	Δ % มูลค่าส่งออก
2548	174.05		3,636.71	
2549	999.41	474	8,970.56	147
2550	1,425.92	43	13,594.86	52
2551	3,566.93	150	29,225.78	115
2552	4,382.55	23	39,578	35
2553	12,131.79	177	101,778.64	157
2554	21,492.15	77	165,371.54	62
2555	81.88	(100)	1,171.07	(99)

ที่มา คำนวณโดยผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

ที่มา คำนวณโดยผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

รูปที่ 3.28 แนวโน้มปริมาณการส่งออกเงาของไทยไปสปป.ลาว ปี 2550 – 2555 (หน่วย: พันบาท)

3.2.6.4 สถานการณ์กล้วยไข่ในสปป.ลาว

จากการศึกษาสถานการณ์การผลิตของกล้วยไข่ในไทยในปัจจุบันนั้น พบว่า เนื่องที่การผลิตมีจำนวนที่ไม่มากนัก และมีจำนวนลดลงไปเรื่อยๆ ส่งผลให้ผลผลิตที่มีจำนวนลดลงอย่างมาก ยิ่งในปี 2553-2554 จำนวนของผลผลิตมีจำนวนลดลงเป็นเท่าตัว

สำหรับสถิติการส่งออกกล้วยไข่จากไทยสู่ตลาดสปป.ลาวนั้น มีสถิติการส่งออกเพียงปี 2555 เนื่องจากในอดีตกล้วยไข่ไม่เป็นที่นิยมมากนัก แต่ปัจจุบันกล้วยไข่ได้รับความนิยมมากขึ้น โดยเฉพาะจากผู้บริโภคชาวจีน ซึ่งจากสถิติปี 2555 มีปริมาณการส่งออกกล้วยไข่สู่สปป.ลาว 14 ตัน (ตารางที่ 3.34) ซึ่งเป็นไปได้ว่าอาจจะมีการนำเข้าจากสปป.ลาวเพิ่มขึ้นในอนาคต

และจากการสำรวจตลาดและสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและผู้บริโภคในสปป.ลาวพบว่า ผู้ประกอบการและผู้บริโภคชาวลาวให้ความสนใจในกล้วยไข่ไทย เห็นได้จากการติดตลาดสปป.ลาวในปี 2555 ซึ่งมีผลตอบรับค่อนข้างดี ซึ่งถ้าสามารถรักษา

ระดับอยู่ในเกณฑ์นี้ต่อไป รวมถึงกระตุ้นการส่งออกให้ดียิ่งขึ้นก็อาจจะทำให้ตลาดกล้วยไข่ไทยมีผลลัพธ์ที่ดี แต่อย่างไรก็ตามสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่ประเทศไทยควรคำนึงถึงคือ การสนับสนุนการปลูกกล้วยไข่ให้ได้ผลผลิตให้ดียิ่งขึ้น เพื่อรองรับการเติบโตทางการค้ากล้วยไข่ในอนาคต

ตารางที่ 3.34 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกกล้วยไข่ไทยสู่สปป.ลาว ปี 2555 (ปริมาณ: ตัน, มูลค่า: พันบาท)

สปป.ลาว		
ปี	ปริมาณ	มูลค่า
2555	14	63.98

ที่มา Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

ในส่วนถัดไปเป็นการสรุปแนวโน้มการค้าผลไม้ทั้ง 4 ชนิด โดยประกอบไปด้วย ทูเรียน มังคุด เงาะ กล้วยไข่ ซึ่งจะกล่าวถึงศักยภาพของผลไม้ที่ส่งออกจากประเทศไทยไปสปป. ลาว เพื่อนำมาวิเคราะห์อุปสรรคและโอกาสในการส่งออกได้ในส่วนถัดไป (ตารางที่ 3.35)

ตารางที่ 3.35 สรุปแนวโน้มการค้าผลไม้ 4 ชนิดระหว่างประเทศไทยและสปป. ลาว

สปป. ลาว		
ผลไม้	แนวโน้ม	รายละเอียด
ทูเรียน	↑	ทิศทางการส่งออกทูเรียนจากประเทศไทยไปสปป. ลาว มีปริมาณและมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น โดยมูลค่าการส่งออกทูเรียนจากประเทศไทยตั้งแต่ปี 2550 นั้นมีอัตราขยายสูงขึ้นทุกปีจนถึงปัจจุบัน
มังคุด	↓	แนวโน้มมูลค่าการส่งออกมังคุดของประเทศไทยไปสปป.ลาวมีมูลค่าเพิ่มขึ้น แต่มีปริมาณการส่งออกน้อยลง แต่อย่างไรก็ตามเกษตรกรปลูกมังคุดในสปป. ลาว ยังขาดความรู้ในการเพาะปลูก จึงทำให้มังคุดที่ผลิตยังไม่มีคุณภาพเท่ากับผลผลิตในประเทศไทย ที่มีรสชาติหวาน อร่อย มีคุณภาพ รวมถึงความต้องการในการทานมังคุดของผู้บริโภคในสปป. ลาว เพิ่มขึ้น ส่งผลให้แนวโน้มการส่งออกมังคุดของไทยอยู่ในระดับปานกลาง
เงาะ	↓	การส่งออกเงาะจากประเทศไทยไปสปป. ลาว มีแนวโน้มลดลง เมื่อเทียบกับสถิติในปี 2553 เนื่องจากความเสี่ยงด้านมูลค่าการส่งออกลดน้อยลง รวมถึงความไม่แน่นอนในด้านโอกาสและอุปสรรคของการเปิดเสรีอาเซียนในอนาคต
กล้วยไข่	?	ในอดีต ประเทศไทยไม่มีมูลค่าการส่งออกกล้วยไข่ไป สปป. ลาว เนื่องจากกล้วยไข่เป็นผลไม้ที่ไม่ได้รับความนิยมจากผู้บริโภคของสปป. ลาว แต่อย่างไรก็ตาม ในปี 2555 มีการส่งออกกล้วยไข่จากประเทศไทยไปสปป. ลาวครั้งแรก นับว่าเป็นแนวโน้มที่ดีในการขยายช่องทางการส่งออกกล้วยไข่ในอนาคต แต่อย่างไรก็ตามมูลค่าและปริมาณการส่งออกของไทยขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้บริโภค รวมถึงผลผลิตภายในสปป. ลาวด้วย

ที่มา ผู้วิจัย

ด้านการวิเคราะห์อุปทานผลไม้ 4 ชนิด ได้แก่ ทูเรียน มังคุด เงาะ และกล้วยไข่ ของการค้าระหว่างไทยและสปป. ลาว ประกอบไปด้วยรายละเอียดของบทบาท คำอธิบายและบทวิเคราะห์ต่างๆ ของผู้เล่นในต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ซึ่ง จะทำการอธิบายในบทถัดไป

และนอกจากนี้ทางผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลการค้าทั่วไปของสปป. ลาว และประเทศไทย ที่ประกอบไปด้วยข้อมูลการค้าระหว่างประเทศของสปป. ลาวและไทย บทบาทการค้าของสปป. ลาวกับประเทศในกลุ่มอาเซียน ข้อมูลสถิติการนำเข้า และการส่งออกของสปป. ลาว ข้อมูลสถิติการค้าชายแดนระหว่างไทยและสปป. ลาว รวมถึงเส้นทางการค้าและระบบ

โลจิสติกส์ของสปป.ลาว ซึ่งทางผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลเสริมไว้ในส่วนของภาคผนวก เพื่อให้ผู้ที่สนใจได้ทำการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องสถานการณ์การค้าระหว่างไทยกับสปป.ลาวได้ดียิ่งขึ้น

ทั้งนี้ในหัวข้อถัดไปจะกล่าวถึงการเปรียบเทียบปริมาณการส่งออกผลไม้ 4 ชนิดได้แก่ ทุเรียน มังคุด เงาะ และกล้วยไข่ ระหว่างสหภาพเมียนมาร์ สปป.ลาว และจีน เพื่อศึกษาแนวโน้มโดยรวมและทำการเปรียบเทียบสถิติปริมาณการส่งออกผลไม้ไปสหภาพเมียนมาร์ และ สปป.ลาว กับปริมาณการส่งออกไปจีน เนื่องจากทั้งสหภาพเมียนมาร์ และ สปป.ลาว มีการส่งออกสินค้าไปยังประเทศจีน เช่นเดียวกับประเทศไทย อีกทั้งยังมีภูมิประเทศที่ติดกับชายแดนประเทศจีน ซึ่งเอื้ออำนวยต่อการค้าชายแดน ดังนั้นในส่วนถัดไปจึงเป็นการศึกษาโดยละเอียดเกี่ยวกับการเปรียบเทียบปริมาณการส่งออกผลไม้ไปสหภาพเมียนมาร์ สปป.ลาว และจีน

3.3 เปรียบเทียบสหภาพเมียนมาร์ สปป.ลาว และจีน

3.3.1 ตลาดผลไม้ในสหภาพเมียนมาร์ สปป.ลาว และจีน

ประเทศจีนถือเป็นประเทศที่กุ่มตลาดที่ใหญ่ที่สุดในการส่งออกผลไม้ของประเทศไทย อีกทั้งยังเป็นแหล่งตลาดผลไม้ที่นำเข้าผลไม้จากไทยมากที่สุด จึงทำให้จีนนับเป็นคู่ค้าอันดับหนึ่งของประเทศไทย แต่ในอีกด้านหนึ่งจีนก็คือคู่แข่งด้านการส่งออกสินค้าไปยังประเทศอื่นๆในอาเซียนของไทยเช่นกัน แม้ว่าประเทศจีนจะนำเข้าสินค้าประเภทผลไม้จากประเทศไทยเป็นอันดับหนึ่ง แต่จีนยังส่งออกผลไม้ไปประเทศเพื่อนบ้านเรา เป็นอันดับต้นๆ ไม่แพ้เราเช่นกัน รวมถึงการที่จีนมีเขตแดนติดกับประเทศในอาเซียนอยู่มากมายและมีการขนส่งที่ดีกว่า จึงทำให้เป็นคู่แข่งที่น่ากลัวของไทยในการส่งออกเช่นเดียวกัน

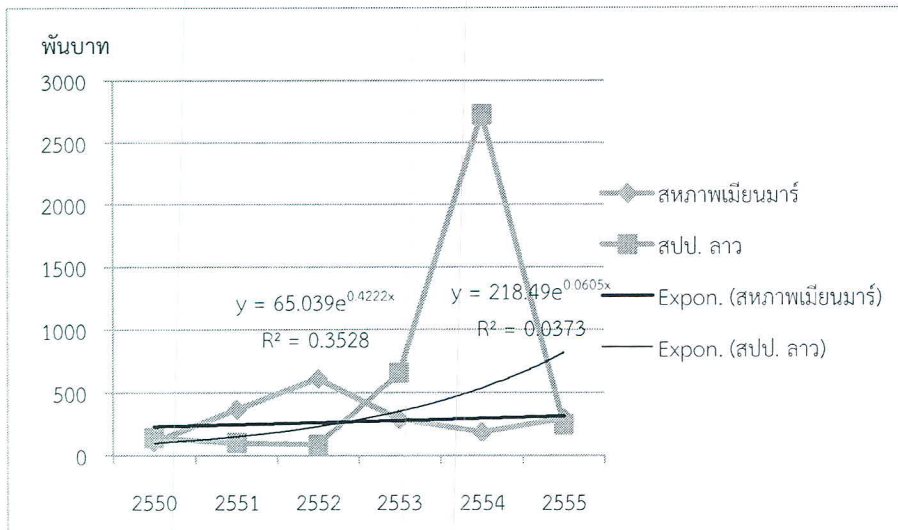
ในด้านการส่งออกผลไม้ระหว่างไทยและประเทศสหภาพเมียนมาร์ สปป.ลาว และจีนนั้น มีอัตราการเติบโตที่ต่างกัน อันเนื่องมาจากปริมาณของผู้บริโภคในแต่ละประเทศมีไม่เท่ากัน โดยปกติแล้ว ถ้าวิเคราะห์จากข้อมูลที่ได้ศึกษามานั้น จะพบว่าประเทศไทยมีอัตราการส่งออก เงาะ ทุเรียน มังคุด และกล้วยไข่ ไปที่ประเทศสหภาพเมียนมาร์ และ สปป.ลาวค่อนข้างน้อย และมีแนวโน้มว่าจะลดลงไปในแต่ละปี ซึ่งแตกต่างจากการส่งออกไปจีนที่มีปริมาณการส่งออกที่สูง และมีอัตราการเติบโตที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

ทั้งนี้ในหัวข้อนี้จะกล่าวเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวโน้มการส่งออกผลไม้ทั้ง 4 ชนิด คือ เงาะ ทุเรียน มังคุด กล้วยไข่ ของประเทศไทยไปสู่ประเทศเพื่อนบ้านอย่าง สหภาพเมียนมาร์ สปป. ลาว และจีน เพื่อวิเคราะห์ถึงการเชื่อมโยงและความสำคัญของการค้าระหว่างประเทศเหล่านี้ รวมถึงจะกล่าวถึงโอกาสและอุปสรรคที่ประเทศไทยต้องเจอในการส่งออกผลไม้ทั้ง 4 ประเภทนี้

3.3.1.1 ทุเรียน

ทุเรียนเป็นผลไม้ที่ประเทศไทยส่งออกไปประเทศในเอเชียได้ดีที่สุดในบรรดาผลไม้ 4 ชนิดที่เราคัดเลือกมา จากข้อมูลใน แนวโน้มปริมาณการส่งออกทุเรียนของไทยไปสหภาพเมียนมาร์ สปป.ลาว และจีน (รูปที่ 3.29) นั้น จะพบว่า มีปริมาณการส่งออกมาก่อนข้างสูงกว่าผลไม้ชนิดอื่นๆ ดังรูป

ทั้งนี้จากสถิติแนวโน้มปริมาณการส่งออกทุเรียนจากไทยไปยังสหภาพเมียนมาร์และสปป.ลาว ระหว่างปี 2550-2555 (รูปที่ 3.29) แนวโน้มการเติบโตในการส่งออกทุเรียนไปยังสหภาพเมียนมาร์และสปป.ลาวนั้นมีความแตกต่างกัน อันเนื่องมาจากการที่ปริมาณการส่งออกไปสหภาพเมียนมาร์ มีแนวโน้มที่ค่อนข้างกว้างและไม่ค่อยแน่นอน แต่ถ้าสังเกตจาก 2552 – 2555 มีอัตราการส่งออกน้อยลง ในทางกลับกันฐานการส่งออกไปสปป.ลาวในช่วง 2550 นั้นมีปริมาณที่น้อย แต่หลังจากปี 2552 – 2554 ปริมาณการส่งออกมีมากขึ้นเรื่อยๆ จนกราฟตกลงมาในช่วง 2555 แสดงให้เห็นว่า ในช่วงปี 2555 มีปัญหาการส่งออกทุเรียนไปยังสหภาพเมียนมาร์และสปป.ลาวอย่างแน่นอน และต้องรีบแก้ปัญหาให้เร็วที่สุด

ที่มา คำนวณโดยผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

รูปที่ 3.29 แนวโน้มปริมาณการส่งออกทุเรียนของไทยไปสหภาพเมียนมาร์และสปป.ลาว ปี 2550-2555 (หน่วย: กิโลกรัม)

และถ้าพิจารณาจากตัวเลขที่ขีดขึ้นจะพบว่า ในปี 2550-2555 อัตราการส่งออกทุเรียนออกไปทั้งสหภาพเมียนมาร์และสปป. ลาว มีตัวเลขที่ค่อนข้างผันผวนและคาดเดาสถานการณ์ยาก เนื่องมาจากในปี 2550 มีอัตราการส่งออกทุเรียนไปทั้ง สหภาพเมียนมาร์ 110.43 ตัน ปี 2551 มี 365.02 ตัน ปี 2552 สูงขึ้นมามากเท่าตัวถึง 612.65 ตัน แล้วก็ลดลงไปอีกในปี 2553 2554 และ 2555 ซึ่งมีอัตราการส่งออกไปสหภาพเมียนมาร์เพียง 287.89 ตัน, 184.81 ตัน และ 295.17 ตัน ตามลำดับ

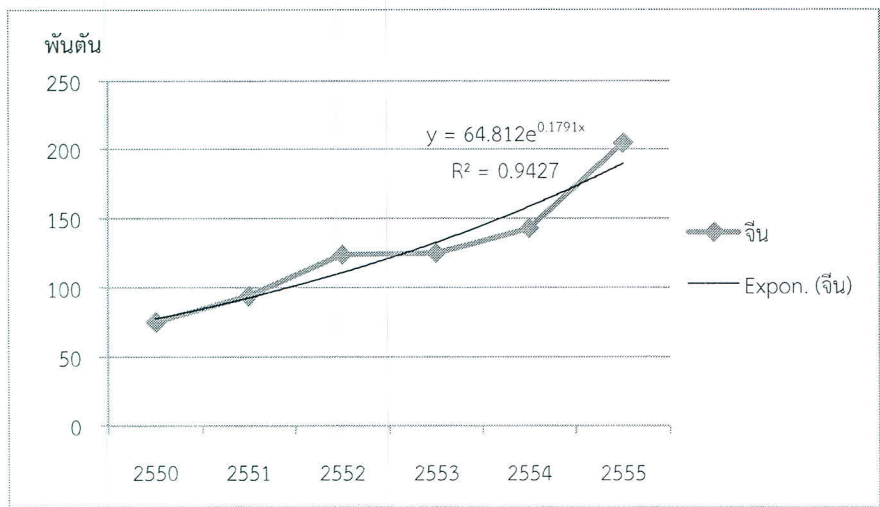
เช่นเดียวกันกับปริมาณการส่งออกที่ผันผวนในอัตราทุเรียนส่งออก ซึ่งในปี 2550 มีปริมาณการส่งออก 140.61 ตัน ลดลงเหลือเพียง 99.94 ตันในปี 2551 และ 86.01 ตันในปี 2552 แต่กลับมาเพิ่มขึ้นในปี 2553 ที่มีปริมาณการส่งออกถึง 657.44 ตัน ก่อนที่จะกระโดดตัวสูงขึ้นเป็นจุดสูงสุดในสถิติ 6 ปีถึง 2,724.62 ตัน ในปี 2554 แล้วลดตัวลงมาเหลือแค่ 247.60 ตัน ในปี 2555 ดังตารางที่ 3.36

ตารางที่ 3.36 ปริมาณการส่งออกทุเรียนของไทย กับสหภาพเมียนมาร์และสปป. ลาว ปี2550 – 2555 (หน่วย: ตัน)

	2550	2551	2552	2553	2554	2555
สหภาพเมียนมาร์	110.43	365.02	612.65	287.89	184.81	295.17
สปป. ลาว	140.61	99.94	86.14	657.44	2,724.62	247.60

ที่มา รวบรวมโดยผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

สำหรับแนวโน้มปริมาณการส่งออกทุเรียนไทยสู่ตลาดจีน(รูปที่ 3.30) นั้นมีความแตกต่างจากปริมาณการส่งออก ทุเรียนสู่สหภาพเมียนมาร์ที่ยังมีแนวโน้มไม่ชัดเจนมากนัก แต่ปริมาณการส่งออกทุเรียนจากไทยสู่จีนมีปริมาณที่เพิ่มสูงขึ้นทุกๆ ปี ตั้งแต่ปี 2550 ที่มีปริมาณการส่งออกสู่ตลาดจีนเพียงปริมาณประมาณ 75 พันตัน มีอัตราการเพิ่มขึ้นของการส่งออกอย่าง ต่อเนื่องจนปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นถึง 200 พันตัน ในปี 2555 ที่ผ่านมา

ที่มา คำนวณโดยผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

รูปที่ 3.30 แนวโน้มการส่งออกทุเรียนของไทยไปประเทศจีน ปี 2550-2555 (หน่วย: พันต้น)

ในประเทศจีน จากตารางสถิติการส่งออกทุเรียนของไทย (ตารางที่ 3.37) นั้น มีระดับที่ค่อนข้างน่าพอใจ เนื่องจากในแต่ละปีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2550 ที่มีอัตราการส่งออกเพียง 75.18 พันต้น แต่เมื่อปี 2551 ก็เพิ่มอัตรามาเทียบที่ 93.89 พันต้น ก่อนที่จะขึ้นหลักร้อยล้านในปี 2552 โดยมีปริมาณส่งออกถึง 123.89 พันต้น และขยับมาเล็กน้อยในปี 2553 ด้วยปริมาณการส่งออก 124.78 พันต้น ก่อนจะติดตัวสูงขึ้นในปี 2554 และ 2555 เป็นอัตรา 142.62 พันต้น และ 204.59 พันต้น ตามลำดับ

ตารางที่ 3.37 ปริมาณการส่งออกทุเรียนของไทย กับประเทศจีน ปี 2550 – 2555 (หน่วย: พันต้น)

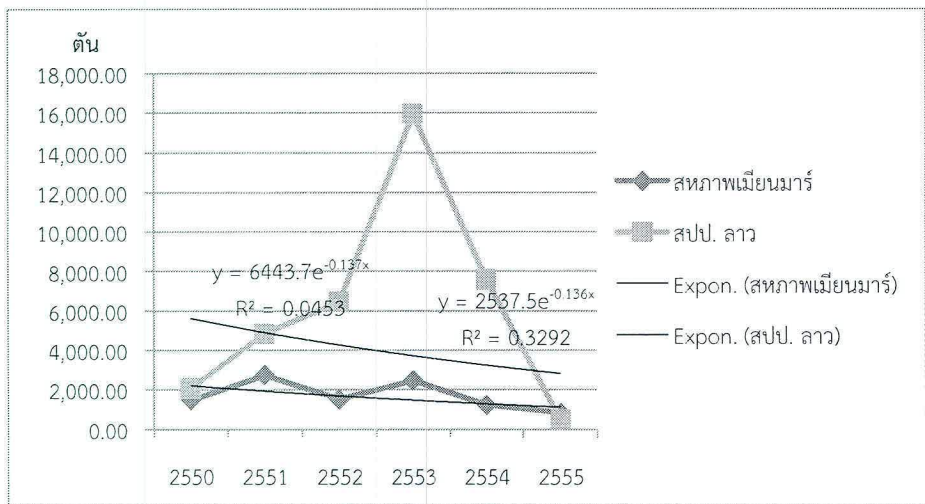
	2550	2551	2552	2553	2554	2555
จีน	75.18	93.89	123.89	124.78	142.62	204.59

ที่มา รวบรวมโดยผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

3.3.1.2 มังคุด

มังคุดเป็นผลไม้ที่มีการส่งออกไปจีนอยู่ในระดับปานกลาง แต่ยังมีอัตราการส่งออกที่มีแนวโน้มว่าจะสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่วนด้านการส่งออกไปยังสหภาพเมียนมาร์มีปริมาณที่ไม่มากนักเมื่อเทียบกับผลไม้ชนิดอื่นๆ ในทางกลับกันมังคุดสามารถติดตลาดสปป.ลาวได้ดีพอสมควร แต่ก็ยังมีอัตราลดลงในช่วงปี 2555 ดังแผนภูมิ แนวโน้มปริมาณการส่งออกมังคุดของไทยไปสหภาพเมียนมาร์ สปป.ลาว (รูปที่ 3.31)

จากข้อมูลแผนภูมิรูปภาพแสดงข้อมูลการส่งออกมังคุดจากไทยไปยังสหภาพเมียนมาร์และสปป.ลาว (รูปที่ 3.31) ในช่วงปี 2550-2555 แสดงให้เห็นถึงปริมาณการสั่งซื้อที่ลดลงเช่นเดียวกับผลไม้หลายๆชนิด ในช่วงปี 2550 ปริมาณการสั่งซื้อของสหภาพเมียนมาร์ยังคงสูง แต่ยังคงมีการแกว่งของกราฟอยู่เล็กน้อย อย่างไรก็ตามเราจะได้เห็นปริมาณการส่งออกผลไม้ไปสปป.ลาว เริ่มจากฐานปริมาณที่เล็กน้อย ก็จะค่อยๆเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆจนกระทั่ง ช่วงปี 2553 เป็นจุดสูงสุดของการสั่งซื้อ ในช่วงนี้ ก่อนที่ปริมาณการส่งออกมังคุดนี้จะลดลงมาเทียบเท่ากับสหภาพเมียนมาร์

ที่มา คำนวณโดยผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

รูปที่ 3.31 แนวโน้มปริมาณการส่งออกม้งคุดของไทยไปสหภาพเมียนมาร์และสปป.ลาว ปี 2550-2555 (หน่วย: ตัน)

ด้านการส่งออกม้งคุดในสหภาพเมียนมาร์และสปป. ลาวของไทย หากพิจารณาจากตารางที่ 3.38 พบว่า มีความแตกต่างการในด้านปริมาณการส่งออกไปยังทั้งสองประเทศ เนื่องจากประเทศไทยยังสามารถรักษาระดับในการส่งม้งคุดไปสหภาพเมียนมาร์ไว้ได้ค่อนข้างนิ่ง จากปี 2550 มีปริมาณ 1,463.77 ตัน ก่อนที่ขยับตัวมาที่ 2,739.91 ตันในปี 2551 แล้วลดปริมาณลงในปี 2552 ที่มีอัตราการส่งออกเพียง 1,518.63 ตัน ก่อนที่จะติดตัวขึ้นจุดสูงที่สุดที่ 2,461.33 ตันในปี 2553 แล้วค่อยๆลดปริมาณลงในปี 2554 และ 2555 ด้วยปริมาณ 1,229.30 ตัน และ 828.13 ตัน

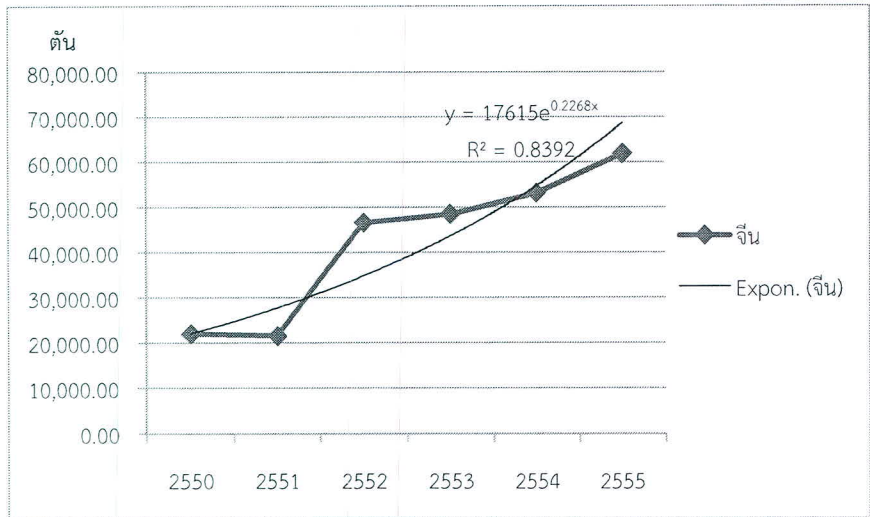
ด้านสปป. ลาวที่ทางประเทศไทยส่งออกม้งคุดไปนั้น ในปี 2550 มีปริมาณการส่งออก 2,079.43 ตัน ต่อมา มีการส่งออก 4,851.82 ตัน ในปี 2551 ก่อนที่จะมีปริมาณเพิ่มขึ้นเรื่อยๆตั้งแต่ปี 2552 จนกระทั่งถึง 2554 มีปริมาณ 15,956.24 ตัน และ 7,591.06 ตัน ตามลำดับ ก่อนที่จะมีอัตราลดลงในปี 2555 ซึ่งมีเพียง 507.24 ตันเท่านั้น

ตารางที่ 3.38 ปริมาณการส่งออกม้งคุดของไทย กับสหภาพเมียนมาร์และ สปป.ลาว ปี 2550 – 2555 (หน่วย: ตัน)

	2550	2551	2552	2553	2554	2555
สหภาพเมียนมาร์	1,463.77	2,739.91	1,518.63	2,461.33	1,229.30	828.13
สปป. ลาว	2,079.43	4,851.82	6,456.51	15,956.24	7,591.06	507.24

ที่มา รวบรวมโดยผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

จากสถิติปริมาณการส่งออกม้งคุดจากประเทศไทยสู่สหภาพเมียนมาร์ (ตารางที่ 3.38) เมื่อเปรียบเทียบกับ การส่งออกม้งคุดจากไทยไปตลาดประเทศจีนแล้วมีความแตกต่างอย่างเห็นได้ชัด (รูปที่ 3.32) ซึ่งปัจจัยหลักในการส่งออกม้งคุดสู่ประเทศจีนที่มีปริมาณมากกว่าสหภาพเมียนมาร์ เนื่องมาจากกำลังซื้อที่แตกต่างจากชาวสหภาพเมียนมาร์ โดยปริมาณการส่งออกม้งคุดของจีนในปี 2550 มีปริมาณ 21,946.55 ตัน และในปี 2555 มีปริมาณเพิ่มถึง 61,856.02 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 200 โดยประมาณ

ที่มา คำนวณโดยผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

รูปที่ 3.32 แนวโน้มปริมาณการส่งออกมั่งคุดของไทยไปประเทศจีน ปี 2550-2555 (หน่วย: ตัน)

ในประเทศจีนมั่งคุดยังถือว่ายังไม่ค่อยเป็นที่นิยม ถ้าวัดจากปริมาณการส่งออกจากไทยไป จีน ในปี 2550 จะมีปริมาณการส่งออกเพียง 21,946.55 ตัน ก่อนที่จะกระดืบไ้ในปี 2551 ที่ 21,491.34 ตัน อย่างไรก็ตาม มีการปรับตัวสูงขึ้นในปี 2552 ด้วยปริมาณ 46,538.77 ตัน และ 48,446.32 ตัน ในปี 2553 ซึ่งนับว่าเป็นผลดี ก่อนที่จะเพิ่มปริมาณขึ้นอีกในปี 2554 และ 2555 ด้วยจำนวน 53,131.33 ตัน และ 61,856.02 ตัน ดังตารางที่ 3.39

ตารางที่ 3.39 ปริมาณการส่งออกมั่งคุดของไทย กับประเทศจีน ปี 2550 – 2555 (หน่วย: ตัน)

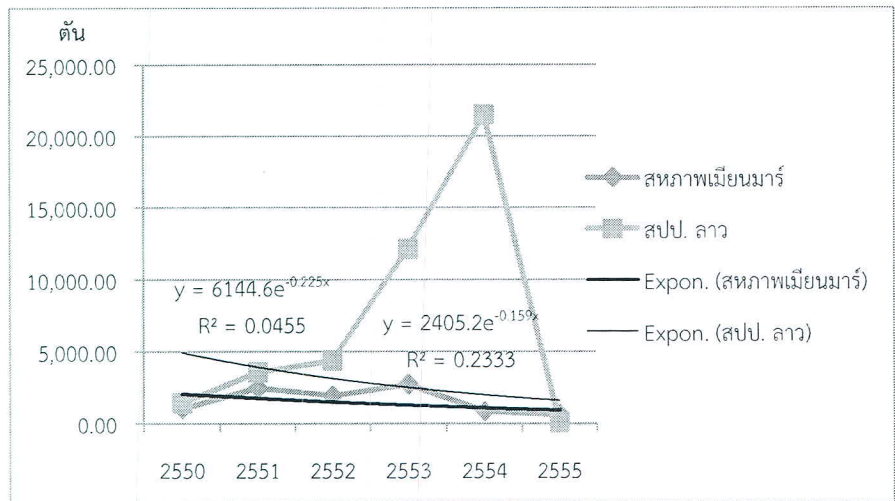
	2550	2551	2552	2553	2554	2555
จีน	21,946.55	21,491.34	46,538.77	48,446.32	53,131.33	61,856.02

ที่มา รวบรวมโดยผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

3.3.1.3 เงาะ

เงาะถือว่าเป็นผลไม้ที่มีบทบาทในธุรกิจการส่งออกของไทยน้อยที่สุดในบรรดา ผลไม้ 4 ชนิด ที่ผู้วิจัยคัดเลือกมา เนื่องจากมีปริมาณการส่งรวมถึงมูลค่าการส่งออกนั้นน้อยอยู่ ดังเช่นการแสดงผลแนวโน้มปริมาณการส่งออกเงาะของไทยไป สหภาพเมียนมาร์และสปป.ลาว (รูปที่ 3.33)

แผนภาพแนวโน้มปริมาณการส่งออกเงาะของไทยไปสหภาพเมียนมาร์และสปป.ลาว ระหว่างปี 2550 – 2555 แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างปริมาณการส่งออกไปยัง ทั้งสองประเทศอย่างชัดเจน สังเกตว่ากราฟสหภาพเมียนมาร์จะมีปริมาณที่ต่ำและมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ในทางตรงกันข้ามตั้งแต่ปี 2550 แนวโน้มของตลาดส่งออกเงาะไปยังสปป.ลาว มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตามในช่วงปี 2555 สหภาพเมียนมาร์และสปป.ลาวมีแนวโน้มนำเข้าเงาะจากไทย น้อยลงอย่างมาก

ที่มา: คำนวณโดยผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

รูปที่ 3.33 แนวโน้มปริมาณการส่งออกเจาะของไทยไปสหภาพเมียนมาร์และสปป.ลาว ปี 2550-2555 (หน่วย: ตัน)

และถ้าพิจารณาจากตัวเลขที่ชัดเจนจะพบว่า ในปี 2550-2553 อัตราการส่งเจาะไปสหภาพเมียนมาร์มีอัตราเพิ่มขึ้น ดังเช่นในตารางที่ 3.51 จะพบว่าปี 2550 มีปริมาณการส่งสินค้า 1,041.97 ตัน เพิ่มขึ้นในแต่ละปี เป็นจำนวน 2,456.90 ตันในปี 2551, ปี 2552 มีปริมาณ 1,915.28 ตัน ปี 2553 มีปริมาณ 2,717.47 ตัน แต่กลับมามีอัตราการลดลงอย่างมากในปี 2554 ที่มีปริมาณการส่งออกเพียง 857.07 ตัน และยิ่งลดไปอีกในปี 2555 ซึ่งมีปริมาณเพียง 600.10 ตัน

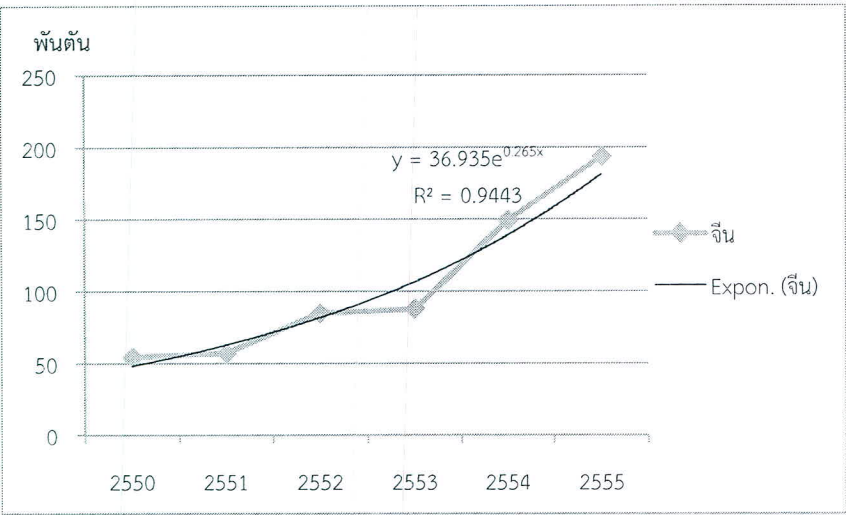
เช่นเดียวกับ สปป. ลาว ที่มีอัตราการเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2550 มีปริมาณ 1,425.92 ตัน และเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เป็นปริมาณถึง 3,566.93 ตัน ในปี 2551, 12,131.49 ตัน ในปี 2553 และมียอดส่งออกมากที่สุดในปี 2554 ที่มีปริมาณถึง 21,492,148 ตัน แต่อย่างไรก็ตามเหมือนกับกรณีของสหภาพเมียนมาร์ที่มีอัตราการลดลงเหลือเพียง 81.88 ตันในปี 2555 (ตารางที่ 3.40)

ตารางที่ 3.40 ปริมาณการส่งออกเจาะของไทยกับสหภาพเมียนมาร์และสปป. ลาว ปี 2550 – 2555 (หน่วย: ตัน)

	2550	2551	2552	2553	2554	2555
สหภาพเมียนมาร์	1,041.97	2,456.90	1,915.28	2,717.47	857.07	600.10
สปป. ลาว	1,425.92	3,566.93	4,382.55	12,131.49	21,492.15	81.88

ที่มา: รวบรวมโดยผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

ปริมาณการส่งออกเจาะของไทยสู่ตลาดผู้บริโภคประเทศจีนนั้น (รูปที่ 3.34 และตารางที่ 3.41) จากสถิติการส่งออกเจาะของ Global Trade Atlas 2013 ได้ให้ข้อมูลปริมาณการส่งออกเจาะจากประเทศไทยสู่ประเทศจีน ตั้งแต่ปี 2550 มีปริมาณการส่งออก อยู่ที่ประมาณ 60 พันตัน และมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนถึงปี 2555 ที่ผ่านมามีปริมาณการส่งออกเจาะจากไทยไปจีนถึงเกือบ 200 พันตัน

ที่มา คำนวณโดยผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

รูปที่ 3.34 แนวโน้มการส่งออกเจาะของไทยกับประเทศจีน ปี 2550-2555 (หน่วย: พันตัน)

และเมื่อสังเกตจากสถิติในตาราง 3.41 จะพบว่า ในปี 2550 มีปริมาณการส่งออกเจาะของไทยไปจีน 54.22 พันตัน ซึ่งถือว่าสูงมากแล้ว แต่ก็ยังมีปริมาณเพิ่มขึ้นเรื่อยๆในปีต่อมา เป็นปริมาณ 56.92 พันตัน ในปี 2551 ปริมาณ 85 พันตัน ในปี 2552 ปริมาณ 87.70 พันตัน ในปี 2553 และขึ้นหลักร้อยล้านในปี 2554 และ 2555 ที่มีปริมาณการส่งออกถึง 149.13 พันตัน และ 193.24 พันตัน ตามลำดับ

ตารางที่ 3.41 ปริมาณการส่งออกเจาะของไทย กับประเทศจีน ปี 2550-2555 (หน่วย: พันตัน)

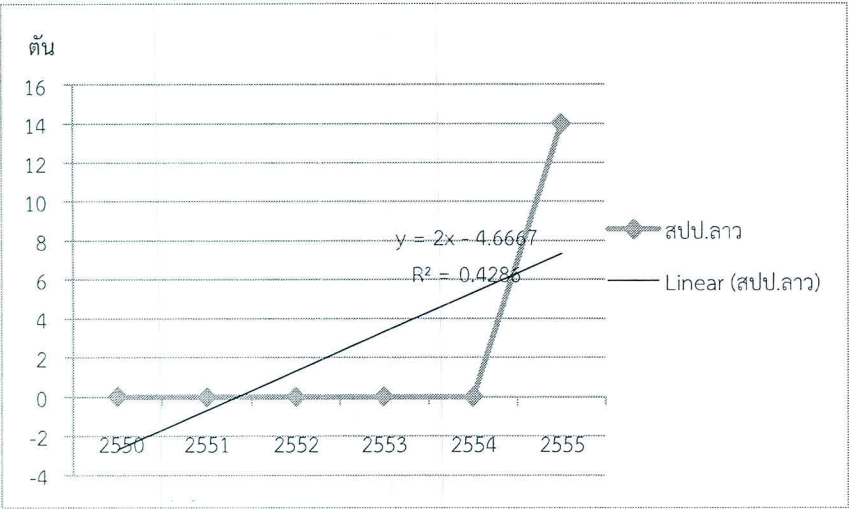
	2550	2551	2552	2553	2554	2555
จีน	54.22	56.92	85	87.70	149.13	193.24

ที่มา รวบรวมโดยผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

3.3.1.4 กล้ายไข่

กล้ายไข่ คือผลไม้ที่ไม่มีการส่งออกไปสหภาพเมียนมาร์เลย จึงไม่มีแผนภูมิและข้อมูลแสดงแนวโน้มการส่งออกไปสหภาพเมียนมาร์ ยิ่งไปกว่านั้น การส่งออกไปสปป.ลาวก็มีปริมาณที่น้อยมาก ดังนั้นมูลค่าและปริมาณการส่งออกจะไปลงที่ประเทศจีนเป็นส่วนใหญ่

สหภาพเมียนมาร์ไม่มีการนำเข้ากล้ายไข่จากประเทศไทยเลย ดังในสถิติแสดงข้อมูลแนวโน้มปริมาณการส่งออกกล้ายไข่ของไทยไปสปป.ลาว (รูปที่ 3.35) ได้แสดงผลเอาไว้ ซึ่งสาเหตุอาจเกิดจากสหภาพเมียนมาร์นั้นไม่นิยมบริโภคกล้ายไข่ แต่อาจบริโภคกล้ายชนิดอื่นแทน เช่น กล้ายหอม หรือ กล้ายน้ำว่า เป็นต้น

ที่มา คำนวณโดยผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

รูปที่ 3.35 แนวโน้มปริมาณการส่งออกกล้วยไข่ของไทยไปสปป.ลาว ปี 2550-2555 (หน่วย: ตัน)

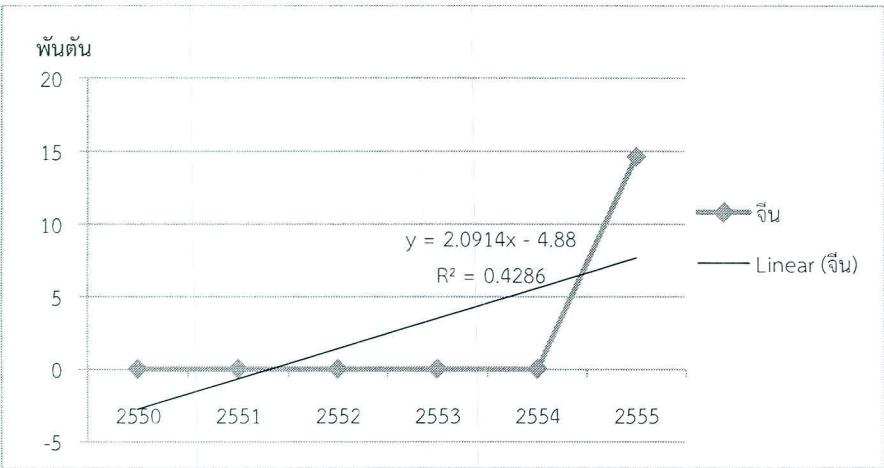
ทั้งนี้ตารางที่ 3.42 แสดงให้เห็นว่า การขนส่งกล้วยไข่ออกจากประเทศไปขายให้กับสปป.ลาว เพิ่งจะเริ่มต้นในปี 2555 ด้วยปริมาณถึง 14 ตัน

ตารางที่ 3.42 ปริมาณการส่งออกกล้วยไข่ของไทยไปลาว ปี 2550-2555 (หน่วย: ตัน)

	2550	2551	2552	2553	2554	2555
สปป.ลาว	0	0	0	0	0	14

ที่มา Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

ประเทศจีนเป็นประเทศที่นิยมในการนำเข้ากล้วยไข่จากประเทศไทย โดยปริมาณในการส่งออกกล้วยไข่จากไทยสู่ตลาดจีนมีปริมาณมากถึง 14 ล้านกิโลกรัม ทั้งนี้ประเทศจีนนิยมในการนำผลไม้ที่มีสีเหลืองทอง เช่น กล้วยไปไหว้เจ้าเพราะสีเหลืองทองขึ้นชื่อว่าเป็นสิ่งมงคลสำหรับชาวจีน จึงทำให้สถิติของไทยนั้นเป็นดังรูปที่ 3.36

ที่มา คำนวณโดยผู้วิจัย โดยใช้ฐานข้อมูลจาก Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

รูปที่ 3.36 แนวโน้มปริมาณการส่งออกกล้วยไข่ของไทยไปจีน ปี 2550-2555 (หน่วย: พันตัน)

เช่นเดียวกับสปป.ลาว ที่ไทยเริ่มจะขนส่งกล้วยไข่ไปเปิดตลาดประเทศจีนครั้งแรกในปี 2555 แต่มีปริมาณการส่งออกที่สูงกว่าหลายเท่า ทั้งนี้ไทยได้ส่งออกกล้วยไข่ไปจีนด้วยปริมาณ 14.64 พันตัน (ตารางที่ 3.43)

ตารางที่ 3.43 ปริมาณการแนวโน้มส่งออกกล้วยไข่ของไทยไปจีน ปี 2550-2555 (หน่วย: พันตัน)

	2550	2551	2552	2553	2554	2555
จีน	0	0	0	0	0	14.64

ที่มา Global Trade Atlas – กรมศุลกากร, 2556

3.3.2 ระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทย สปป.ลาว สหภาพเมียนมาร์ และจีน

เส้นทางการเชื่อมโยงกันระหว่างตลาดของ สหภาพเมียนมาร์ สปป. ลาว และจีน

ในการขนส่งสินค้าไปจีนโดยผ่านสหภาพเมียนมาร์และสปป.ลาวนั้น ผู้ประกอบการค้าของประเทศไทยจะต้องเลือกว่ามีความสนใจจะเลือกเดินทางเส้นใด เนื่องมาจากเส้นทางการเชื่อมโยงกันระหว่างไทย-สหภาพเมียนมาร์, สปป.ลาว-จีนนั้นมีถึงสองเส้นทาง เส้นทางแรกคือ R3 ที่สามารถแบ่งเป็นอีก 2 เส้นทางหลักนั่นคือ R3A ที่เชื่อมโยงจากประเทศไทยชายแดนเชียงของ ผ่านบ่อเต็น-ห้วยทราย ของสปป. ลาว แล้วจึงจะไปถึง คุณหมิง-บ่อหาน ประเทศจีน ส่วนอีกเส้นทางในช่อง R3 คือ R3B ที่จะผ่านชายแดนแม่สายของประเทศไทย ก่อนที่จะผ่านท่าขี้เหล็กของฝั่งสหภาพเมียนมาร์แล้วไปสิ้นสุดเส้นทางเส้นนี้ที่ คุณหมิง-ต้าหลี่ ประเทศจีน

ดังข้อมูลแผนภาพการเปรียบเทียบเส้นทางระหว่าง สหภาพเมียนมาร์ และ สปป.ลาว ที่ใช้เส้นทาง R3 นั้น จะเห็นว่าการที่เราใช้จังหวัดเชียงรายเป็นเมืองชายแดนนั้น การเดินทางจาก อ.แม่สาย จ.เชียงราย ผ่านสหภาพเมียนมาร์ ก่อนที่จะไปถึงประเทศจีนนั้น การเดินทางจาก อ.แม่สาย ไปจนถึง กวางโจว/กวางสี ที่มีระยะทางไกลที่สุดในแผนภาพ จะใช้ระยะทางทั้งหมด 2,714 กม. หรือประมาณ 47.5 ชั่วโมง กว่าที่จะถึงปลายทางที่ต้องการ

ซึ่งถ้าอ้างอิงถึงสถิติแล้วด่านแม่สายจะเป็นด่านที่สำคัญและมีมูลค่าการส่งออกมากที่สุดในด้านชายแดนไปสหภาพเมียนมาร์เนื่องจากมีมูลค่าการส่งออก 9,660 ล้านบาทในปี 2554 และลดลงมาเล็กน้อยในปี 2555 ที่มีมูลค่า 9,443 ล้านบาท

แต่ถ้าหากเดินทางผ่านสปป.ลาว โดยใช้เส้นทางข้ามแม่น้ำใน อ.เชียงของ จ.เชียงราย จะใช้การเดินทางจาก ห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สปป.ลาวไปที่กวางโจว/กวางสี ที่ใช้ระยะทางไกลที่สุดนั้น การเดินทางจะต้องใช้ระยะทาง 2,855 กม. หรือประมาณ 46.5 ชม. ซึ่งสังเกตว่า แม้ระยะทางของจากสหภาพเมียนมาร์จะมีระยะทางไกลกว่า แต่ใช้เวลาในการเดินทางมากกว่าเส้นทางจากสปป.ลาว อาจจะเนื่องมาจากการขนส่งที่ต้องผ่านจุดต่างๆถี่ขึ้น ทำให้มีการใช้ระยะเวลานานขึ้นเล็กน้อย แต่การเดินทางหรือการขนส่งนั้น ฝั่งสหภาพเมียนมาร์จะขนส่งจากไทย ข้ามสะพานมาที่สหภาพเมียนมาร์ แต่ทางสปป.ลาวนั้นจะต้องข้ามแม่น้ำ อย่างไรก็ตามในปี 2556 นี้ มีการก่อสร้างสะพานเพื่อข้ามไปยังสปป.ลาว นั้นจะทำให้เส้นทางจากเชียงของไปสปป.ลาวสะดวกขึ้นอย่างมาก

ด้านด่านชายแดนที่มีความสำคัญในการเดินทางผ่านเส้นทาง R3 นั่นคือ ด่านเชียงของที่ถือว่าเป็นหัวใจหลักของเส้นทางสาย R3 ผ่านทางสปป. ลาว ที่จากสถิติแล้วมีมูลค่าการส่งออกในปี 2554 มูลค่า 3,276 ล้านบาท และในปี 2555 มีมูลค่า 4,265 ล้านบาท

ด้านเส้นทาง R9 เป็นเส้นทางที่ตัดข้ามประเทศเวียดนาม โดยเส้นทางที่จะเริ่มจากภาคตะวันออกและตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย เช่น ขอนแก่น กาฬสินธุ์ มุกดาหาร และด่านแม่สอด ของประเทศไทย (ถ้าหากต้องการจะเริ่มต้นการขนส่งจากประเทศไทย) แล้วผ่านแดนสะหวัน-สะหวันนะเขต สปป. ลาว แล้วจึงไปสิ้นสุดช่อง R9 ที่ดานัง-ลาวบาว ประเทศเวียดนาม ทั้งนี้จะสามารถเดินทางต่อไปที่ประเทศจีน โดยผ่านทางด่านโฮยอ๊กวาน เมืองผิงเสียง ได้

ด่านที่สำคัญที่สุด คือ ด่านแม่สอดที่เป็นดังลมหายใจของช่องทางสาย R9 เนื่องมาจากเป็นด่านที่ส่งผ่านผลไม้หลักของประเทศไทยไปสู่จีนโดยตรง ซึ่งจากสถิติแล้ว มีมูลค่าการส่งออกจากประเทศไทยเป็นมูลค่า 21,216 ล้านบาทในปี 2554 ก่อนที่จะเพิ่มขึ้นเป็น 37,966 ล้านบาทในปี 2555

การที่ผู้ประกอบการไทยต้องการที่จะขนส่งสินค้าประเภทผลไม้ไปฝั่งประเทศจีนนั้น มีหลักการที่ใช้กันมาอย่างช้านานว่า เส้นทาง R9 สามารถเดินทางข้ามไปจีนได้ แต่ยังไม่เป็นที่นิยมเท่ากับสาย R3 แต่อย่างไรก็ดี R9 ก็นับว่าเป็นเส้นทางที่น่าสนใจในการขนส่งสินค้าประเภทผลไม้ ในช่วงหลังๆมานี้ มีการลดภาษีผลไม้ ทำให้ การขนส่งทางเส้นทาง R9 เริ่มเป็นที่คึกคักอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจากข้อมูลแล้ว ถึงแม้ว่าทาง R9 จะมีต้นทุนที่สูงพอสมควร แต่เพราะการที่ได้เปรียบเรื่องระยะทางการขนส่ง ที่ใช้เวลาเพียงแค่ 2-3 วันเช่นเดียวกับเส้นทาง R3 ซึ่งสอดคล้องกับการขนส่งผลไม้ที่ต้องไปถึงที่หมายให้รวดเร็วเพื่อคงความสดใหม่ที่สุด ทั้งนี้จากสถิติปี 2550 ผลไม้ไทยที่ส่งออกไปจีนมีมูลค่าประมาณ 3.99 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปี 2552 มูลค่าลดลงเหลือ 1.39 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และเพิ่มมาเป็น 3.02 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2553 ซึ่งเส้นทางนี้ ผลไม้ส่วนใหญ่ที่ส่งออกไปผ่านด่านที่ประเทศจีนนั้น จะเป็นมังคุด ลำไย ทุเรียน กล้วย และส้มโอ (ที่มา Logistic Digest, 2554)

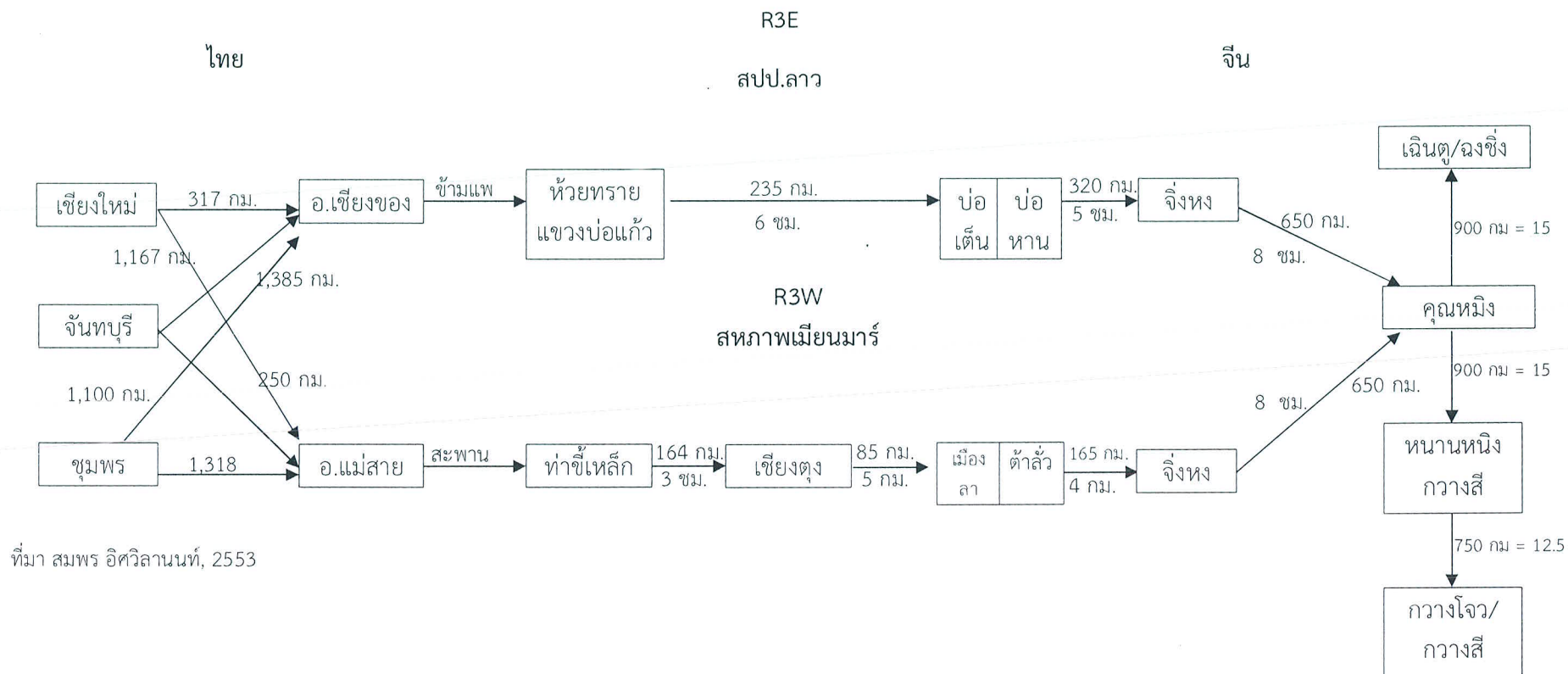
อย่างไรก็ตาม ตามแผนภาพแสดงการเชื่อมต่อของเส้นทางระหว่าง ไทย - สหภาพเวียดนาม, สปป.ลาว - จีน โดยใช้เส้นทาง R3 (รูปที่ 3.37) จะสามารถพิจารณาถึงเส้นทาง ระยะทาง รวมถึงระยะเวลาการในการเดินทางขนส่งไปแต่ละด่านของประเทศจีนได้ง่ายขึ้น ทั้งนี้เส้นทาง R3 นั้นสามารถแบ่งได้เป็นสองเส้นทางหลักเพื่อเป็นทางเลือกว่าจะผ่านประเทศไหนได้ตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ดังนี้

เส้นทาง R3E หรือ R3A

เส้นทาง R3E เริ่มจากอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ประเทศไทยผ่านเมืองห้วยทราย บ่อแก้ว หลวงน้ำทา บ่อเต็นของลาว เข้าสู่เมืองโม๋หาน จิ่งหง เชียงรุ่ง มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยมีระยะทางประมาณ 1,104 กิโลเมตร เส้นทางนี้ใช้เป็นเส้นทางในการขนส่งผลไม้ในแถบพื้นที่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออก และภาคใต้มายังอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายก่อนที่จะทำการขนส่งออกนอกประเทศผ่านทาง สปป.ลาว ไปยังประเทศจีน การขนส่งนั้นทำโดยใช้รถลากตู้คอนเทนเนอร์มายังเชียงแสน จากนั้น จะข้ามแพขนานยนต์ไปยังห้วยทราย แขวงบ่อแก้วของ สปป.ลาว จากนั้นทำการขนส่งต่อไปยังชายแดน สปป.ลาว ซึ่งติดกับประเทศจีน ที่เมืองบ่อเต็น/บ่อหาน จากนั้นผู้นำเข้าชาวจีนจะนำรถมาขนสินค้าต่อ เนื่องจากหัวรถของไทยนั้นไม่สามารถเข้าไปวิ่งในประเทศจีนได้ หลังจากนั้นทำการขนส่งไปยังเมืองจิ่งหง หรือ เชียงรุ่งก่อนจะเข้าสู่ตลาดค้าส่งที่เมืองคุนหมิง แล้วกระจายสินค้าไปยังมณฑลต่างๆ เส้นทาง R3E นั้นยังมีส่วนในประเทศไทย กรุงเทพฯ-เชียงราย ยาว 830 กิโลเมตร ซึ่งเป็นถนนสี่เลน สามารถขนส่งสินค้าได้สะดวกสบาย

เส้นทาง R3W หรือ R3B

เส้นทาง R3W เริ่มจากอำเภอแม่สายไปเชียงตุง เชียงรุ่ง ในเขตปกครองตนเองสิบสองปันนา เข้าสู่เมืองจิ่งหงและไปยังคุนหมิง การขนส่งเริ่มด้วยการนำผลไม้ลากโดยรถลากตู้คอนเทนเนอร์มายัง อ.แม่สาย จ.เชียงราย จากนั้นจะใช้รถกระบะขนส่งจากอำเภอแม่สาย ผ่านด่านไปยังท่าขี้เหล็กของสหภาพเวียดนาม หลังจากนั้นเปลี่ยนถ่ายใส่รถสิบล้อของสหภาพเวียดนาม มีความจุประมาณ 30 ตัน ขนส่งไปยังชายแดนสหภาพเวียดนาม ซึ่งติดกับประเทศจีน ที่เมืองลา-ด้าลั่ว โดยรถบรรทุกสินค้าของจีนจะมารับเนื่องจากรถบรรทุกของทางสหภาพเวียดนามไม่สามารถข้ามไปยังฝั่งประเทศจีนได้ หลังจากนั้นจะทำการขนส่งไปยังเชียงรุ่งและคุนหมิง ก่อนจะกระจายสู่ผู้บริโภคในมณฑลต่างๆ เส้นทาง R3W ไทย-สหภาพเวียดนาม-จีน ใช้เวลาเท่ากันกับ R3E แต่มีค่าขนส่งสินค้าสูงกว่าเนื่องจากมีด่านตรวจสินค้าในสหภาพเวียดนาม และถนนที่ขรุขระไม่สมบูรณ์มากนัก เส้นทาง R3W ในส่วนของประเทศไทย คือ กรุงเทพฯ-แม่สาย และสะพานข้ามแม่น้ำสายเสร็จสมบูรณ์หมดแล้ว

รูปที่ 3.37 ระบบโลจิสติกส์จากไทยผ่านสหภาพเวียดนามมาร์ สปป.ลาว ไปจีน

3.4 สรุปโอกาสและอุปสรรคผลไม้ไทยในตลาดสหภาพเมียนมาร์และสปป. ลาว

ทันทีเมื่อเราทราบถึงแนวโน้มการส่งออกผลไม้ 4 ชนิดของไทยที่เชื่อมโยงกับสหภาพเมียนมาร์ สปป.ลาว และจีนไปแล้วนั้น ในหัวข้อนี้จะกล่าวถึงโอกาสและอุปสรรคของไทยที่มีผลต่อตลาดสหภาพเมียนมาร์ และ สปป.ลาว รวมถึงทิศทางของผลไม้ 4 ชนิดที่จะกำหนดอนาคตของการส่งออกสินค้าประเภทผลไม้ในภายภาคหน้าของประเทศไทย

สหภาพเมียนมาร์ มีการนำเข้าสินค้าจากประเทศไทย 3 ใน 4 ชนิดของประเภทผลไม้ที่เลือกมาวิจัย อย่างแรกทิศทางของทุเรียนมีแนวโน้มและทิศทางไปในทางที่ดีขึ้น หลังจากที่มีการผันผวนของการส่งออกทุเรียนไปสหภาพเมียนมาร์ มาหลายปี นับจากปี 2550 แต่เมื่อ 2555 อัตราการส่งออกของไทยไปสหภาพเมียนมาร์เริ่มมีทิศทางที่จะเพิ่มสูงขึ้นสู่ระดับมาตรฐานที่เคยทำได้ในปี 2552 อีกครั้ง เพราะฉะนั้นการหาอุปสรรค และหาช่องทางการค้า ในสหภาพเมียนมาร์นั้น จึงเป็นสิ่งสำคัญในการกระตุ้นให้ทุเรียนเป็นสินค้าส่งให้ดีกว่าเดิมยิ่งขึ้นไป

แตกต่างจากมังคุดและเงาะที่มีทิศทางการส่งออกที่ลดน้อยลงในปี 2555 ซึ่งเปรียบเทียบจากการผันผวน ในช่วงระยะเวลา 2550-2554 สังเกตว่ามังคุดจะมีระดับการส่งออกที่สลับจากสูง แล้วลดต่ำลง แบบนี้สองครั้ง ก่อนที่ในปี 2555 จะมีการปรับตัวลดลง จากระดับที่ต่ำอยู่แล้ว เช่นเดียวกับเงาะ ที่มีสถิติปริมาณการส่งออกที่คล้ายกัน จนมาถึงช่วง 2554-2555 มีแนวโน้มส่งออกลดลงเรื่อยๆจนน่าเป็นห่วง อย่างไรก็ตามจึงต้องค้นคว้าหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นและหาโอกาสในการค้าเพื่อกระตุ้นปริมาณการส่งออกของสินค้าให้ดีขึ้น

ด้านกล้วยไข่ ถือว่าเป็นสินค้าที่ยังไม่มีการส่งออกไปยังสหภาพเมียนมาร์ ดังนั้น อุปสรรคและโอกาสทางการค้า จึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องตลาดกล้วยไข่ของสหภาพเมียนมาร์เพื่อมูลค่าการส่งออกที่มากขึ้นสำหรับผลไม้อื่นที่มีแนวโน้มการส่งออกที่ดี อาทิ แอปเปิ้ล ทุเรียนอบแห้ง มะม่วงสด องุ่น ฝรั่ง

ส่วนผลไม้ที่ยังเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วง เนื่องมาจากการส่งออก ทุเรียน เงาะ และมังคุด มีทิศทางการส่งออกที่ลดตัวลง ถ้าวิเคราะห์จากสถิติจะเห็นว่าในปี 2553, 2554 มีปริมาณการส่งออกของผลไม้ไทยไปสปป. ลาวเป็นจำนวนสูงอย่างที่ไม่เคยเกิดมาก่อน แต่อย่างไรก็ตาม ในปี 2555 กลับดิ่งลง ทั้งๆที่มีมูลค่าและราคาต่อชิ้นใกล้เคียงจากเดิมมาก ดังนั้นต้องรีบหาอุปสรรคที่ชัดเจนและเป็นปัญหาที่แท้จริง ก่อนที่จะเริ่มหาโอกาสทางการค้าใหม่ๆ

ในด้านการส่งออกกล้วยไข่ สปป.ลาว เริ่มนำเข้ากล้วยไข่จากไทยในปี 2555 เป็นปีแรก ดังนั้นถือว่าเป็นโอกาสอันดีที่ประเทศไทยจะเริ่มกระตุ้นการค้ากล้วยไข่ไปสปป.ลาว มากขึ้น แม้ในปีแรกจะยังมีจำนวนและมูลค่าไม่มากนัก แต่เชื่อว่าในอนาคตจะสามารถแก้ปัญหาอุปสรรค และ หาช่องทางโอกาสทางการค้าได้อย่างดีเยี่ยม

ตารางที่ 3.44 แสดงผลสรุปแนวโน้มผลไม้ 4 ชนิด ของสหภาพเมียนมาร์ สปป. ลาว และจีน

ผลไม้	สหภาพเมียนมาร์	สปป. ลาว	จีน	แนวโน้ม/ศักยภาพ
ทุเรียน	↑	↑	↑	มีศักยภาพ
มังคุด	↓	↓	↑	มีโอกาสทางการค้า
เงาะ	↓	↓	↑	มีความเสี่ยง
กล้วยไข่	?	?	↑	มีโอกาสทางการค้า
ที่มา ผู้วิจัย				

จากตารางที่ 3.44 แสดงผลสรุปแนวโน้มผลไม้ 4 ชนิด ของสหภาพเมียนมาร์ สปป. ลาว และจีน พบว่า แนวโน้มปริมาณการส่งออกทุเรียน มีแนวโน้มส่งออกไปยัง 3 ประเทศออกมาในทิศทางที่ดี จึงวิเคราะห์ได้ว่า การส่งออกทุเรียนจะมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น และเป็นการค้าที่มีศักยภาพสูง แต่อย่างไรก็ตาม การส่งออกมังคุดและเงาะมีแนวโน้มที่ลดลง แต่เนื่องจากแนวโน้มการส่งออกไปประเทศจีนมีปริมาณเพิ่มขึ้น จึงมีโอกาสดังกล่าวที่สหภาพเมียนมาร์ และสปป. ลาว เล็งเห็นช่องทางในการทำการค้ามังคุดและเงาะในประเทศจีน และอาจส่งผลต่อปริมาณการส่งออกของไทยให้มีแนวโน้มสูงขึ้นได้ ส่วนข้อมูลสถิติปริมาณการส่งออกกล้วยไข่ของสหภาพเมียนมาร์และสปป. ลาว ยังไม่ชัดเจนเพียงพอต่อการวิเคราะห์ แต่ปริมาณการส่งออกกล้วยไข่ไปประเทศจีนมีแนวโน้มสูงขึ้น จึงวิเคราะห์ได้ว่า กล้วยไข่เป็นสินค้าที่มีโอกาสเติบโตในช่องทางการค้าที่น่าสนใจในอนาคต

อย่างไรก็ตามผลสรุปแนวโน้มผลไม้ข้างต้นเป็นเพียงการวิเคราะห์จากปริมาณการส่งออกผลไม้ของประเทศไทยไปยังสหภาพเมียนมาร์ สปป. ลาว และจีนเท่านั้น ทั้งนี้ในบทถัดไปจะกล่าวถึงการวิเคราะห์แนวโน้มและศักยภาพด้านโลจิสติกส์และซัพพลายเชน การตลาด การแข่งขัน และโอกาสทางการค้า ของผลไม้ที่สำคัญในสปป. ลาว สหภาพเมียนมาร์ และจีน โดยจะแสดงสถานการณ์แนวโน้มตลาดผลไม้ รวมถึงวิเคราะห์แนวโน้มความสำคัญของบทบาทผลไม้แต่ละชนิดในตลาด ซึ่งมีผลต่อการค้าผลไม้ของประเทศผู้ส่งออก และประเทศผู้นำเข้าในอนาคต